

T.C
İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANA BİLİM DALI
EĞİTİM PROGRAMLARI ve ÖĞRETİM BİLİM DALI

İNGİLİZCE ÖĞRETMENLERİNİN ERKEN YAŞTA YABANCI DİL
ÖĞRETİMİNE İLİŞKİN YETERLİLİK DÜZEYLERİ (KÜTAHYA İLİ ÖRNEĞİ)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Merve SARI

Malatya–2019

T.C
İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANA BİLİM DALI
EĞİTİM PROGRAMLARI ve ÖĞRETİM BİLİM DALI

**İNGİLİZCE ÖĞRETMENLERİNİN ERKEN YAŞTA YABANCI DİL (İNGİLİZCE)
ÖĞRETİMİNE İLİŞKİN YETERLİLİK DÜZEYLERİ (KÜTAHYA İLİ ÖRNEĞİ)**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Merve SARI

Danışman: Doç. Dr. Süleyman Nihat ŞAD

Malatya–2019

T.C.

İnönü Üniversitesi

Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı

Eğitim Programları ve Öğretim Bilim Dalı

Merve SARI tarafından hazırlanan **İngilizce Öğretmenlerinin Erken Yaşta Yabancı Dil Öğretimine İlişkin Yeterlik Düzeyleri (Kütahya İli Örneği)** başlıklı bu çalışma, 11.01.2019 tarihinde yapılan sınav sonucunda başarılı bulunarak jürimiz tarafından Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

İmza

Başkan: Prof. Dr. Ahmet KARA

Üye (Tez Danışmanı): Doç.Dr. Süleyman Nihat ŞAD

Üye : Doç.Dr. Yaşar KAZU

O N A Y

11/01/2019

Doç. Dr. Niyazi ÖZER

Enstitü Müdürü

ONUR SÖZÜ

Doç. Dr. Süleyman Nihat ŞAD'ın danışmanlığında yüksek lisans tezi olarak hazırladığım **“İngilizce öğretmenlerinin erken yaşta yabancı dil öğretimine ilişkin yeterlilik düzeyleri (Kütahya ili örneği)”** başlıklı bu çalışmanın bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurmaksızın tarafımdan yazıldığını ve yararlandığım bütün yapıtların hem metin içinde hem de kaynakçada yöntemine uygun biçimde gösterilenlerden oluştuğunu belirtir, bunu onurumla doğrularım.

Merve SARI

ÖNSÖZ

Dil öğrenimine ne kadar erken başlarsak o kadar daha iyi öğreniriz. Bu yüzden de Türkiye’de 2012-2013 eğitim-öğretim yılından itibaren yabancı dil öğretimi (İngilizce) ilkokul 2. sınıfa çekilmiştir. Yabancı dil öğretiminin erken yaşa çekilmesiyle birlikte İngilizce öğretmenlerinin alt sınıflardaki yeterlilikleri akla gelmektedir. Yetişkinlere ve çocuklara yabancı dil öğretim yöntemleri ve onlara duygusal olarak yaklaşımlar farklı olmalıdır. Bu yüzden de ilkokul derslerine giren yabancı dil (İngilizce) öğretmenlerinin çocuklara yabancı dil öğretimindeki yeterliliklerinin araştırılmasının eğitimde kaliteyi artırmada önemli fikirler sağlayacağı düşünülmüştür.

Tez çalışmamın planlanmasında, araştırılmasında, yürütülmesinde ve oluşumunda ilgi ve desteğini hiçbir zaman esirgemeyen, engin bilgi ve tecrübelerinden her zaman yararlandığım, yönlendirme ve bilgilendirmeleriyle çalışmamı bilimsel temeller ışığında şekillendiren, kendisine ne zaman danışsam bana kıymetli zamanını ayırıp sabırla ve büyük ilgiyle bana faydalı olabilmek için elinden gelenin fazlasını sunan sayın hocam Doç. Dr. Süleyman Nihat ŞAD’a sonsuz teşekkürlerimi sunarım. Ayrıca diğer yüksek lisans hocalarıma da bana kazandırdıkları her şey için ve beni değerli bilgilerle donattıkları için hepsine teker teker teşekkürlerimi sunuyorum.

Hayatını çocuklarına adanmış olan, eğitim hayatımın her döneminde desteğini en yakından hissettiğim canım annem; gerek yüksek lisans ders dönemimde gerekse tezimin uygulama kısmında okul okul benimle birlikte gezerek her zaman benimle oldun sana minnettarım. Ayrıca manevi olarak desteğini hiçbir zaman bırakmayan canım eşim ve tez yazımı sürecindeki doğal enerji kaynağım canım oğlum sabrınız ve ilginiz için sizlere de çok teşekkür ediyorum.

Merve SARI

ÖZET

İNGİLİZCE ÖĞRETMENLERİNİN ERKEN YAŞTA YABANCI DİL (İNGİLİZCE) ÖĞRETİMİNE İLİŞKİN YETERLİLİK DÜZEYLERİ (KÜTAHYA İLİ ÖRNEĞİ)

SARI , Merve

İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Eğitim Programları ve Öğretim Bilim Dalı

Yüksek Lisans Tezi, Ocak 2019

Danışman: Doç. Dr. Süleyman Nihat ŞAD

Yabancı dil eğitime erken yaşta başlamanın dil becerilerinin gelişimini desteklediği bilinmektedir. Ana dil edinimi sürecinde çocukların anne babaları nasıl etkili oluyorsa, yabancı dil öğrenmede de öğretmenler o ölçüde önemli olmaktadır. Türkiye’de 2012-2013 eğitim öğretim yılından itibaren çocuklar 2. sınıftan itibaren yabancı dil öğrenmeye başlamıştır. Türkiye’de yabancı dil öğretmeni yetiştirme programları kapsamında ilkökul, ortaokul ve lise İngilizce öğretmeni ayrımı yoktur. Yabancı dil öğretmenleri her seviye ve yaştaki öğrenenlere yabancı dil dersi verebilmektedir. Ancak bu yaş grupları içerisinde özellikle erken yaş grubu olarak tanımlanan anasınıfı ve ilkökul öğrencilerine yabancı dil öğretecek öğretmenlerin sadece yabancı dil pedagojisine değil aynı zamanda ana sınıfı ve ilkökul pedagojisine de hakim olmaları gerekmektedir. Dolayısıyla sahip olmaları gereken yeterlilikler açısından diğer yaş gruplarının yabancı dil öğretmenlerinden önemli ölçüde ayrılmaktadırlar. Bu çalışmada ilkökul düzeyinde İngilizce derslerini yürüten öğretmenlerin erken yaşta yabancı dil (İngilizce) öğretimine ilişkin yeterlilik düzeylerinin incelenmesi amaçlanmıştır.

Çalışma nicel ilişkisel tarama desenlerinden nedensel-karşılaştırma modeline göre yürütülmüştür. Araştırmanın katılımcılarını Kütahya merkez ilçesindeki 62 devlet, 8 özel okuldaki 80 İngilizce öğretmeni oluşturmaktadır. Veriler araştırmacı tarafından uzman desteği alınarak geliştirilmiş olan erken yaşta yabancı dil öğretimine yönelik kuramsal bilgiyi ölçen bir başarı testi ve İngilizce öğretmenlerinin çocuklara yabancı dil öğretimi konusunda yeterlik algılarını belirlemek amacıyla Şad (2010) tarafından geliştirilen

“Çocuklara Yabancı Dil Öğretimi Yeterlik Ölçeği” kullanılarak toplanmıştır. Ayrıca araştırmadaki bağımsız değişkenlerle ilgili bilgi toplamak için araştırmacı tarafından geliştirilen “Kişisel Bilgi Formu” kullanılmıştır.

Elde edilen verileri analiz etmek için istatistik paket programı kullanılmıştır. Yapılan analizler sonucunda öğretmenlerin genel olarak erken yaşta yabancı dil öğretimine ilişkin bilgi ve özyeterlik düzeylerinin yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. İngilizce öğretmenlerinin erken yaşta yabancı dil (İngilizce) öğretimine ilişkin kuramsal bilgi düzeylerinin; cinsiyetlerine göre, mezun oldukları fakülte türüne göre ve erken yaşta yabancı dil öğretimine ilişkin bir eğitim alma durumlarına göre benzer olduğu; ancak mesleki kıdemlerine göre anlamlı düzeyde farklılaştığı ve 6-10 yıl arası mesleki kıdeme sahip İngilizce öğretmenlerinin bilgi düzeylerinin diğer mesleki kıdemlere sahip öğretmenlere göre daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Araştırmada İngilizce öğretmenlerinin erken yaşta yabancı dil (İngilizce) öğretimi uygulamalarına yönelik özyeterlik algılarına bakıldığında kendilerini yeterli gördüğü sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca İngilizce öğretmenlerinin erken yaşta yabancı dil (İngilizce) öğretimi uygulamalarına yönelik özyeterlik algılarının cinsiyetlerine, mesleki kıdemlerine ve mezun oldukları fakülte türüne göre benzer olduğu, diğer taraftan erken yaşta yabancı dil öğretimine ilişkin bir eğitim alanların yeterlilik algılarının anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Ayrıca araştırmada İngilizce öğretmenlerinin erken yaşta yabancı dil (İngilizce) öğretimine ilişkin kuramsal bilgi düzeylerinin, erken yaşta yabancı dil öğretimi uygulamalarına yönelik özyeterlik algılarının istatistiksel açıdan anlamlı bir yordayıcısı olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuçtan yola çıkılarak öğretmenlerin erken yaşta yabancı dil öğretimi uygulamalarına yönelik özyeterlik algılarının kuramsal bilgi düzeylerinden beslenmediği sonucuna varılabilir.

Anahtar kelimeler: Çocuklara Yabancı Dil Öğretimi, Öğretmen Yeterliliği, Öğretmen Özyeterliliği, Öğretmen Başarı Testi, İlkokul İngilizce Öğretmenleri.

ABSTRACT

ENGLISH TEACHERS' QUALIFICATION OF
EARLY AGE FOREIGN LANGUAGE (ENGLISH) TEACHING
LEVELS (EXAMPLE OF KÜTAHYA PROVINCE)

By

SARI , Merve

Inonu University, Institute of Educational Sciences

Department of Curriculum and Instruction

Master's Thesis, January, 2019

Thesis Advisor: Doç Dr. Süleyman Nihat ŞAD

It is known that starting foreign language education at an early age supports a high level of language achievement. In this process, how parents are important for children to learn their mother tongue, teachers are so important for them to learn foreign language too. From 2012-2013 academic year children in Turkey have started to learn foreign languages from grade 2. In Turkey, there is no distinction between English teachers such as primary school, middle school, high school English teacher; teachers can give foreign language lessons (English) to people of all levels and ages. Therefore, in this study, it is aimed to examine the level of proficiency of teachers who teach English at primary school level at an early age.

This study was a quantitative study and was conducted according to the causal-comparison model from the relational screening models. The population of the research consists of 80 English teachers from 62 state and 8 private school in the central district of Kütahya. The data were collected by using an achievement test which checks the theoretical perception of early foreign language teaching developed by the researcher supported by the experts' ideas and "Foreign Language Teaching Proficiency Scale for Children" developed by Şad (2010) in order to determine the competence perceptions of English teachers on teaching foreign language to children. In addition to these, "Personal

Information Form” developed by the research was used to collect information about the independent variables in the study.

SPSS software was used to analyze the data. As a result of the analyzes, it was concluded that teachers' level of knowledge and self-efficacy levels were high in general. The level of theoretical knowledge of English teachers about teaching foreign language at an early age; according to their gender, according to the type of faculty they graduated and in terms of getting an education related to foreign language teaching at an early age are similar; however, it was concluded that the level of knowledge of the English teachers with a seniority of 6-10 years is higher than the other seniority.

In the study, it was concluded that the English teachers' self-efficacy perceptions towards the teaching of foreign language (English) at an early age were considered sufficient. When the English teachers' perceptions of self-efficacy towards foreign (English) language teaching applications at an early age are examined; according to their gender and their seniority were found to be similar and they perceive enough themselves in high levels; according to their faculty type was found similar and in terms of getting an education related to foreign language teaching at an early age was found to be significantly high. But on the contrary; The fact that teachers have received foreign language teaching at an early age did not appear to make any difference in their level of knowledge.

Also, it was concluded that English teachers did not have a statistically significant predictor of the level of theoretical knowledge about teaching English at an early age and their self-efficacy perceptions for early foreign language teaching. Based on this result, it can be concluded that teachers' self-efficacy beliefs are not nourished by their theoretical knowledge.

Key Words: Teaching English to Young Learners, Teacher Competence, Teacher Self-Efficacy, Teacher Success Test, Primary School English Teachers.

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
KABUL VE ONAY SAYFASI	iii
ONUR SÖZÜ	iv
ÖNSÖZ.....	v
ÖZET	vi
ABSTRACT	viii
İÇİNDEKİLER.....	x
GRAFİK LİSTESİ.....	xvi

BÖLÜM I

GİRİŞ

1.1. Araştırmanın Problemi	1
1.2. Araştırmanın Amacı	4
1.3. Araştırmanın Önemi	5
1.4. Araştırmanın sınırlılıkları	6
1.5. Varsayımlar	6
1.6. Tanımlar	6
1.7. Kısaltmalar	6

BÖLÜM II

KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1. Kuramsal Çerçeve	7
2.1.1. Çocuklara Yabancı Dil Öğretimi	7
2.1.2. Türkiye’de Çocuklara Yabancı Dil Öğretimi Programları	9
2.1.3. Çocuklara Yabancı Dil Öğretiminde Öğretmenin Yeri	12
2.1.4. Çocuklara Yabancı Dil Öğretecek Öğretmenin Yeterlilikleri	13
2.1.4.1. Çocuklar Yabancı Dili Nasıl Öğrenir?	14
2.1.4.2. Çocuklara Yabancı Dil Öğretimi Yolları	16
2.1.4.2.1. Okuma Becerisi	17
2.1.4.2.2. Yazma Becerisi	18
2.1.4.2.3. Dinleme Becerisi	21

2.1.4.2.4. Konuşma Becerisi	22
2.1.4.2.5. Oyunlar ve Şarkılar	24
2.1.4.2.6. Görseller	25
2.1.4.2.7. İkili ve Grup Çalışmaları	25
2.1.4.3. Sınıf yönetimi ve olumlu sınıf atmosferi oluşturma	26
2.1.4.4. Dersi Planlama	28
2.1.4.5. Çocukların Dil Edinimini Değerlendirme	30
2.2. İlgili Araştırmalar	33
2.2.1. Yurt İçinde Yapılan Araştırmalar	33
2.2.2. Yurt Dışında Yapılan Araştırmalar	36

BÖLÜM III

YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Modeli	38
3.2. Evren ve Örneklem	38
3.3. Veri Toplama Araçları	40
3.3.1. Çocuklara Yabancı Dil Öğretimi Yeterlilik Algısı Ölçeği	40
3.3.2. Erken Yaşta Yabancı Dil Öğretimi Başarı Testi	43
3.4. Verilerin Toplanması	47
3.5. Verilerin Analizi	48

BÖLÜM IV

BULGULAR VE YORUM

4.1. İngilizce Öğretmenlerinin Erken Yaşta Yabancı Dil (İngilizce) Öğretimine İlişkin Kuramsal Bilgi Düzeyine İlişkin Bulgu ve Yorumlar	51
4.2. İngilizce Öğretmenlerinin Erken Yaşta Yabancı Dil (İngilizce) Öğretimine İlişkin Kuramsal Bilgi Düzeylerinin Cinsiyet Değişkenine Göre Analizi	52
4.3. İngilizce Öğretmenlerinin Erken Yaşta Yabancı Dil (İngilizce) Öğretimine İlişkin Kuramsal Bilgi Düzeylerinin Mesleki Kıdem Değişkenine Göre Analizi	53
4.4. İngilizce Öğretmenlerinin Erken Yaşta Yabancı Dil (İngilizce) Öğretimine İlişkin Kuramsal Bilgi Düzeylerinin Mezun Oldukları Fakülte Değişkenine Göre Analizi	55

4.5. İngilizce Öğretmenlerinin Erken Yaşta Yabancı Dil (İngilizce) Öğretimine İlişkin Kuramsal Bilgi Düzeylerinin Çocuklara Yabancı Dil Öğretimiyle İlgili Eğitim Alma Durumu Değişkenine Göre Analizi	56
4.6. İngilizce Öğretmenlerinin Erken Yaşta Yabancı Dil (İngilizce) Öğretimi Uygulamalarına Yönelik Özyeterlilik Algılarına İlişkin Bulgu ve Yorumlar	57
4.7. İngilizce Öğretmenlerinin Erken Yaşta Yabancı Dil (İngilizce) Öğretimi Uygulamalarına Yönelik Özyeterlilik Algılarının Cinsiyet Değişkenine Göre Analizi	58
4.8. İngilizce Öğretmenlerinin Erken Yaşta Yabancı Dil (İngilizce) Öğretimi Uygulamalarına Yönelik Özyeterlilik Algılarının Mesleki Kıdem Değişkenine Göre Analizi	59
4.9. İngilizce Öğretmenlerinin Erken Yaşta Yabancı Dil (İngilizce) Öğretimi Uygulamalarına Yönelik Özyeterlilik Algılarının Mezun Oldukları Fakülte Değişkenine Göre Analizi	60
4.10. İngilizce Öğretmenlerinin Erken Yaşta Yabancı Dil (İngilizce) Öğretimi Uygulamalarına Yönelik Özyeterlilik Algılarının Çocuklara Yabancı Dil Öğretimiyle İlgili Eğitim Alma Durumu Değişkenine Göre Analizi	61
4.11. Öğretmenlerin Erken Yaşta Yabancı Dil (İngilizce) Öğretimiyle İlgili Kuramsal Bilgilerinin Yeterlilik Algılarını Yordama Düzeyinin İncelenmesi	62

BÖLÜM V

SONUÇ VE ÖNERİLER

5.1. Sonuçlar	63
5.1.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar	63
5.1.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar	63
5.1.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Sonuçlar	64
5.1.4. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Sonuçlar	64
5.1.5. Beşinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar	64
5.2. Öneriler	65
5.2.1. Uygulamacılara Yönelik Öneriler	65
5.2.2. Araştırmacılara Yönelik Öneriler	65
KAYNAKÇA	67
EKLER	75

EK 1: İzin Belgesi	75
EK 2: Çocuklara Yabancı Dil Öğretimi Yeterlilik Algısı Ölçeği	76
EK 3: Belirtke Tablosu ilk hali	77
EK 4: Erken Yaşta Yabancı Dil Öğretimi Başarı Testi İlk Hali	78
EK 5: Belirtke Tablosu Son Hali	85
EK 6: Erken Yaşta Yabancı Dil Öğretimi Başarı Testi Son Hali	86
EK 7: Uzman Görüş Formu	92

TABLULAR LİSTESİ

Sayfa

Tablo 1. İlkokuldaki İngilizce dersinin İngilizce öğretim programındaki yeri	11
Tablo 2. Çalışma grubuna ait demografik özellikler	39
Tablo 3. Çocuklara Yabancı Dil Öğretimi Yeterlilik Algısı ölçeğinin geçerlilik ve güvenilirliğine ilişkin analiz sonuçları	42
Tablo 4. “Erken Yaşta Yabancı Dil Öğretimi Başarı Testinin” güclük (p), ayrıtedicilik (r) ve güvenilirlik (KR20) analiz sonuçları (40 maddelik form).....	45
Tablo 5. “Erken Yaşta Yabancı Dil Öğretimi Başarı Testinin” güclük (p), ayrıtedicilik (r), güvenilirlik (KR20) ve madde-toplam korelasyon katsayısı analiz sonuçları (34 maddelik form)	46
Tablo 6. Yeterlik algısı ve başarı testi puanları için değişkenlerin alt gruplarına ait normallik analizi sonuçları	49
Tablo 7. İngilizce öğretmenlerinin erken yaşta yabancı dil (İngilizce) öğretimine ilişkin kuramsal bilgi düzeyine ait betimsel analiz sonuçları.....	51
Tablo 8. İngilizce öğretmenlerinin erken yaşta yabancı dil (İngilizce) öğretimine ilişkin kuramsal bilgi düzeylerinin cinsiyet değişkenine göre fark analizi sonuçları.....	53
Tablo 9. İngilizce öğretmenlerinin erken yaşta yabancı dil (İngilizce) öğretimine ilişkin kuramsal bilgi düzeylerinin mesleki kıdem değişkenine göre fark analizi sonuçları	54
Tablo 10. İngilizce öğretmenlerinin erken yaşta yabancı dil (İngilizce) öğretimine ilişkin kuramsal bilgi düzeylerinin mezun olunan fakülte değişkenine göre fark analizi sonuçları	55
Tablo 11. İngilizce öğretmenlerinin erken yaşta yabancı dil (İngilizce) öğretimine ilişkin kuramsal bilgi düzeylerinin çocuklara yabancı dil öğretimiyle ilgili eğitim alma durumu değişkenine göre fark analizi sonuçları.....	56
Tablo 12. Çocuklara Yabancı Dil Öğretimi Yeterlilik Algısı Ölçeği’nden madde bazında ve toplamda alınan puanların dağılımı	57
Tablo 13. İngilizce öğretmenlerinin erken yaşta yabancı dil (İngilizce) öğretimi uygulamalarına yönelik yeterlilik algılarının cinsiyet değişkenine göre fark analizi sonuçları	58

Tablo 14. İngilizce öğretmenlerinin erken yaşta yabancı dil (İngilizce) öğretimi uygulamalarına yönelik yeterlilik algılarının mesleki kıdem değişkenine göre fark analizi sonuçları.....	59
Tablo 15. İngilizce öğretmenlerinin erken yaşta yabancı dil (İngilizce) öğretimi uygulamalarına yönelik yeterlilik algılarının mezun olunan fakülte değişkenine göre fark analizi sonuçları	60
Tablo 16. İngilizce öğretmenlerinin erken yaşta yabancı dil (İngilizce) öğretimi uygulamalarına yönelik yeterlilik algılarının çocuklara yabancı dil öğretimiyle ilgili eğitim alma durumu değişkenine göre fark analizi sonuçları.....	61
Tablo 17. Öğretmenlerin çocuklara yabancı dil öğretimiyle ilgili kuramsal bilgi düzeylerinin yeterlilik algılarını yordamasına ilişkin basit doğrusal regresyon analizi sonucu	62

GRAFİK LİSTESİ

- Grafik 1.** Öğretmenlerin bilgi düzeyi ve yeterlilik algısı puanları arasındaki ilişkiye ait saçılma diyagramı 50
- Grafik 2.** İngilizce öğretmenlerinin erken yaşta yabancı dil (İngilizce) öğretimine ilişkin kuramsal bilgi düzeyine başarı testi sonuçlarının grafiksel dağılımı..... 52

BÖLÜM I

GİRİŞ

Bu bölümde araştırmanın problemi, amacı, önemi, varsayımları ve sınırlılıkları yer almaktadır.

1.1. Araştırmanın Problemi

Erken yaşta yabancı dil eğitimine başlamanın yüksek seviyede dil başarısını desteklediği bilinmektedir. Araştırmalar erken yaşta yabancı dil öğrenenlerin sosyal ve bilişsel gelişim açısından daha avantajlı olduğunu göstermektedir (Dendrinos, 2010). Yabancı dil edinimi kişinin mesleki ihtiyaçlarını karşılar, dünya görüşüne yeni ufuklar katar, kişinin daha açık fikirli ve hoşgörülü olmasını sağlar. Yabancı dil bilmenin sağladığı bu faydaların etkisiyle de Avrupa Konseyi'nin Avrupa'nın dilsel ve kültürel zenginliğini geliştirme amacı olan "çokdillilik" ve "çokkültürlülük" politikası (Avrupa Konseyi, 2009; Aslan, 2008) son yıllarda başta Avrupa olmak üzere çocuklara yabancı dil öğretimi üzerinde oldukça etkili olmuştur (Brewster, Ellis ve Girard, 2004; Cameron, 2001).

1960'ların başında pek çok Avrupa ülkesi ve Amerika'da ilkokulun erken dönemlerinde yabancı dil dersleri uygulanmaya başlanmıştır (Stone ve Bradley,1994). İlköğretimin birinci kademesinde zorunlu yabancı dil eğitimi, gelişmiş ülkelerin eğitim politikaları içerisinde öncelikli bir yer edinmiştir. Bu sebeple Avrupa'da ilköğretim birinci kademe zorunlu yabancı dil uygulamaları görülmektedir (Şevik, 2008).

Avrupa'da dil öğreniminde artan ihtiyaçlara cevap vermek için Avrupa birliği ülkeleri ilkokulda yabancı dil öğretiminin 6-9 yaş arasında başladığı yeni yabancı dil programları uygulamaktadır. Çoğu ülkede birinci yabancı dil olarak İngilizce zorunlu olup, ikinci yabancı dil tercihe bırakılmıştır. AB ülkelerin çoğunda zorunlu eğitim süresinde herkes en az iki dil öğrenebilirken, Türkiye'de zorunlu eğitim süresinde sadece bir yabancı dil öğretilmektedir (Eurydice, 2012).

Avrupa ve Amerika'daki çocuklara yabancı dil öğretimiyle ilgili ortaya çıkan bu gelişmeler Türkiye'nin eğitim politikalarını da etkilemiştir. Türkiye'de 1997 yılında 8 yıllık zorunlu temel eğitimin kabul edilmesiyle yabancı dil öğretimi ilköğretim birinci kademesinde 4. sınıfta verilmeye başlanmıştır. Dolayısıyla Türkiye'de yabancı dil öğretimi

resmi olarak yaklaşık 10 yaşında başlamıştır (Tebliğler Dergisi, 1997). Daha sonra, 2000 yılında Milli Eğitim Bakanlığı ilköğretim okullarında yabancı dil eğitiminin ana sınıfları, birinci, ikinci, üçüncü sınıflarda başlayabileceğini duyurmuştur. Ancak, bu düzeylerde yabancı dil dersi sunma inisiyatifi ilköğretim okulları idarecilerine bırakılmıştır (Tebliğler Dergisi, 2000). İlköğretimin erken dönemlerinde yabancı dil dersiyle ilgili resmi kayıtlar incelendiğinde ise çoğu ilköğretim devlet okulunun 4. sınıf öncesinde bu dersin uygulanmadığı görülmüştür. Bununla birlikte özel okullarda sınırlı sayılarda uygulamalar gözlenmiştir (Caner, Subaşı, Kara, 2010).

Türkiye’de eğitim sisteminin 4+4+4 şeklinde yapılandırılmasını içeren eğitim reformu kapsamında ilköğretim düzeyinde köklü değişikliklerin yolu açılmıştır. Milli Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı'nın 25.06.2012 tarihli ve 69 sayılı Kurul Kararı eki İlköğretim Kurumları (İlkokul ve Ortaokul) Haftalık Ders Çizelgesi, 2012-2013 eğitim ve öğretim yılından itibaren uygulanmasıyla ilkokul 2. sınıftan itibaren İngilizce dersi öğretimi başlamıştır. İlkokula başlama yaşının 6’ya çekilmesiyle yabancı dil öğrenmeye başlama yaşı da 7’ye gerilemiştir.

Yabancı dilde ne ölçüde başarıya ulaşılabileceği sınıfın kabiliyetinin yanında büyük oranda öğretmenin yeterliliğine ve motivasyonuna bağlıdır (Driscoll,1999). Erken yaşta yabancı dil öğretiminde çocuğun içinde bulunduğu bilişsel, duyuşsal, sosyal, devinişsel gelişim özellikleri göz önünde bulundurularak öğrenci merkezli bir öğretim yapılması esastır. Bu sebeple öğretmen, öğrencilerin ihtiyaçlarına ve hazır bulunuşluluk düzeylerine göre sınıf ortamını ayarlayarak ve uygun öğretim tekniklerini kullanarak başarılı bir öğrenme ortamı yaratmalıdır (Moon, 2000). Ayrıca çocuklara yabancı dil öğretimi verecek olan kişi hem yabancı dil öğretim pedagojisine hem de ilköğretim pedagojisine sahip olmalıdır (Doye ve Hurrell,1997).

Avrupa’da ilköğretim genelinde yabancı dil öğretiminin üç farklı öğretmen tipi tarafından yürütüldüğü görülmektedir (Eurydice, 2005):

- a) Sınıf Öğretmenleri (*general non-specialist teacher*);
- b) Yarı-uzman yabancı dil öğretmenleri (*semi-specialist teacher of foreign languages*): bir veya daha fazla yabancı dilden ve en az üç farklı dersten oluşan bir grup dersi öğretmek üzere yeterlilik kazanan öğretmenler;

- c) Uzman yabancı dil öğretmenleri (*specialist teacher of foreign languages*): sadece yabancı dil öğretmek üzere yeterlilik kazanan veya bir tanesi yabancı dil olmak üzere, iki farklı dersi öğretmek için yeterliliği bulunan öğretmenler.

Türkiye’de ise çocuklara yabancı dil dersi öğretimini kimin üstleneceği yasal olarak bellidir. "21.07.2012 tarih ve 28360 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Milli Eğitim Bakanlığı İlköğretim Kurumları Yönetmeliği'nin değişen 64'üncü maddesinde; "İlkokullarda yabancı dil ile din kültürü ve ahlâk bilgisi derslerinin alan öğretmenlerince okutulması esastır" hükmüne göre İngilizce dersini İngilizce öğretmenin okutması esastır. Bu hükme göre Türkiye’de ilkokullarda yabancı dil derslerine İngilizce öğretmeni girmektedir. Ancak, ilkokullarda İngilizce dersleri için yeterli İngilizce öğretmeni olmayan okullar mevcut olduğundan sınıf öğretmenleri yabancı dil derslerine de girmektedir (Genç ve Kaya, 2011). İngilizce ve sınıf öğretmenlerinin haricinde Özel Eğitim kurumlarında yabancı uyruklu öğretmenlerden ve Türkiye’de yaşayan İngilizce konuşan yabancılardan da yararlanılmaktadır (Aslan, 2008).

Çocuklar ergenlerden farklı olarak öğrenmek için yüksek motivasyona sahiptir ve öğretmenin takdirini almak onlar için çok önemlidir (Cameron, 2001). Çocuklar henüz bilişsel olarak dilbilgisi kurallarını öğrenmeye hazır değildir (Nikolov, 2009). Başlangıç düzeyindeki öğrenciler yabancı dilde hemen konuşmaya başlayamazlar ve büyük ölçüde dinleme ve anlamlandırma çabaları içerisindeyler (Gordon, 2007).

Çocukların öğretmenlerine karşı duydukları sevgi ve etkinliklerin eğlenceli geçmesi onların dersi de sevmesine ve derse motive olmasını sağlar (Moon, 2000). Yetişkinlerin aksine çocuklar içsel güdülerle dil öğrenimine yaklaşır (Edelenbos vd., 2006). Bu yüzden çocuklar için güdüleyici sınıf atmosferi de yabancı dil ediniminde başarının temel anahtarlarından biridir (Dörnyei, 2007). Eğlenceli ve hoş giden yaşantılar çocukların dil öğrenme sürecini olumlu etkiler (Moon, 2000).

Yabancı dil de aynı ana dilin öğrenildiği gibi taklit edilerek öğrenilir (Moon, 2000). Ana dili öğrenmede anne ve babanın rolü çok büyükken yabancı dil öğrenmede de öğretmenin rolü çok önemlidir. Öğretmen duruşundan, giyinişinden, dersi nasıl planladığına kadar her davranışına dikkat etmelidir (Hayes, 2009; Philips, 1993).

Türkiye’de yabancı dil öğretmenleri yaş ve seviye fark etmeden her seviye ve yaştaki çocuklara yabancı dil (İngilizce) dersi verebilmektedir. Ancak farklı yaş grupları içerisinde özellikle erken yaş grubu olarak tanımlanan anasınıfı ve ilkokul öğrencilerine yabancı dil öğretecek öğretmenlerin sadece yabancı dil pedagojisine değil aynı zamanda ana sınıfı ve ilkokul pedagojisine de hakim olmaları gerekmektedir. Dolayısıyla sahip olmaları gereken yeterlilikler açısından diğer yaş gruplarının yabancı dil öğretmenlerinden önemli ölçüde ayrılmaktadırlar. Bu anlamda yabancı dille ilk defa karşılaşacak çocukların derslerini yürütecek öğretmenlerin gerekli yeterliliklere sahip olmaları son derece önemlidir. Çünkü öğrencilerin ilk deneyimlerinin olumlu ya da olumsuz olması, gelecekteki yabancı dil öğrenme deneyimlerinin niteliği açısından belirleyici olabilecektir. Bu yüzden de ilkokul derslerine giren yabancı dil (İngilizce) öğretmenlerinin çocuklara yabancı dil öğretimindeki yeterliliklerinin araştırılmasının yabancı dil öğretmeni yetiştirme bağlamı açısından önemli olacağı öngörülmektedir.

1.2. Araştırmanın Amacı

Bu çalışmada ilkokul düzeyinde İngilizce derslerini yürüten öğretmenlerin erken yaşta yabancı dil (İngilizce) öğretimine ilişkin yeterlik düzeylerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Bu bağlamda öğretmenlerin yeterlilikleri hem kuramsal bilgi düzeyinde hem de özyeterlilik algısı düzeyinde incelenmiştir.

Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

1. İngilizce öğretmenlerinin erken yaşta yabancı dil (İngilizce) öğretimine ilişkin kuramsal bilgi düzeyleri nedir?
2. İngilizce öğretmenlerinin erken yaşta yabancı dil (İngilizce) öğretimine ilişkin kuramsal bilgi düzeyleri,
  - a. cinsiyetlerine,
  - b. mesleki kıdemlerine,
  - c. mezun oldukları fakülte türüne,
  - d. erken yaşta yabancı dil öğretimine ilişkin bir eğitim alma durumlarına göre anlamlı düzeyde farklılaşmakta mıdır?
3. İngilizce öğretmenlerinin erken yaşta yabancı dil (İngilizce) öğretimine yönelik özyeterlilik algıları ne düzeydedir?

4. İngilizce öğretmenlerinin erken yaşta yabancı dil (İngilizce) öğretimine yönelik özyeterlik algıları,
  - a. cinsiyetlerine,
  - b. mesleki kıdemlerine,
  - c. mezun oldukları fakülte türüne,
  - d. erken yaşta yabancı dil öğretimine ilişkin bir eğitim alma durumlarına göre anlamlı düzeyde farklılaşmakta mıdır?
5. İngilizce öğretmenlerinin erken yaşta yabancı dil (İngilizce) öğretimine ilişkin kuramsal bilgi düzeyleri, erken yaşta yabancı dil öğretimine yönelik özyeterlik algılarını anlamlı düzeyde yordamakta mıdır?

1.3. Araştırmanın Önemi

Avrupa’da İlköğretim birinci kademedeki yabancı dil öğretiminde sınıf öğretmenleri ve yarı-uzman yabancı dil öğretmenlerinin çoğunlukla görev aldıkları, ikinci kademedeki ise çoğunlukla uzman yabancı dil öğretmenlerinin görev aldıkları görülmektedir (Eurydice, 2005). Türkiye’de ise çoğunlukla yarı-uzman yabancı dil öğretmeni İngilizce derslerini yürütmektedir.

İngilizce öğretmeni istihdamındaki yetersizlikler nedeniyle Türkiye’de ilköğretim birinci kademedeki yabancı dil öğretimi farklı alan öğretmenleri ve sınıf öğretmenleri tarafından da yürütüldüğü bilinmektedir. Mirici (1999, 2001) tarafından yapılan “Türk Milli Eğitiminde İlköğretim 4. ve 5. Sınıflarında Uygulanmakta Olan İngilizce Programlarına Bakış ve Öneriler” başlıklı çalışmada ilköğretim 4. ve 5. sınıflarda İngilizce dersini yürüten öğretmenlerin %67’sinin eğitim fakültesi mezunu olmadıkları ve %79,51’inin ise İngilizce öğretmeni olmadıkları belirtilmektedir.

Eğitim fakültesi, edebiyat fakültesi veya başka fakülte mezunu olup formasyon dersleri alarak öğretmen olan İngilizce öğretmenleri ilkokullarda İngilizce derslerine girmektedir. Ayrıca senelerce lise ve üniversitelerde İngilizce öğreten öğretmenler de ihtiyaç durumunda çocuklara yabancı dil dersi vermektedir. Ancak çocuklara yabancı dil öğretimi çok hassas bir konudur. Çocukların yabancı dille ilk defa karşılaştığı dönemde öğretmenlerine karşı duydukları sevgi ve etkinliklerin eğlenceli geçmesi onların dersi de sevmesine ve derse motive olmasını sağlar (Moon, 2000). Bu yüzden Bachrudin’e (2010) göre, başarılı bir İngilizce öğretmeni çocuklara nasıl yabancı dil öğreteceğini bilen ve

öğrencilere de rol model olan kişi olmalıdır. Dolayısıyla İngilizce öğretmenlerinin İngilizce derslerini yürütmeleriyle ilgili bir ihtiyaç analizi kapsamında bu konudaki yeterliliklerinin araştırılması erken yaşta yabancı dil öğretiminde kalitenin artması açısından önemli görülmektedir.

1.4. Araştırmanın sınırlılıkları

Bu çalışma; Kütahya ilinde bulunan devlet ve özel okullarından seçilen okullar ve öğretmenlerle sınırlandırılmıştır. İngilizce öğretmenlerinin erken yaşta yabancı dil öğretimine yönelik yeterlilikleri, konuyla ilgili kuramsal bilgi düzeyleri ve yabancı dil (İngilizce) öğretimi uygulamalarına yönelik özyeterlik algılarıyla sınırlandırılmıştır.

1.5. Varsayımlar

Öğretmenlerin özyeterlik algılarına ilişkin veri toplama aracına samimi cevaplar vereceği varsayılmıştır.

1.6. Tanımlar

İngilizce Öğretmeni: İngilizce öğretimi konusunda eğitim almış ve sadece İngilizce derslerini anlatmadan sorumlu eğitimcidir.

İlkokul: Eğitimin ilk aşamasıdır. Okul öncesi eğitimin ardından gerçekleştirilir.

Öz yeterlilik algısı: Bireyin, belli bir performansı göstermek için gerekli etkinlikleri organize edip, başarılı olarak yapma kapasitesi hakkında kendine ilişkin yargısıdır (Bandura, 1997).

Tüm Fiziksel Tepki Yöntemi: Konuşma ile eylemi birbiriyle uyumlu şekilde eşleştirerek yapılan dil öğrenme yaklaşımıdır (Memiş ve Erdem, 2013).

1.7. Kısaltmalar

MEB: Milli Eğitim Bakanlığı

TFT: Tüm Fiziksel Tepki Yöntemi

BÖLÜM II

KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Araştırmanın bu bölümünde ilk olarak çocuklara yabancı dil öğretimi ve önemi, Türkiye’de çocuklara yabancı dil öğretimi programları, çocuklara yabancı dil öğretiminde öğretmenin yeri ve önemi, çocuklara yabancı dil öğretecek öğretmenin yeterlilikleri (çocuklar yabancı dili nasıl öğrenir, çocuklara yabancı dil öğretim yolları (okuma becerisi, yazma becerisi, dinleme becerisi, konuşma becerisi, oyunlar ve şarkılar, görseller, ikili ve grup çalışmaları), sınıf yönetimi ve olumlu sınıf atmosferi oluşturma, dersi planlama, çocukların dil edinimini değerlendirme ile ilgili temel kavramlar yer almış, daha sonra yurt içi ve yurt dışında yapılan ilgili araştırmalara yer verilmiştir.

2.1. Kuramsal Çerçeve

2.1.1. Çocuklara Yabancı Dil Öğretimi

Günümüz şartları incelendiğinde yabancı dil öğrenmenin önemli bir hale geldiği söylenebilir. Hızla gelişen teknolojiyle birlikte insanların iletişim ihtiyacı daha da artmış ve bu durum da yabancı dil öğrenmeyi zorunlu kılmıştır. Dünya’da geçerli olan dillerin başında da İngilizce gelmektedir (Harmer, 2007). Dolayısıyla da Türkiye’de de öğrenilmesi hedeflenen dillerin başında İngilizce gelmektedir. İngilizce’nin önemi ve öğretilme amacı, Milli Eğitim Bakanlığı tarafından hazırlanan İngilizce dersinin öğretim programında aşağıdaki gibi vurgulanmıştır (MEB, 2006, s. 2):

Günümüz dünyasında çok dillilik özendirilmektedir. Çünkü ülkelerin, uluslararası ilişkilerini, sosyal, siyasal ve ekonomik alanlarda daha ileri götürmek için yabancı dil bilen insanlara ihtiyacı vardır. Ülkemizde İngilizce öğretiminin amacı zaten ana dilleri aynı olan Türklerin kendi aralarında iletişim kurmalarını sağlamak değil, Türk vatandaşlarının diğer ülke vatandaşları ile anlaşmalarını sağlamak için ortak bir dili etkin şekilde kullanmalarına hizmet etmek ve bu sayede ülkemizin politik, bilimsel, askerî, ekonomik ve sosyal alanlarda hak ettiği ileri düzeye çıkmasını kolaylaştırmaktır.

Yabancı dil öğretimi yaş ve ihtiyaçlar göz önünde bulundurarak kategorilere (çocuk, ergen ve yetişkin) ayrılmıştır (Harmer, 2007). Bu amaçla hedefler belirlenirken de farklı yaş gruplarının zihinsel, duyuşsal, sosyal ve devinişsel gelişim özellikleri dikkate

alınmalıdır (akt. Şad, 2011). Ayrıca her öğrenme alanının (psikomotor, sosyal, duygusal vb.) diğer alanlara göre daha fazla gelişim gösterdiği kritik dönemler vardır. Bu dönemler yabancı dil öğrenimi ve dil gelişimi için de geçerlidir. Her yaşta yabancı dil öğrenilebilir fakat; yabancı dil öğrenimi için ikidillilik (bilingual) dışında en kritik dönem 7-8 yaş aralığıdır (Cameron, 2001).

Yabancı dil öğrenmede kritik dönem 5-12 yaş arasını kapsar ve maksimum sınır 15 yaştır. Nörolingüistik alanda yapılan araştırmalar dil kullanımında etkili olan beynin sol yarım küresinin ön kısmında bulunan Broca bölgesinin yabancı dil öğrenen çocuklarda ve ergenlerde farklı çalıştığını bulmuştur (Gordon, 2007). Broca bölgesi 6 yaş civarında belirgin bir büyüme gösterdiği ve ergenlik başlangıcına kadar devam ettiği görülmüştür (Gordon, 2007). 12-13 yaşından sonra “beyindeki sinir dokularının esnekliğini yitirmeye başlaması nedeniyle, dil edinimi ve dil öğrenimi zorlaşmaya başlamaktadır” (Demirezen, 2003).

Avrupa Konseyi'nin “çokdillilik” ve “çokkültürlülük” politikası, başta Avrupa olmak üzere çocuklara yabancı dil öğretimi üzerinde oldukça etkili olmuştur (Avrupa Konseyi, 2009; Aslan, 2008; Brewster, Ellis ve Girard, 2004; Cameron, 2001; Edelenbos vd., 2006; Ytreberg, 1997). Eurydice'nin 2007 yılı raporuna göre bazı Avrupa ülkelerinde zorunlu yabancı dil eğitime başlama yaşı: Almanya 8, Fransa 7, İtalya 6, Avusturya 6, Romanya 8, Finlandiya 7, Norveç 6, İspanya 8, Macaristan 9, Hollanda 10, Türkiye 10 (Şad, 2011). Türkiye'de yabancı dil öğrenme yaşı 2013 yılından itibaren devlet okullarında 7 yaşa (2. sınıf) indirilmiştir (MEB, 2013).

Erken yaşta yabancı dil öğrenmeye başlamak çocukların ileriki yaşlardaki öğrenmesini kolaylaştırır ve sonunda da onları yetişkinlere göre daha yüksek yeterliliğe ulaştırır (Johnson ve Newport, 1989). Bu süreçte çocukların yabancı dille ilgili yaşadıkları ilk deneyimleri çok önemlidir (Edelenbos vd., 2006). Çünkü çocukların yabancı dile karşı ilk edindikleri duyuşsal kazanımlar, çocukların ileriki yıllardaki yabancı dil eğitimi açısından da belirleyici olduğu görülmektedir (Djigunovic, 2009; Egel, 2009; Katsuyama, Nishigaki ve Wang, 2008; Schindler, 2006).

Çocuklara yabancı dil öğretiminde bu duyuşsal hedeflerin gerçekleştirilmesinde program önemli bir yere sahiptir (Gardner, MacIntyre ve Lysynchuk, 1990). Bu yaş grubuna yönelik yabancı dil programları hazırlanırken kazanımlar, eğitsel ilkeler uygun

olacak şekilde belirlenmeli ve öğretim bu doğrultuda yapılmalıdır (Cameron, 2001; Doyé ve Hurrell, 1997; Edelenbos vd., 2006; Tost Planet, 1997; Ytreberg, 1997).

Yabancı dili erken yaşta öğrenmeye başlamak sadece yabancı dili daha kolay ve çabuk öğrenmede önemli değildir (Aslan, 2008; Katsuyama vd., 2008). Çocuklar yabancı dile karşı olumlu tutum geliştirirken o dilin kültürüne karşı da olumlu tutum geliştirir (Edelenbos vd., 2006). Farklı kültürler çocuklara farklı düşünce ve davranışları göstererek, daha geniş bir dünya vizyonu kazandırır (Tost Planet, 1997).

2.1.2. Türkiye’de Çocuklara Yabancı Dil Öğretimi Programları

Dünya’da çocuklara yabancı dil öğretimi sömürgecilik ve göçmenlik tarihi gibi eski bir tarihe dayanır ama genel olarak I. Dünya Savaşından sonra önemli olmaya başlamıştır (Aslan, 2008). Amerika Sovyetler Birliği’nin gerisinde kalmamak amacıyla çocuklara yabancı dil öğretimine önem vermeye başlamıştır. Daha sonra Sovyetlerin dağılmasıyla da çocuklara yabancı dil öğretimi Avrupa Birliği’nin eğitim politikasında önemli bir yer almıştır (Edelenbos vd., 2006). 1990’lı yıllarda da dünya çapında birçok ülkede çocuklara yabancı dil öğretimi uygulamalarına başlanmıştır (Aslan, 2008).

Dünya’da yaşanan bu gelişmeler Türkiye’nin de eğitim politikasını etkilemiştir. Türkiye’de çocuklara yabancı dil öğretimi sadece özel okullarla sınırlıydı (Aslan, 2008). Ancak; 1997-1998 eğitim öğretim yılından itibaren zorunlu eğitimin 8 yıla çıkarılmasıyla devlet okullarında da ilköğretimin 4. ve 5. sınıflarında haftada 2 saat zorunlu, 1 saat seçmeli olarak yabancı dil öğretimine başlanmıştır (Aslan, 2008; Demirezen, 2003; Er, 2006; Genç, 2004). Böylelikle Türkiye’de çocuklara yabancı dil öğretimine başlama yaşı 10 olmuştur (Tebliğler Dergisi, 1997).

Zorunlu olarak öğretilen yabancı dillerin başında İngilizce, Fransızca ve Almanca gelmektedir (Edelenbos vd., 2006; Şevik, 2008). Ancak; AB ülkelerinin çoğunda zorunlu eğitim süresi boyunca çocuklar en az iki yabancı dil öğrenirken, Türkiye’de sadece bir yabancı dil öğrenmektedir (Eurydice, 2012).

Çocukların yabancı dil düzeylerinin 4. sınıftan 8. sınıfa kadar orta seviyeye çıkarılması amaçlanmıştır (akt. Erdoğan, 2005). Fakat; Kırkgöz (2006) ve Zincir (2006)’ e göre programda uygulamada çocukların iletişimsel becerilerini geliştirmede istenilen hedeflere ulaşamamıştır. Ayrıca çocukların dil öğrenmedeki kritik dönemleri (7-8 yaş) de göz önünde bulundurulmuştur (Cameron, 2001). Böylelikle 2000 yılında MEB ilköğretim

okullarında yabancı dilin dördüncü sınıftan daha önceki yıllarda da (ana sınıfı, birinci, ikinci, üçüncü sınıflar) başlayabileceği duyurusunda bulunmuş ve insiyatifi okul idarecilerine bırakmıştır (Tebliğler Dergisi, 2000). Ancak resmi kayıtlar incelendiğinde bu uygulama da özel okullarla sınırlı kalmıştır (Caner, Subaşı, Kara, 2010).

2005-2006 eğitim-öğretim yılında ilköğretimin birinci kademesinde yapılandırmacı eğitim kuramına dayalı olarak öğretim programları geliştirilmeye başlanmıştır (Kıroğlu, 2006). Bu değişiklikle birlikte 2006-2007 eğitim-öğretim yılından itibaren İlköğretim İngilizce Dersi 4. Sınıflarda uygulanmaya başlanmıştır (MEB, 2006). Program 2007-2008 eğitim-öğretim yılında 5. sınıflarda; 2008-2009 eğitim-öğretim yılında da 6.,7. ve 8. sınıflarda uygulanmaya başlanmıştır. Yenilenen programla birlikte 4. ve 5. sınıflarda haftalık İngilizce ders saati 1 saat artırılarak 3 saat olmuştur (Çelen ve Akar-Vural, 2009; Kırkgöz, 2007).

Avrupa Birliği'ne uyum sürecine ve yabancı dil öğretim standartlarına göre hazırlanan bu programda öğrenci ve öğrenme merkezli, süreç odaklı ve öğrencilerin anlamlı öğrenme yaşantıları geçirebilecekleri öğrenme ortamlarının oluşturulduğu yapılandırıcı bir eğitim anlayışı benimsenmiştir (MEB, 2006).

2012 yılında ise eğitim sisteminin 4+4+4 şeklinde yapılandırılmasını içeren eğitim reformuyla ilköğretim düzeyinde köklü değişiklikler yapılmıştır. Bu değişiklikler kapsamında İngilizce öğretim programının haftalık ders çizelgesinde MEB Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığının 25.06.2012 tarih ve 69 sayılı kararı ile değişiklik yapılmıştır. Bu değişiklikle birlikte İngilizce öğrenmeye başlama yaşı ilköğretim 2. sınıfa (6- 6,5 yaş) düşürülmüştür. Aynı yılda da İlköğretim Kurumları İngilizce Öğretim Programı yeniden tasarlanmış ve ders saatleri, ders içeriği, geliştirilecek beceriler, temel aktivite ve stratejiler belirlenmiştir (MEB, 2013).

2013-2014 eğitim öğretim yılı itibari ile de İngilizce 2. sınıftan itibaren haftada 2 ders saati olarak öğretilmeye başlamıştır. Kademeli olarak da 3. sınıfta 2 ders saati, 4. Sınıfta da 2 ders saati olarak uygulamaya geçirilmiştir.

Tablo 1.

İlkokuldaki İngilizce dersinin İngilizce öğretim programındaki yeri (MEB, 2013, s. VI)

Seviyeler (Saat / Hafta)	Sınıf (Yaş)	Geliştirilmesi Hedeflenen Beceriler	Temel aktiviteler / stratejiler
1 (A1) (2)	2 (6 - 6,5)	<i>Dinleme ve Konuşma</i>	<i>Tüm Fiziksel Tepki (TFT) / El işleri / Drama</i>
	3 (7 - 7,5)	Dinleme ve Konuşma Çok Sınırlı Okuma ve Yazma	
	4 (8 - 8,5)	Dinleme ve Konuşma Çok Sınırlı Okuma ve Yazma	

İngilizce dersi öğretim programı hazırlanırken Avrupa Dilleri Öğretimi Ortak Çerçeve Programının (Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment- CEFR) ilke ve açıklayıcıları dikkate alınmıştır (MEB, 2013). Programda İngilizce öğretimi için doğal bir iletişim ortamı oluşturularak dinleme ve konuşmaya öncelik verilmesi gerektiği belirtilmiştir. Bunun için de tek bir yol değil birçok öğretim yöntem ve teknikler kullanılacaktır. Öğretim materyalleri olarak flashcard (şimşek kart), video gibi görsel-ışitsel materyallerin kullanılması önerilmektedir. Ölçme ve değerlendirmede ise; öz ve akran değerlendirmeleri, öğretmen gözlemi, proje ve portfolyo değerlendirmeleri, yazılı testler kullanılacaktır (MEB, 2013).

Çağdaş yaklaşımları içeren bu program 2013-2014 eğitim-öğretim yılından itibaren uygulanmaya başlanmıştır. 8+4 eğitim sisteminden 4+4+4 eğitim sistemine geçişteki bazı eksiklikler ortaya çıkmıştır. Öğretmen ve öğrencilerden alınan geri dönütlerle köklü bir değişiklik olmasa da 2013 yılındaki programda güncelleme yapılmıştır (MEB, 2017).

Program; çocukları eğlenceli ve rahat bir sınıf atmosferinde yabancı dil öğrenmesine teşvik ediyor. Derslerde gerçek yaşam aktiviteleri ve otantik materyaller kullanılarak yabancı dili doğal ortamında öğreniyor gibi bir ortam sunularak çocuklara yabancı dil öğretimini destekliyor. Bu program daha çok iletişim yoluyla öğrenmeye odaklanıyor (MEB, 2017).

Güncellenen programdaki her sınıftaki konular ve üniteler kültürel değerler (adalet, kararlılık, yardımseverlik, tutumluluk, sevgi, saygı, güvenilirlik, dürüstlük, cömertlik, hoşgörü, temizlik, azim gibi) işlenerek hazırlanmıştır (MEB, 2017).

Program iletişim yoluyla öğrenmeye önem verdiği gibi çocukların kendini değerlendirmesine de önem vermiştir. Bunun için de her ünite sonlarında kendi değerlendirme formları vardır (MEB, 2017).

Her seviye için ilişkili konulardan oluşan 10 ünite hazırlanmıştır. Bu üniteler çocukların aşına olduğu değerler ve konularla ilgili olmasında dikkat edilmiştir. Dil öğrenimiyle günlük hayat arasında bağ kurabilmek için aile, arkadaş, hayvanlar, tatil, boş zaman aktiviteleri gibi konular her seviyede göze çarpmaktadır (MEB, 2017).

2.1.3. Çocuklara Yabancı Dil Öğretiminde Öğretmenin Yeri

Öğretmenin özellikleri, yabancı dil öğrenimi için motivasyon ve olumlu davranışları, uygun stratejilerin farkında olması ve kullanması çocuklara yabancı dil öğretiminde oldukça önemli bir yere sahiptir (Doye ve Hurrell, 1997).

Çocuklar ilk İngilizce deneyiminde memnun olmazsa, dile karşı olumsuz duygularla büyür ve hayatının devamında da bu devam eder. Bu yüzden çocukların ilk İngilizce öğretmenin sorumluluğu büyüktür (Schindler, 2006). Öğretmenin sorumluluğu ve önceliği olumlu davranış ve uygun davranış için temel çatıyı kurmak olmalıdır. Dil öğreniminde temel etken öğretmendir. Aile, arkadaş ve sosyal çevre diğer etkenlerdir (Hayes, 2009).

Çocuklar yetişkinlerin aksine içsel güdülerle dil öğrenimine yaklaşır (Edelenbos vd., 2006). Dolayısıyla çocuklar için güdüleyici sınıf atmosferi yabancı dil ediniminde başarının temel anahtarlarından biridir (Dörnyei, 2007). Büyük çoğunlukla dil sınıfta öğrenildiği için öğretmen çok önemlidir (Moon, 2000).

Erken yaşta yabancı dil öğretiminde çocuğun içinde bulunduğu bilişsel, duyuşsal, sosyal, devinişsel gelişim özellikleri göz önünde bulundurularak öğrenci merkezli bir öğretim yapılması gerekir (Moon, 2000). Bu sebeple öğretmen; rahat, eğlenceli, iş odaklı bir ortam oluşturur (Schindler, 2006; Doye ve Hurrell, 1997). Çocukları dialoglar içine çekerek, yaşlarına ve gelişimlerine uygun öğrenme stratejisi geliştirmelerine yardım eder; öğrenme amaçları ve ne yaptıklarını açıklığa kavuşturur; çalışmalarına yardım eder (Doye ve Hurrell, 1997).

Bir dersin mükemmel olmasını etkileyen iki temel faktör; çocukların öğrenmeye karşı davranışları ve öğretmenin öğretirken yaptığı davranışlarıdır (Hayes, 2009). Bu yüzden de çocuklara yabancı dil öğretimi programlarının başarı veya başarısızlığı öğretmenlerin kalitesine bağlıdır. Öğretmenler dil yeterliliğine sahip ve pedagojik eğitim almış olması gerekir (Doye ve Hurrell, 1997).

Otantik dinleme materyallerinin önemi kadar öğretmenlerin önemi de büyüktür (Philips, 1993). Öğretmenler jest ve mimikleriyle asıl iletişimi kurdukları için onların görünüşünün kıyafetleriyle olan etkisi çok azdır (Philips, 1993; Hayes, 2009). Öğretmenlerin nasıl yürüdüğü, duruşu, vücut dili, iyi bir göz iletişimi, jest ve mimikleri, konuşma stili daha çok önemlidir (Hayes, 2009).

Sözlü olmayan ipuçları öğretmen ve öğrenci arasında bir bağ kurmaya yardım eder. Çocuklar için bu bir gülümseme ve fazladan yardım etmek kadar basittir (Gordon, 2007). Eğer çocuklar öğretmenle gülüyor, öğretmenin her yaptığına dikkat ediyorsa işte o zaman öğreniyor demektir (Schindler, 2006). Mutlu öğretmen, mutlu öğrenci ve öğrenmeye hevesli öğrenci üretir (Hayes, 2009).

Yabancı dil öğretiminde bu kadar önemli bir yere sahip olan öğretmenler pedagojik becerilerini, bilgi ve anlayışlarını geliştirmeleri gerekir (English ve Williamson, 2005). Öğretmen kendi gelişiminin farkında olursa çocuklarının da nasıl öğreneceğini anlar ve nasıl yardım edeceğini anlar (Moon, 2000). Bu yüzden öğretmenler akran gözlemi yapmalı, öğretmenlerin devam eden profesyonel gelişimi desteklenmeli ve hem dil gelişimine hem de pedagojik bilgi ve becerisine odaklanmalıdır. Bu süreçte de bütün öğretmenlere ulaşılmalıdır (Edelenbos, Johnstone, Kubanek, 2005).

2.1.4. Çocuklara Yabancı Dil Öğretecek Öğretmenin Yeterlilikleri

İletişimin önemli olduğu dil öğrenme sürecinde öğrencilere zengin ve çeşitli dilsel girdiler kullanılmalıdır. Yeni bir dil konuşma ve dinleme kullanılarak tanıtıldığı için doğru telaffuz çok önemlidir. Öğretmenler başlangıçtan itibaren doğru model olmalı ve bunu doğru yapabilmek için çaba sarf etmelidir (Scott, 2009).

Çocukların duygusal ve sosyal gelişimi özellikle ergenlik çağına kadar çok önemlidir (Hayes, 2009). Öğretmenler çocukları diyalogların içine çekerek yaşlarına ve

gelişimlerine uygun öğrenme stratejisi geliştirmelerine yardım eder, öğrenme amaçları ve ne yaptıklarını açıklığa kavuşturur ve çalışmalarına yardım eder (Doye ve Hurrell, 1997). Amatör öğretmenlerden farklı olarak profesyonel öğretmenler müfredatı sadece sunmazlar; çocukların öğrenmesini, çocuk gelişimini, eğitim teorisini ve öğretim sırasında bilgisini nasıl uygulayacağını da bilirler. Ayrıca profesyonel öğretmenler öğretmek ve öğretmen olarak davranmak için dikkatlidirler ve uygun yaklaşımlar kullanırlar (Hayes, 2009).

Öğretmenlerin dersi nasıl planladığı öğretme ve öğrenme hakkındaki inançlarını ve hissettiklerini yansıttığı için öğretmenler öğretimini etkilemeden önce endişelerini ve problemlerini bulmalı ve onlara çözüm aramalıdır (Moon, 2000). Çoğu öğretmen dili öğrenen ve kullanan çocukların kendilerine olan saygısını ve güvenini geliştirmenin önemini unutuyor (Schindler, 2006). Oysa ki dil öğrenmede arkadaşça ve güvenli bir ortam yaratmak çok önemlidir (Scott ve Ytreberg, 2001).

Öğretmenler öğrencileri motive ederler ve en iyi destekleyici aktiviteyi seçerler (Scott, 2009). Jest ve mimiklerle öğrenmeyi kolaylaştırırlar. Hem görsel, hem işitsel, hem de bedensel olarak öğrencileri etkilerler (Scott, 2009). Öğretmenler bilgiyi yol göstermek için kullanır ve dili öğrenmelerini yönetirler (Christie, 2005). Dolayısıyla da dil öğrenme sürecinde aktif rol alan öğretmenler sürekli öğrenmeye ve gelişmeye açık olmalıdırlar (Hayes, 2009).

2.1.4.1. Çocuklar Yabancı Dili Nasıl Öğrenir?

Çocuklar yeni dil öğrenmeye daha çok açıktır (Nikolov, 2009). Yabancı dil öğrenmede 5-12 yaş arası kritik dönem olarak geçer ve bu yaşta daha çabuk yabancı dili öğrenir (Zhao ve Morgan, tarihsiz). Erken yaşta yabancı dil öğrenenlerin özellikle avantajı, okuma-yazma becerileri ve dilin yapısıyla ilgilenmeye gerek duymadan yabancı dili anadilleri gibi akıcı konuşmalarıdır (Gordon, 2007).

Çocukların dil edinimi için doğal bir kapasitesi vardır. Çocuklara yabancı dil eğitiminde; çocuk ve onun ihtiyaçları odaklı olmalı, bütünsel ve iletişimsel, deneyimsel, oyunlu, kültürler arası, otantik ve özerk olmalıdır (Doye ve Hurrell, 1997). Bu süreçte sadece başlama yaşı değil öğretmen faktörü de çok önemlidir (Edelenbos, Johnstone ve Kubanek, 2005).

Çocukların ilk yabancı dil öğretmeninin sorumluluğu büyüktür. Eğer çocuklar ilk yabancı dil deneyiminden memnun olmazsa dile karşı olumsuz duygularla büyüyecek ve hayatının devamında da bu devam edecektir (Schindler, 2006). Küçük yaşlardaki çocuklar dilin gereğini anlayamadığından öğretmeni sevmesi önemlidir. (Moon, 2000). Öğretmen yabancı dili öğretirken çocuklara güvenilir, eğlenceli ve eğitimsel bir çevre oluşturmalıdır (Schindler, 2006). Çünkü küçük çocuklar eğer öğretmenlerinin yardım etmeyeceğini düşünürse daha kolay strese girer. Öğretmenin sorumluluğu ve önceliği olumlu davranış ve uygun davranış için temel çatıyı kurmaktır (Hayes, 2009).

Hayes (2009), Scott (2009), Doye ve Hurrell (1997) çocukların yabancı dili öğrenirken öğretmenin dikkat etmesi gereken davranışları aşağıdaki gibi sıralamıştır:

- Beynin işleyişini anlayarak çocukların öğrenme yollarını fark etmeli,
- Yeni dili konuşma ve dinleme ile öğretmeli,
- Doğrudan, kesin ve olumlu bir şekilde çocuklarla iletişim kurmalı,
- Ezici olmadan göz teması kurmalı,
- Çocuklara görüşlerini kabul ettirmek için teşvik etmeli,
- Grup iletişimini ve fikir paylaşımını geliştirmeli,
- Her durumun olumlu yanını bulmalı,
- Çocukları yabancı dili kullanmaya överek teşvik etmeli,
- Çocukların sessiz dönemini göz önünde bulundurmalı,
- Bir gerilimle karşıladıktan sonra ilişki kurarak onarmalı,
- Çocukların farklı öğrenme stilleri olduğunun farkına vararak davranmalıdır.

Çocuklara yabancı dil eğitimi çocuk odaklı olmalı; yaşla ilgili öğrenme türleri ve şekilleri göz önünde bulundurulmalıdır (Edelenbos, Johnstone ve Kubanek, 2005). Çocuklar anadili öğrendiği gibi aynı sırayı takip ederek yabancı dili öğrenir (Cameron, 2001).

Çocuklar yabancı dili;

- Motive olarak (Moon, 2000),
- Dinleyerek ve tekrar ederek (Moon, 2000; Scott, 2009; Hayes, 2009),
- Öğretmeni taklit ederek (Moon, 2000),
- Yaparak ve iletişim kurarak (Moon, 2000),

- Oyun oynarak ve eğlenerek (Scott ve Ytreberg, 2001; Moon, 2000; Kırkgöz, 2009; Halliwell, 1992),
- Ana diline çevirerek (Moon, 2000),
- Soru sorarak ve birlikte çalışarak (Scott ve Ytreberg, 2001),
- Şarkı ve tekerlemelerle (Scott ve Ytreberg, 2001; Hayes, 2009),
- Dinle ve yap aktiviteleriyle birbirinden (Scott ve Ytreberg, 2001),
- Drama ve sınıf rutinlerini kullanarak (Moon, 2000),
- Resim ve görseller kullanarak (Kırkgöz, 2009),
- Dolaylı yoldan (Halliwell, 1992),
- En çok da karşılıklı konuşarak (Halliwell, 1992; Goodwyn ve Bronson, 2005) öğrenir.

Çocukların öğrenmesi düzensiz, tahmin edilemez ve formal olarak ölçülmesi zordur (Hayes, 2009). Çocuklar söylenen cümledeki kelimeleri tek tek anlamaya çalışmak yerine görsellerle, hareketlerle, jest ve mimiklerle anlar (Halliwell, 1992). Çünkü çocuklar kelimelere değil; anlama odaklanır. (Moon, 2000). Bu yüzden yabancı dil öğretiminde sadece kelimelere güvenilmemeli; aktiviteler hareket ve duygu içermelidir. Bunun için birçok nesneye ve resimlere ihtiyaç vardır (Scott ve Ytreberg, 2001).

Fiziksel hareketler ve nesnelere çocukları canlandırır; onlara eğlendirici iletişim sunar. Çocukların daha çok fiziksel aktiviteye ve harekete ihtiyacı vardır. Çünkü çocuklar çok kısa dikkat ve konsantrasyona sahiptirler. Konsantrasyon ve dikkat süreleri kısa olduğu için aktivitelerin, hızın, düzenin ve sesin çeşitliliği olmalıdır (Scott ve Ytreberg, 2001).

Yabancı dil yeterliliğini geliştirmede iletişim çok önemlidir (Cameron, 2001). Çocuklar fazla girdiye maruz bırakılmalı ve yabancı dil kullanımı artırılmalıdır (Ellis, 2005). Çoğu çocuğun sınıf dışında yabancı dili konuşma imkanı az olduğu için sınıfta olabildiğince çok pratik yapma imkanı tanınmalıdır (Scott ve Ytreberg, 2001).

2.1.4.2. Çocuklara Yabancı Dil Öğretimi Yolları

İyi bir İngilizce öğretimi okuma, yazma, dinleme ve konuşma becerilerinin birleşimini gerektirir (English ve Williamson, 2005). Yabancı dil öğretiminde okuma,

yazma, dinleme ve konuşma becerilerini geliştirirken; oyunlar ve şarkıları, görselleri, ikili ve grup çalışmalarını kullanırken dikkat edilmesi gerekenler aşağıda verilmiştir.

2.1.4.2.1. Okuma Becerisi

Çocuklar dili öğrenmeye başlarken birinci ana kaynak dinleme, ikinci kaynak yazılı dildir. Çocuklar dilde daha iyi oldukça, yazılı kaynaklar dili güçlendirmeye genişletmeye kaynaklık eder (Scott ve Ytreberg, 2001).

8-10 yaş arası çocuklar ana dillerinde biraz da olsa okuyabilirler. Çoğu da İngilizceye okuma becerilerini transfer etmede çok zorlanmaz. Eğer anadili de roman alfabesiye içeriğe daha kolay geçilir (Scott ve Ytreberg, 2001).

Yabancı dili okumaya tanıtmanın yollarını Scott ve Ytreberg (2001) aşağıdaki gibi sıralamıştır;

- Harfler, heceler, telaffuzlar, yazılış ve okunuşları farklıysa bunları öğretmek
- Bak ve söyle
- Flashcardlar (şimşek kart)
- Nesne, kelime söylenerek tekrar ettirme
- Eşleştirme ve tahmin etme oyunları ile okuma desteklenir.

Okumaya başlarken; okuma yavaş yavaş olmalı, bireysel hızla ilişkilidir ve sessiz okuma olmalıdır. Resimli kitaplar kullanılmalı ve çocuklara okuduğunu anlaması için gerekli ipuçları verilmelidir (Doye ve Hurrell, 1997). İyi görsel öğeleri olan kitaplar çocuklar için anlamayı kolaylaştırır (English ve Williamson, 2005). Çünkü çocuklar kelime alıştırmalarına göre ilginç bir kitap okuduğunda daha çok kelime öğrenir (Gordon, 2007).

Öğretmenler çocuklara okumayı pratik yapma fırsatı vermelidir. Çocukların yaş grubuna ve ilgisine göre parça seçmeli, parçayla ilgili konuşarak konuyla ilgili aşinalık oluşturmali, tahta veya panoya yazılı dili asarak görselleştirmelidir (Christie, 2005). Çocuklar kelimelere yapılar ve belli durumlar içinde karşılaşırsa daha başarılı bir şekilde yeni kelimeleri öğrenir (Gordon, 2007). Çocuklara kelimeleri tek tek anlamayı değil parçanın tamamını anlamayı teşvik edilmelidir (Christie, 2005).

Hikayeler çocukların düşünce yapılarını oluşturmaya ve kelime hafızasını güçlendirmeye yardım eder. Karışık dilbilgisi yapılarını da yavaş yavaş anlamayı artırır (English ve Williamson, 2005).

Sessiz okuma ve dışından okuma olmak üzere iki tür okuma vardır. Dışından okuma; beyin gelişimini, kelime dağarcığını, yazı diline aşinalığı artırır. Ayrıca hayal kurmayı artırarak okumaya ilgiyi de artırır ve dinleme becerisini geliştirir (Hayes, 2009). Ancak; sınıfta dışından okuma pek tavsiye edilmez. Çünkü; dinleyenleri çok az memnun eder az ilgilenirler. Vurgu, ton ve ifadelerde hata olur. Diğer çocukların sessiz okuma teknikleri için zararlı olabilir. Ders zamanını kullanmada etkili değildir (Scott ve Ytreberg, 2001).

Dışından okuma tekniği biraz farklı kullanıldığında sınıfta kullanışlı olur. Öğretmen bireysel ya da küçük gruplar halinde okursa, ritim ve telaffuz öğretiminde cümle ya da tamlamaları koro halinde söylettirirse dışından okuma kullanışlıdır; ama kısa bir süre kullanılmalıdır. Bu koro okuma kalabalık sınıflarda kolayca monoton bir hal olur. Başka bir yol da diyalogları yüksek sesle ikili ve grup olarak okumadır. Bunda da çocuklar birbirine yardım ettiği için etkilidir (Scott ve Ytreberg, 2001).

2.1.4.2.2. Yazma Becerisi

Yazma ne kadar zor bir beceri olsa da yararlı ve etkilidir (Scott ve Ytreberg, 2001). Yazma ve okuma birbirine bağlıdır (English ve Williamson, 2005). Yazma becerileri diğer öğrenme becerilerine yardım ve eşlik eder. Yabancı dil öğrenmeye gözler, kulaklar ve kollar da eklenerek öğrenme gelişimine farklı bir fiziksel boyut ekler. Konuşurken çok fazla kelime veya dilbilgisine ihtiyaç olmadığı için yazma aktiviteleri bilinçli dil gelişimine izin verir (Scott ve Ytreberg, 2001).

Çocuklar ana dillerini de yazmaya daha yeni başladıkları veya daha çok iyi olmadıkları için yabancı dilde çocuklara yazma becerisini kazandırmak çok da kolay değildir (Scott ve Ytreberg, 2001). Çünkü yazma sadece basit bir şekilde konuşma dilinin görsel halini direk yazmak değildir. Yazma daha yavaş, daha kontrollü ve zaman alıcıdır (English ve Williamson, 2005).

Okuma-yazma öğretimine çocuklar yabancı dilde tamamen yeterli olmadan önce olabildiğince erken yaşta başlamalıdır. Çünkü çocuklara yazma konuşmaktan daha az tehdit edici gelir. Çocuklar aşına olmadıkları kelimeleri yanlış telaffuz etmekten korkarlar. Bu yüzden de konuşmaya başlamadan önce yabancı dilde ilk deneyimlerini yazarak elde ederler (Gordon, 2007).

Yazmanın başlangıç noktası yazmayı kopyalamadır. Sözel yolla ve okumayla öğrenilen yabancı dil yazarak güçlenir. Ses ve sembol ilişkisi İngilizcede olduğu gibi karışık olan yabancı dillerdeki kelimeleri kopyalarken çocukların sessizce dışardan okuması sağlanmalıdır (Scott ve Ytreberg, 2001).

Eğer çocuklar ana dilini okuyup yazabiliyorsa, onlara kelimelerin ana dillerindeki anlamını yazması desteklenmelidir. Eğer yazamıyorsa, görsel resmi çizip hatırlaması sağlanır. Ayrıca yeni dili kesip yapıştırmak da iyi olur. Çünkü konuşma, dinleme ve hatırlama daha önemlidir (Scott, 2009).

Erken yaşlardan itibaren geniş çaplı ve yaratıcı yazmaya teşvik edilmelidir. Çocuklar öğrendiklerini yeni yerlerde kullanarak kendilerine güveni artar (Scott, 2009). Çalışmasını yazılı olarak karşısında görmesi çocuklara özel oldukları duygusunu hissettirir (Scott ve Ytreberg, 2001).

Çocuklar yazmaya başladıklarında; bilmedikleri kelimeleri ana dilinde yazmasına izin verilmeli, yardım edilmeli, dilbilgisi ve hecelerin doğruluğu önemli olmamalı, aktivite motive edici olmalı, çocuklara anlamlı gelmeli ve hataların öğrenme gelişimi olduğu unutulmamalıdır (Doye ve Hurrell, 1997). Konuşurken kelimenin düzeltilmesi ve tekrarlatırılması bütün anlamı oluşturmayı böler. Aynısı yazıda da yapılırsa ve en ince detaya kadar yanlışlar düzeltilirse çocuk yazmaktan çekinir (Halliwell, 1992).

Yazma öğretiminde öğretmenin rolü çocukların karar vermesine ve seçim yapmasına yardım etmek; onlara farklı yazma aktiviteleriyle yol göstermektir. Öğretmen mükemmel bitmiş bir parça yazı beklemek yerine bunları yapar (English ve Williamson, 2005).

Yazma sözel yeterliliği yansıtmayabilir. Konuşma ve yazmada farklılıklar oluşur. Bu yüzden de her şeyin doğru olması beklenemez (English ve Williamson, 2005). Daha çok yeni başlayanlarla rehberli yazma çalışmaları yapılır (Scott ve Ytreberg, 2001).

Doye ve Hurrell (1997) ve Scott ve Ytreberg (2001)' e göre en çok kullanılan yazma aktiviteleri şunlardır;

- Yazdırma; çok güvenli bir egzesiz türüdür. Yazdırma yaparken, yazı kısa olmalı, tek nefeste söylenebilen cümlelerden oluşmalı, yazının amacı olmalı ve önceki sonraki öğrenenlerle ilişkili olmalı, normal hızda okunmalı ya da söylenmelidir.
- Boşlukları doldurma; kullanışlı ve faydalıdır. Çok fazla aktif dil üretimi gerektirmez ama anlama gerektirir. Belli bir anlamı olmayan cümlelerden kaçınılmalıdır.
- Mektup yazma; çok ünlü bir aktivitedir. Kısa anlamlı parçalar yazdırma faydalıdır.
- Diyalog yazma.
- Tarif etme.
- Hikaye yazma; çok yararlı bir aktivitedir. Öğretmenin yazman gibi davranıp çocukların söylediklerini yazmasıdır.

Serbest yazmaya başlamadan önce bu aktivitelerle çocuklar teşvik edilir (Scott ve Ytreberg, 2001). Çocukların yazma kurallarını kendileri oluşturmaları desteklenmelidir (Gordon, 2007). Çocuklara farklı yazma stilleri, kelimeleri, tamlamaları ve yapıları kullanmaları öğretilmelidir. En önemlisi de yazı pratiği yapmaları için çok fırsat oluşturulmalıdır (English ve Williamson, 2005).

Scott ve Ytreberg (2001) öğretmenlerin öğrencilerine serbest yazma yaptırırken dikkat etmesi gerekenleri aşağıdaki gibi sıralamıştır;

- İlk olarak içeriğe ve konuya odaklanmalı,
- Ön yazma çalışmasına çok fazla vakit ayırmalı,
- Çocukların yazdıkları şeye olumlu bakma duygusu oluşturmalı,
- Teşvik etmeli, ısrar etmemeli ve tekrar yazdırmalı,
- Mümkün olduğunca çok materyal sunmalı,
- Bütün çocukların yazdıklarını saklamalıdır.

Serbest yazma çalışmasında çocuklar kalem ve silgiyi kullanmalı; öğretmen düzeltmeyi çocukların yazdığı süreçte yapmalıdır. Yazma çalışmalarında kesinlikle unutulmaması gereken nokta da öğrencilerin bütün hatalarını düzeltmek zorunda olunmadığıdır (Scott ve Ytreberg, 2001).

2.1.4.2.3. Dinleme Becerisi

İlkokul sınıflarında dinleme görevleri çok önemlidir (Philips, 1993). Çocuklar daha çok duydukça daha iyi okuyup yazabilir. Öğretmen sınıfta olabildiğince çok yabancı dili konuşmalıdır. Öğretmenin kullandığı dil basit; ama doğal ve çocukların seviyesine uygun olmalıdır (Scott ve Ytreberg, 2001).

Ancak; bütün bir ders dinleme becerisi öğretmeyle geçirilemez. Çünkü bir şeyi dinlerken konsantre olmak zordur. Özellikle de çocukların dikkat süreleri kısadır. Bir şeyi aynı dikkatle ikinci kez dinleyemezler. Mesela öğretmen hikaye anlattığında ikinci kez aynı hikayeyi anlatmak yerine sorularla özetleme gibi farklı yollar kullanılmalıdır (Scott ve Ytreberg, 2001).

Yabancı dil öğreniminde çocuklar ilk başlarda konuşmaktan daha çok dinler (Doye ve Hurrell, 1997). Çünkü yabancı bir dili öğrenenlerin sessiz bir dönemi vardır. Bu süreçte sadece dinlerler ve kendileri konuşmaya hazır olana kadar da zorlanmamalıdır (Philips, 1993).

Öğretmen dinleme yoluyla algılamayı geliştirmek için; diğer dil ve kültürlerle karşı olumlu tutum geliştirmeli, dil ve kültürün benzer ve farklı yanlarına duyarlaştırmalı, daha fazla öğrenmek için çocukları motive etmelidir (Doye ve Hurrell, 1997). Çocukların rahat ve konforlu bir ortamda dinlemesini sağlamalıdır (Scott ve Ytreberg, 2001). Bu süreçte dinlediklerini anlamaları için resimler ve vücut dilini kullanmalıdır (Philips, 1993).

Scott ve Ytreberg (2001)'e göre yabancı dil öğretiminde kullanılabilecek dinleme aktiviteleri şunlardır;

- Dinle ve yap aktiviteleri; çocukların yaşı küçüldükçe daha çok fiziksel aktiviteye ihtiyaç duyar. Bu aktiviteyle çocuklar birbirinden bakarak da öğrenir. İlk başta anlayamadığı şeyi diğerinin yaptığı şeyi izleyerek de etkinliği yapar,

- Ellerini kaldır; belirli bir sesi duyduğunda ya da söylenen sayılar eksik kaldığında çocuklar ellerini kaldırır,
- Hikayeyi canlandırma; fiziksel hareketlilik de gerektiren bir aktivitedir,
- Dinle ve çiz; kelime, renk, sayı ve yer sıfatlarını anlatırken etkilidir ama eylemleri çizme zor olacağından ona uygun değildir,
- Bilgi edinmek ve hataları bulmak için dinleme,
- Dinle ve resimleri uygun sıraya koy,
- Dinle ve boya,
- Dinle ve boşlukları doldur,
- Dinle ve tekrar et; çok eğlencelidir ve ses, ritim ve vurgu yaparak dili hissetme şansı olur. Bir de bu nesne ve resimlerle yapılırsa, kelime ve anlamı arasında bağ kurar. Şarkılar da dinle ve tekrar et türündendir,
- Tekerleme; bütün çocuklar sever ve tekrar etmek ister tekerlemeleri,
- Hikaye dinleme; Eğer karşında bir kitap olmadan çocuklara hikaye anlattıysan; dili çocukların seviyesine göre kullanabilirsin, geri dönüp tekrar edebilirsin, jest ve mimikleri, yüz ifadelerini kullanabilirsin ve çoğu zaman göz teması kurabilirsin. Bu da çocukların yabancı dil gelişimi için çok faydalıdır.

2.1.4.2.4. Konuşma Becerisi

İlkokullarda yabancı dil eğitimi iletişim temelli olmalıdır (Doye ve Hurrell, 1997). Sözel beceriler yani konuşma ve dinleme her ikisi de önemlidir. Diyaloğa katılma her ikisini de gerektirir. İletişim becerileri pratik gerektirir. İlk başta çocuklara nasıl soru sorup cevap vereceği, bir konuşmayı bölmeden nasıl katılacağı ve uygun zamanda uygun konuşmayı nasıl yapacağı gösterilmelidir (English ve Williamson, 2005).

Yeni bir dil konuşma ve dinleme kullanılarak tanıtılır. Burada doğru telaffuz çok önemlidir. Başlangıçtan itibaren öğretmen doğru model olmalı ve çocukların kelimeleri doğru telaffuz etmeleri için çaba sarf etmelidir. Eğer çocuk doğru telaffuz etmiyorsa; öğretmen kelimeyi yavaşça tekrar etmeli, hecelere ayırmalı, kendinden sonra tekrar ettirmeli, hayır yanlış gibi ifadelerden kaçınmalı, çocuğa kelime tekrar ettirildikçe kendi düzeltmelidir (Scott, 2009).

Sözel çalışma öğretmenlerin en çok öğretmek istedikleri beceridir. Bunun için kontrollü ve rehber eşliğindeki aktivitelerle çocukların doğal konuşmadan zevk almaları sağlanmalıdır. Çoğu çocuğun sınıf dışında yabancı dili konuşma imkanı az olduğu için çocuklara sınıfta olabildiğince çok pratik yapma imkanı tanınmalıdır (Scott ve Ytreberg, 2001).

Yabancı dil derslerinde öğretmenin hedef dili kullanmasının dil gelişiminde oldukça önemli olduğunu vurgulayan Halliwell (1992); bu katkılar aşağıdaki gibi sıralanabilir;

- Çocukların sınırlı anlama kapasiteleri olsa da anlamı tahmin ederken içgüdülerine güvenmeye teşvik eder.
- Çocuklar dinlerken öğrenmeye konsantre olmadan; dolaylı olarak öğrenmeye imkan sağlar.
- Çocuklar dilin sadece alıştırma ve oyundan ibaret olmadığını gerçek yaşamda kullanıldığını anlar.
- Çocukların İngilizceye maruz kalmasını artırır.

Dili doğal olarak kullanmadan önce, basit, doğru ve kullanışlı cümleler çalıştırılır. Tekrarlar ve düzeltmelerle aynı şeyler birçok kez gözden geçirilir. Böylece tanıdık olma ve güven duygusu oluşturulur (Scott ve Ytreberg, 2001).

Bağımsız olarak konuşma ve dinleme becerisini arttırmak için ikili çalışmalar kullanılır (Scott, 2009). İlk olarak öğretmen diyalogu görseller ve kuklalar kullanarak sunar. Çocuklara zincir haline gelmeden tekrar ettirir; daha sonra da arkadaşlarıyla çalışmasına izin verir (Scott ve Ytreberg, 2001).

Diyalog ve role play (drama) çalışmaları; serbest aktiviteler ile rehberli aktiviteler arasında bir köprüdür. Büyük sınıfları bile organize etmede en kolay yoldur (Scott ve Ytreberg, 2001). Hem öğrenmeye katkı sağlar, hem de çocuklar için eğlencelidir (English ve Williamson, 2005).

Diyalog ve drama çalışmalarıyla çocuklar soru sorup cevap vermeyi öğrenir. Yabancı dili kullanmayı ve uygun biçimde karşılık vermeyi öğrenir. Çocuklar sadece

kelimeleri değil ses tonu, vurgu, yüz ifadesi gibi becerileri de kullanır. En önemlisi de yabancı dilde doğal sohbeti destekler (Scott ve Ytreberg, 2001).

Çocukların konuşma becerilerini geliştirirken öğretmen onların sessiz dönemlerini dikkate almalı ve farklı öğrenme stilleri olduğunu unutmamalıdır (Doye ve Hurrell, 1997). Çocukları yabancı dil kullandıkları zaman övmeli ve onların hatalarını zaman zaman gerektilikçe onların güvenini kırmadan düzeltmelidir (Halliwell, 1992; Doye ve Hurrell, 1997). Özellikle ikili çalışmalardaki hatalar doğal karşılanmalıdır. Çünkü kendi anadilimizi bile konuşurken tamamen dilbilgisi kurallarına uymayız (Halliwell, 1992). Yabancı dilde de akıcı ve anlaşılabilir konuşmak yeterlidir (Halliwell, 1992; Doye ve Hurrell, 1997).

2.1.4.2.5. Oyunlar ve Şarkılar

Oyunlar dolaylı yoldan öğrenmedir; zaman kaybı değildir. Oyunlar sadece eğlenceli olduğu için kullanışlı değildir. İletişim kurma isteği oluşturduğu için ve tahmin edilemezliği oluşturduğu için de kullanışlıdır (Halliwell, 1992). Bu yüzden oyun ve öğrenme birlikte olur (Nikolov, 2009).

Oyun; çocuğu sosyalleştirir ve zekasını geliştirir (Hayes, 2009; Philips, 1993). Karışık olaylara, durumlara yeni çözümler üretir. Ancak; bazen oyun ödül almak için bir şeyleri tamamlama olursa amacından uzaklaşır. Güdümlü oyunlar çocukların sosyal ve duygusal gelişimi üzerinde olumsuz etki yaratır. Çünkü çocukların girişkenliğini kısıtlar ve seçim özgürlüğünden uzaklaştırır. Aksine çocuk tarafından başlatılan oyunlar yaratıcılığı ve çok algılı gelişimi destekler (Hayes, 2009).

Çocuklarda öğrenme oyunlar ve aktiviteyle olurken ileriki yaşlarda daha sistematik çalışmayla olur (Doye ve Hurrell, 1997). Bu yüzden de çocukların oyunlarla ilgilerini çekmeli, resimlerle yabancı ülkeye aşinalık sağlamalı, şarkılar ve tekerlemelerle de dili duymaları sağlanmalıdır (Doye ve Hurrell, 1997; Philips, 1993). Müzik ve ritimle daha kolay taklit yapılır ve hatırlanır. Bu yüzden de çocuklarla hem söylemeye hem de hareket yapmaya uygun şarkıları kullanmanın dil öğrenmede katkısı çoktur (Philips, 1993).

2.1.4.2.6. Görseller

Görseller çocuklara yabancı dil öğretiminde çok önemlidir (Doye ve Hurrell, 1997; Edelenbos, Johnstone ve Kubanek, 2005). Aktiviteler bütün duyu organlarına hitap etmelidir (Doye ve Hurrell, 1997). Bu süreci resim ve görsellerin kullanımı çok iyi şekilde destekler (Kırkgöz, 2009).

Sınıfta görsellerin kullanımı çekici bir ortam oluşturur ve çocukları motive eder. Ancak; görsel demek birkaç resmi ya da posteri iyi görünsün diye duvara asmak değildir. Görseller anlamlı ve belirli amaçlara göre düzenlenmelidir. Görseller belirli bir bilgi içermeli (haftanın günleri, sayılar, renkler gibi), sınıfta dil öğrenimini kolaylaştırmalı (alfabe tablosu gibi), çocukların ilgi ve merakını canlandırmalıdır (Moon, 2000).

Çocukların işlerinin panoya asılması da sunumlarına daha fazla dikkat etmesini ve tekrar gözden geçirip detayları inceleyip motive olmasını sağlar. Çocukların işini ve onun değerini göstererek işlerinin daha yüksek kalitede olmasına teşvik eder (Moon, 2000).

2.1.4.2.7. İkili ve Grup Çalışmaları

Her sınıfta farklı yeteneklerde çocuklar vardır. Bununla baş etmenin yollarından biri de çocukları yeteneklerine göre gruplandırmadır (Moon, 2000). Uygun oturma düzeni ve grupla çalışma çocukları derse dahil etmede çok önemlidir (Scott, 2009).

Grup çalışması; dikkatli planlanmalı, iyi yapılandırılmalı ve öğrenme görevine uygun olmalıdır. Çocuklar küçük grup öğrenmesinin temel kurallarını anlamalı ve aktiviteler işbirlikçi çalışma ve problem çözme görevlerini içermelidir. Öğretmen uygun ve etkili bir şekilde katılım yapmalı, grup becerilerini hareketlendirip desteklemeli ve gözlem, değerlendirme, geri dönüt vermelidir (English ve Williamson, 2005).

Kitap okuma gibi her konu ve görev grup çalışmasına uygun değildir (Moon, 2000). Ancak mümkün olduğunca çok çocuklar gruplandırılmalıdır. Her zaman birlikte çalışmaları gerekmez ama birlikte oturmak birlikte çalışmayı heveslendirdiği için faydalıdır (Scott ve Ytreberg, 2001).

Grupla öğretim yaparken öğretmen; sınıfı çok iyi organize etmeli ve her grup için dersi planlamalı, uygun bir izleme ve işlerini kontrol etme sistemi oluşturmalıdır. Dersin

büyük bir bölümünde bağımsız bir şekilde çocukları çalışmalarını için eğitmelidir. Ayrıca grupların seviyelerine uygun aktiviteler hazırlamalı, farklı yetenek ve öğrenme stillerine göre öğretme metodlarını çeşitlendirmelidir (Moon, 2000).

Çocukları gruplandırırken, arkadaşlık, farklı yetenek, paylaşılan ilgiler dikkate alınmalı, gruplar zaman zaman değiştirilmelidir. Gruplara güçlü, zayıf gibi öğrencileri rencide edici ifadeler ve isimler takılmamalıdır (Moon, 2000). Özellikle de grup çalışmalarında birlikteliğin olması için yarışa izin verilmemeli ve ödül vermekten kaçınılmalıdır (Scott ve Ytreberg, 2001).

İkili çalışmalarda iki çocuğun da katılması zorunlu olduğu için başlangıçta grupla çalışmaya göre daha zor gelir. Çocuklar genelde eş olarak yanlarında oturduklarını ve rahat konuşabildiklerini seçer (Moon, 2000). Ancak ikili çalışmalarda güçlü olanla zayıf olanı eşleştirmek yabancı dil öğreniminde daha yararlı olur (Moon, 2000; Kırkgöz, 2009).

Yabancı dil öğreniminde konuşma çok önemli olduğu için ikili ve grup çalışmalarında çok gürültü oluyor diye onları kullanmaktan kaçınılmamalıdır, aksine olabildiğince çok kullanılmalıdır (Halliwell, 1992).

2.1.4.3. Sınıf yönetimi ve olumlu sınıf atmosferi oluşturma

Olumlu sınıf ortamında güven duygusu ve rahatlık çok önemlidir. Olumlu öğretmen-çocuk ilişkisi ve öğrenme çevresi; etkili organizasyon; ilginç ve teşvik edici öğrenme materyali ve kaynağı sınıf ortamını olumlu yönde destekler (Moon, 2000).

Bütün öğrenmelerde olduğu gibi yabancı dil sınıflarında da olumsuz duygular dil üretimini engeller ve yabancı dili konuşmayı imkansızlaştırır. Bunun için de tehdit edici olmayan rahat, stressiz bir çevre oluşturulmalıdır (Gordon, 2007). Yabancı dil öğrenmeye başlarkenki ilk ortam kalan hayattaki tutum ve motivasyon için çok önemlidir (Nikolov, 2009).

Olumlu sınıf ortamı yaratmak için bazı ipuçları;

- Çocuklara saygılı davranılmalıdır (Scott ve Ytreberg, 2001).
- Arkadaşça bir ortam oluşturulmalıdır (Moon, 2000).

- Çocuklara hata yapana gülmemesi; herkesin hata yapabileceği açıklanmalı ve çocukların hataları direk düzeltilmelidir (Scott ve Ytreberg, 2001).
- Sınıfta doğum günü takvimi gibi rutin olaylar oluşturulmalı ve sınıfta yapılacak belli işleri çocukların yapmaları için onlara sorumluluk verilmelidir (Scott ve Ytreberg, 2001).
- Kazanan ve kaybeden olduğu için yarışma düzenlenmemeli ve maddi ödül verilmemelidir (Scott ve Ytreberg, 2001).
- Sınıfın duvarları posterler, resimler, çiçekler ve nesnelere süslenerek hoş ve tanıdık bir ortam oluşturulmalıdır (Scott ve Ytreberg, 2001, s. 11; (Moon, 2000).
- Sınıfta mutlaka bir yabancı dil köşesi oluşturulmalıdır (Scott ve Ytreberg, 2001; Philips, 1993).
- Sıralı biçim bireysel ve bütün sınıf çalışması için uygun doğal iletişimi desteklemez (Scott ve Ytreberg, 2001). U biçimi sınıf düzeni ise grup ve ikili çalışma için ve öğretmenin de bütün sınıfa kolayca hakim olabilmesi için daha uygundur (Scott ve Ytreberg, 2001)
- Çocuklara kendi çalışmalarını planlama ve problemlerle baş edebilmeleri için fırsat ver (Hayes, 2009).
- Çocukları anahtar kelimelerle ilgili öneriler vermeye davet et (Hayes, 2009).
- Sınıfta sıcak, rahat bir atmosfer oluşturulmalı; sandalye ve masalar uygun şekilde yerleştirilmeli, yeterli ışık ve sıcaklık sağlanmalıdır (Philips, 1993).
- Çocukların yaptıkları işler İngilizce köşesinde sergilenmelidir (Philips, 1993).
- Öğretmen ve çocukların birlikte çalışmaktan hoşlandığı ilginç, eğlenceli öğrenme aktiviteleri kullanarak sıcak ve mutlu bir atmosfer oluşturulmalıdır (Moon, 2000).
- Çocukların öğrenmeyi kişisel sebeplerle de geliştirmesi okul dışı aktivitelerle (mektup arkadaşı, proje gibi) sağlanmalıdır (Moon, 2000).
- Çocuklarda gerçek ihtiyaç ve yabancı dili kullanma isteği oluşturulmalıdır (Moon, 2000).
- Çocuklarla sadece dersin içeriği hakkında değil dersin yapı ve düzenlemesi ile ilgili de etkili iletişim kurulmalıdır. Çocuklar dersin amacını ve neler yapılacağını bilmelidir (Goodwyn ve Bronson, 2005).

Öğretmen davranışı ve öğrenci tepkisi olumlu sınıf atmosferi oluştururken çok önemli olduğunu vurgulayan Hayes (2009) erken yaşta yabancı dil öğretimi sürecinde sınıf yönetimiyle ilgili ilkeleri şöyle sıralar:

1. Öğretmen ilk karşılaşmada çok sert olursa, korku, kırılmayı ve darılmayı beraberinde getirir. Çekingen ve kararsız olursa, küçümsenme; sertlik ve çekingenlik arasında kalırsa, belirsizlik ve karışma olur
2. Çok aşırı yumuşak ve çok aşırı sert olmak sınıftaki hakimiyet kurmayı zorlaştırır. Bu yüzden otorite empoze edilmektense kazanılmalıdır.
3. Öğretmen çocuklara sadece yönetmek ve öğretmekle yükümlü olmaktan daha fazla olduğunu ve buna da hakkı olduğunu hissettirirse, daha hızlı lider olarak kabul edilir.
4. Sınıfta otorite kurmada sanılanın aksine öğretmenlerin görünüşünün kıyafetleriyle olan etkisi çok azdır. Öğretmenin nasıl yürüdüğü, duruşu, vücut dili, iyi bir göz iletişimi, jest ve mimikleri, konuşma stili daha çok önemlidir.
5. Çocuklar aynı şeye uzun süre konsantre olamadığı için, çalışma uygun olmadığı veya çok kolay olduğu için sınıf düzenini bozabilir. Bu durumlarda çocuklara karşı olumlu bir görünüş benimsenmeli, güven sağlanmalı, düzenli olarak kurallar oluşturulmalı ve kurallar devam ettirilmelidir. Sınıf düzenini sağlamak için emir cümleleri kullanmadan gerekirse uygun yaptırımlar kullanılmalıdır.

2.1.4.4. Dersi Planlama

Dersin planlaması; profesyonel gelişim, güven geliştirme ve pratik olması gibi yönleriyle oldukça kullanışlıdır (Moon, 2000). Her hafta ya da ünite başında öğrenci seviyesi ve ihtiyacına göre neyin nasıl öğretileceği ile ilgili dersler planlanmalıdır (Scott, 2009).

Öğretmenler hazırlık, planlama ve değerlendirme yapar (Hayes, 2009). Dersi planlama; öğrenme aktivitelerini seçme ve sıralama, içeriğin seçimi ve kontrolü, hedefleri düzenleme, dersi nasıl değerlendireceğine karar vermeden oluşur (Moon, 2000). Bu yüzden planlama ve değerlendirme ayrı düşünülemez (English ve Williamson, 2005).

Öğretmen dersi planlarken çocuklara düşünme ve araştırma fırsatı vermelidir (Goodwyn ve Bronson, 2005). Çünkü standart bir yazılı ders planı yoktur. Çocukların ihtiyaçlarına uygun formatı öğretmenler geliştirir. Ayrıca öğretmenlerin dersi nasıl planlayıp düzenlediği öğretme ve öğrenme hakkındaki inançlarını da yansıtır (Moon, 2000).

Plan rutin bir işi yaptırmaz; sadece destekleyicidir. Ders anındaki çocukların tepkileri anlık gelişir ve birçok şey beklenmeyen şekilde olur (Moon, 2000). Plan emir değil, yol göstericidir (Scott, 2009). Esnek bir şekilde davranılmalı ve duruma göre plan uygulanmalıdır (Moon, 2000; Scott, 2009).

Planlar 3 basamağa ayrılır: uzun dönem planları (bütün dönemi kapsar), kısa dönem planları (6-8 haftalık ünite planları), ders planı (her dersi kapsayan detaylı planlar) (Scott ve Ytreberg, 2001; Goodwyn ve Bronson, 2005; English ve Williamson, 2005).

Goodwyn ve Bronson (2005), Hayes (2009), Scott ve Ytreberg (2001)'e göre plan hazırlarken dikkat edilmesi gerekenler aşağıdaki gibi sıralanabilir;

- ✓ Sınıfın önceki öğrenmelerini bul ve bunları kullanarak neye ihtiyaçları olduğuna karar ver.
- ✓ Amaç ve ihtiyaçlara göre dersin ana aktivitelerini geliştir.
- ✓ Her aktivitenin ne kadar süreceğini belirle ve ihtiyacından daha fazla etkinliğin olsun.
- ✓ Sessiz, gürültülü alıştırmaları; farklı becerileri; bireysel, ikili, grup ve bütün sınıf aktivitelerini dengele.
- ✓ Amaç ve hedefleri bütün planlarda açık olarak belirt.
- ✓ Aktivite türü, zamanlama, dış faktörler, dersin öğleden sonra olması gibi birçok etmeni göz önüne alarak planı hazırla.
- ✓ Sistematik bir yaklaşım kullan.
- ✓ Çocukların gelişimini nasıl değerlendireceğini belirle.
- ✓ Beklenen dersin gelişimini adım adım; giriş, dersin temeli ve sonuç olarak yaz.
- ✓ Planlandığı gibi gitmediği durumlar için başka bir plan veya aktivite hazırla.
- ✓ Planını farklı çocuk ve grupların ihtiyacını göz önünde bulundurarak tamamla; çok yetenekli ve sınırlı konuşma ve yazma becerisi olanları da dahil et.

Planlama iyi bir öğretim ve öğrenme için gereklidir (Goodwyn ve Bronson, 2005).

Scott ve Ytreberg (2001) ve Moon (2000)'a göre ders planının işlevleri aşağıdaki gibi sıralanabilir:

- Öğretimde güven ve rahatlık sağlar.
- Ders için ihtiyaçların belirlenmesine ve hazırlanmaya yardım eder.
- Etkili öğretim için kullanışlı sistematik kaynak rehber sağlar.
- Dersi nasıl dengeleyebileceğini görerek zaman tasarrufu sağlar.
- Öğretmene daha düzenli olmasına yardım eder.
- Öğretmenin kendi performansını yargılama olanağı verir.
- Öğretim hedeflerine ulaşip ulaşmadığını gösterir.
- Yönetimsel bir gereklilik de olduğu için müfredata uygun bir yolda duygusunu hissettirir.
- Gelecek planlar için kullanışlı bir temel sağlar.

Öğretmenliğin ilk yıllarında öğretmenler ders planını çok detaylı hazırlar (Scott ve Ytreberg, 2001). Zamanla bu planlama süreci otomatikleşir ve birkaç dakika sürer. (Goodwyn ve Bronson, 2005). Bu detayların zamanla azalması öğretmenin tembel olduğu değil; aksine deneyim kazandığı anlamına gelir ve uzun ya da kısa olsun planların sınıftaki hayatı kolaylaştırdığı yadsınmaz bir gerçektir (Scott ve Ytreberg, 2001).

2.1.4.5. Çocukların Dil Edinimini Değerlendirme

Değerlendirme; çocukların hedeflerine ne kadar ulaştığını, diğer seviyeye geçip geçmediğini, gelişimini düzenli olarak izlemek ve kayıt altına almaktır (Moon, 2000; English ve Williamson, 2005). Bir ders gözden geçirme, öğretme, pratik yapma, uygulama ve değerlendirme çemberinden oluşur (Scott, 2009).

Değerlendirme çocuğu programdan eleme ve diğer aşamaya geçiş için değil, çocuğun başarılarına ışık tutmak için yapılmalıdır. Değerlendirme hedefle ilişkili, öğrenme öğretme sürecinde olmalıdır (Doye ve Hurrell, 1997). Değerlendirme çocuklar hazır olduğunda olmalı, gelişim kayıt altına alınmalı, pozitif gözle bakılmalı, çocukların başarısızlığı değil; neleri yaptığı kaydedilmelidir (Doye ve Hurrell, 1997; Scott ve Ytreberg, 2001).

Değerlendirme çocukların üstünde kesinlikle olumsuz etki bırakmamalıdır (Moon, 2000). Öğretmen çocukların motivasyonunda büyük bir etkiye sahiptir. Çocuklar aktif bir şekilde kendi öğrenmelerine dahil olmak isterler ve dolayısıyla da etkili geri dönüte ihtiyaç duyarlar. Çocuklarla öğrenme hedefleri paylaşılmalıdır (Scott, 2009).

Çocukların yaş, ilgi, motivasyon, kültür, önceki bilgileri sadece eğitimi ve materyal çeşitlerinin kullanımını etkilemez ayrıca değerlendirme şeklini de etkiler. Çeşitlilik ve değişkenlik başarının değerlendirmesinde kritik bir konudur (Rea-Dickins, 2000). Çocuklar gözlemleyerek, not vererek, soru sorarak değerlendirilir. Ayrıca çocuklar kendi kendilerini de değerlendirir (Scott, 2009).

Değerlendirme eğlenceli ve tehdit edici olmayan şekilde, bireysel değerlendirmektense arkadaşlarıyla birlikte, mümkünse duygu ve düşüncelerinden etkilenmeyen adil olan bir öğretmen tarafından yapılmalıdır. Değerlendirme farklı yollara dayandırılmalıdır. Çocukların sınıftaki davranışları, öğretmenin her ders tuttuğu notlar ve kayıtlar, çocukların kendi günlüğü de değerlendirmeye dahil edilmelidir. Ayrıca dört temel dil becerisinin haricinde çocukların sosyal beceri davranışları da değerlendirilmelidir (Moon, 2000).

Dili değerlendirme alanı genişletilmelidir (Rea-Dickins, 2000). Mümkün olduğunca hassas konulara dikkat ederek, öğretmenin arkadaşlarıyla ve ailelerle çocukların gelişimiyle ilgili konuşmalıdır (Hayes, 2009).

Çocuklar için teşvik edici ve kendi öğrenmelerinin sorumluluklarını almaları için kendi kendini değerlendirmelidir (Scott, 2009; English ve Williamson, 2005). Öğretmenin ve çocuğun kendini değerlendirmesi portfolyaya beraber konulabilir. Ancak; çocuklar otomatik olarak kendini değerlendiremez. Öğretmen tarafından bu desteklenmeli ve yardım edilmelidir. Çocuklara anketler karışık ve resmi gelir. Bu yüzden de çocuklar kendini değerlendirirken resim veya sembol içeren değerlendirme araçları kullanılmalıdır (Moon, 2000).

Çocukları değerlendirirken dikkat edilmesi gereken kısımlar;

- Çocukların her hatası düzeltilmemelidir (Goodwyn ve Bronson, 2005).

- Belirli değerlendirme kriterleri belirlenmelidir (Goodwyn ve Bronson, 2005; Hayes, 2009).
- Çocuklara ve velilerine değerlendirme sonrası geri dönüt verilmelidir (Goodwyn ve Bronson, 2005).
- Düzenli olarak değerlendirme yapılmalı ve eksiklikler tamamlanmalıdır (Doye ve Hurrell, 1997).
- Çocuklar için kullanılan değerlendirme araçları güvenilir ve geçerli olmalıdır (Gordon, 2007).
- Çocukların da kendi kendilerini değerlendirmeleri için mutlaka onlara da fırsat verilmelidir (Hayes, 2009).
- Çocukların çalışmalara katılma seviyeleri, görevi tamamlama hızı, arkadaşlarına göre durumları direk gözlemlenmelidir (Hayes, 2009).
- Çocukların bilgi ve hafızasını değerlendirmek için kapalı uçlu; fikirlerini ifade etme yeteneğini ve düşünme becerisini değerlendirmek için açık uçlu çeşitli sorular sorulmalıdır (Hayes, 2009)
- Konu ve problemleri tartışırken onları gözlemek için ikili gruplar içinde gözlemlenmelidir (Hayes, 2009).

Goodwyn ve Bronson (2005)'e göre belli başlı en çok kullanılan değerlendirme yolları aşağıda verilmiştir;

- Öğretmenin yazmayı incelemesi ve gözlemlemesi
- Bire bir soru sorma
- Bütün sınıfa soru-cevap
- Hızlı test teknikleri
- Bire bir yeniden çizmek
- Öğretmen ve akran gözlemi
- Kendini değerlendirme
- Öğrencinin bireysel veya grupta sunum yapması
- Tanılayıcı değerlendirme
- Bütün sınıf etkileşimi
- Sonuç ve ürün değerlendirme

Anında ve yapıcı geri dönütler vermek çocukların gelişimleri ve başarılarının devamı için oldukça teşvik edicidir (Goodwyn ve Bronson, 2005; English ve Williamson, 2005). Aileler de çocukların çaba ve performansını duymak ister (Goodwyn ve Bronson, 2005). Öğretmenler içinse de değerlendirme; öğretmenin kendi gelişimi için güçlü bir araçtır ve yeni öğretim yolu yeni bir bakış açısı sağlar (Moon, 2000).

2.2. İlgili Araştırmalar

2.2.1. Yurt İçinde Yapılan Araştırmalar

Yapılan literatür incelemesi sonucunda Türkiye’de çocuklara yabancı dil eğitimiyle ilgili yeterince araştırma yapılmadığı göze çarpmaktadır. İlkokulda çocuklara yabancı dil eğitimi eğitiminin kimin vermesi gerektiği konusunda tam bir uzlaşma olmadığı görülmektedir. Aşağıda bu konuyla ilgili ulusal düzeyde yapılmış çalışmalara ilişkin bilgiler sunulmuştur.

Eküş ve Babayiğit’in (2013) yapmış olduğu araştırmada amaç; ilkökul 2. sınıftan itibaren okutulmaya başlanan yabancı dil dersi hakkında İngilizce ve sınıf öğretmenlerinin görüşlerini incelemektir. Bu görüşlerden elde edilen sonuçlar ışığında, İngilizcenin düzeyinden dolayı İngilizce derslerine sınıf öğretmenlerinin girmesi, bu süreçte İngilizce öğretmenlerinin sınıf öğretmenlerine danışmanlık yapması önerilmiştir. Haftada 2 ders saatinin yeterli olduğu belirtilmekle birlikte artırılabilirliği önerilmiş; yabancı dil eğitiminde kesinlikle yazı kullanılmaması ve programın asıl amacının İngilizceyi sevdirmeye yönelik olması gerektiğinin önemi vurgulanmıştır. Ayrıca okulların fiziki şartlarının da yabancı dil eğitimine uygun hale getirilmesi gerekliliğinden bahsedilmiştir.

Aslan’ın (2013) yaptığı çalışmanın amacı orta öğretimde çalışan İngilizce öğretmenlerinin özyeterlik seviyelerini bulmaktır. Veriler üç farklı anket aracılığıyla devlet okullarının orta öğretim kademesinde çalışan 28 öğretmenden toplanmıştır. Sonuçlar öğretmen öz yeterliğinin İngilizce öğretimi üzerinde etkisi olduğunu ve öğretmenlerin İngilizce yeterlilikleri ile de ilişkili olduğunu göstermiştir. Bu çalışma öğretmenlerin öz yeterliğini geliştirmek için nelere ihtiyaç duyduklarını anlamak için faydalı bilgiler sunmaktadır.

Güven ve Çakır'ın (2012) çalışmalarında ilköğretim 1. kademedeki görev yapan İngilizce öğretmenlerinin özyeterlik inançlarını çeşitli değişkenlere göre incelemiştir. Araştırmaya 2004 yılında Mersin ili merkezi ve köylerinde çalışan toplam 266 İngilizce öğretmeni katılmıştır. Araştırmada, ilköğretim birinci kademedeki görev yapan İngilizce öğretmenlerinin özyeterlik inançlarının mezun oldukları bölüme ve çocuklara dil öğretimine yönelik ders alıp almadıklarına göre farklılaştığı, çocuklara dil öğretimi dersi alan öğretmenlerin özyeterlik algılarının, almayanlara göre anlamlı farklılık gösterdiğini, İngilizce Öğretmenliği, İngiliz Dili ve Edebiyatı ve İngiliz Dilbilimi mezunu olan öğretmenlerin özyeterlik algılarının, eğitim dili İngilizce ve farklı bölümlerden mezun olan öğretmenlerden daha yüksek olduğunu ortaya koymuştur.

Şad (2010) tarafından yapılan çalışmada araştırmaya katılan sınıf öğretmeni adaylarının, çocuklara yabancı dil öğretimiyle ilgili uygulamaları ve etkinlikleri yapabilmeleri konusunda kendilerini orta düzeyin altında yeterli gördükleri, ancak gerekli eğitimleri alarak gelecekte bu uygulama ve etkinlikleri gerçekleştirme konusunda manidar düzeyde daha istekli oldukları, isteklilik düzeylerinin artmasında da yabancı dil yeterlilik düzeylerinin belirleyici olduğu sonucuna varılmıştır.

Şevik (2009) tarafından hazırlanan ilköğretimde Yabancı Dil Öğretimi ve Sınıf Öğretmenleri adlı çalışmada yabancı dil öğretmeni bulunmayan ilköğretim birinci kademe okullarında, bu derslerin sınıf öğretmenleri tarafından verilmesi gerektiği ve sınıf öğretmenlerinin etkili bir hizmet-içi kursundan geçirilmelerinin ve sınıf öğretmeni yetiştirme lisans programlarının düzenlenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Doğan'ın (2009) çalışmasının amacı öğretmen ve öğrenci gözünden çocuklara yabancı dil öğreten öğretmen profilini araştırmaktır. Çocukların karakterleri ve yabancı dil öğretmenin özellikleri düşünülerek, çocuklara dil öğreten öğretmenin mesleki profili ve öğretmenin kişisel özellikleri, öğrenci ve öğretmen gözüyle incelenmiştir. Veriler toplanırken gözlem, anket ve görüşme kullanılmıştır. Sonuçlar; öğretmenlerin genel olarak çocukların ihtiyaçlarının farkında olduğunu, ancak öğretmenlerin yarıdan fazlasının küçük çocuklara İngilizce öğretimi eğitimini lisans döneminde görmelerine ve bu konuda hizmet içi eğitim almalarına rağmen, teoride bildiklerini uygulayamadıklarını göstermiştir. Buna ek olarak, ankette bulunan altmış beş maddenin otuz sekizinde, öğretmen ve öğrenci görüşleri arasında istatistiksel açıdan önemli fark olduğu görülmüştür. Çalışma sonucunda elde edilen bulguların, öğretmen yetiştirme programlarını iyileştirme çalışmalarında ve

çocuklara dil öğretiminde, öğretmen performansını geliştirmek amacıyla kullanılabilceği belirtilmiştir.

İşpınar'ın (2005) yapmış olduğu çalışmanın amacı dördüncü sınıflara İngilizce öğreten öğretmenlerin öğrencilerinin özelliklerinin farkında olup olmadıklarını ve çocuklara dil öğretimi konusunda ne düşündüklerini belirlemektir. Adana'nın Seyhan ilçesinde bulunan 37 okuldan 70 İngilizce öğretmenine çocukların dil eğitimi ile ilgili görüşlerini saptamak amacıyla anket uygulanmıştır. Ayrıca öğretmenlerden yirmisi dördüncü sınıflarla dersleri esnasında gözlenmiş ve öğretmenlerle görüşme yapılmıştır. Elde edilen veriler çocuklara yabancı dil öğretiminin farklı öğretim yöntemleri, farklı materyal kullanımı ve özel öğretim becerileri gerektirdiğini göstermektedir. Araştırma öğretmenlerin çocukların gelişimlerini bilmeleri gerektiğinin ve öğretim yöntemlerini de nasıl etkili bir şekilde uygulamaları gerektiğinin de bilmeleri gerektiğinin önemine vurgu yapmıştır.

Sarı'nın (2004) yapmış olduğu çalışmanın amacı; 'çocuklara İngilizce öğretiminde- bu yaş grubu özellikleri de dikkate alınarak- dil öğretiminin rolü nasıl olmalıdır?' sorusuna cevap bulmaktır. Bunu cevaplandırırken 4-12 yaş arası çocuklarının yaş faktörü ve genel özelliklerinin dil öğretimindeki avantajları çerçevesinde öğretmenlere somut ve yaşanmış ipuçları sunmaktır. Bu amaçla literatür taraması yapılmış, referanslar ve gözlem sonuçlarından örneklerle dil öğretiminin sınıf içindeki rolü ele alınmıştır. Ayrıca bu yaşta çocukları içeren örnek bir öğrenci grubuna Birleşik Arap Emirlikleri, Dubai'de 'ideal öğretmenin özellikleri' konulu bir anket uygulanmış ve gözlem metodu yoluyla da İngilizce öğretiminde öğretmenin etkisini araştırmıştır. Bu araştırmaların sonucunda öğretimde öğretmenin rolünün oldukça büyük olduğu ve yaş faktörüne göre öğrenenlerin ihtiyaçları ve özelliklerinin değiştiği görülmüştür. Çocuklar samimi, kibar, esprili ve eğlenceli dersi anlatan öğretmen istediği; çok duyarlı ve güvenli ortama ihtiyaçları oldukları için kaba davranışa karşı direndiği sonuçlarına varılmıştır.

Çocuklara yabancı dil öğretimi ile ilgili yapılan araştırmalar çocuklara yabancı dil öğretiminde öğretmenin önemli bir rolünün olduğunu göstermiştir. Öğretmenlerin özyeterlilikleri araştırılmış ve sonuçlar çocuklara yabancı dil öğretiminde hem MEB'e hem de üniversitelere ışık olmuştur. Bu araştırmalar ülkenin öğretmen yetiştirme politikasına da önemli katkılar sağlamaktadır.

2.2.2. Yurt Dışında Yapılan Araştırmalar

Ikonnikova'nın (2018) yapmış olduğu araştırma, Lewis Üniversitesinin deneyimlerine dayanarak Amerika'da yetişen yabancı dil öğretmenlerinin profesyonel eğitimlerini incelemek ve Ukrayna'daki yabancı dil eğitimi sisteminde etkili bir biçimde uygulansın diye Amerika'daki eğitimin olumlu yönlerini özetlemektir. Elde edilen sonuçlar programın oldukça fazla uygulamaya odaklı olduğunu, her öğrencinin kişisel ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik tasarlanmış olduğunu, müfredatın teorik örneklerle boğulmadığını, yabancı dil öğrencilerinin farklı aktivitelere katılıp okulun ve eğitim sisteminin gerçeklerini tamamen anladığı bir dil öğrenme sistemi olduğunu kanıtlamıştır. Bunun için de pratikte bu sistemi uygulayabilecek profesyonel bilgi, beceri ve yeteneğe sahip yabancı dil öğretmenleri yetiştirdiği görülmüştür. Lewis Üniversitesinin deneyimlerine dayanarak Amerika'nın profesyonel yabancı dil öğretmeni yetiştirmedeki olumlu yönlerinin özetlenerek Ukrayna'nın yabancı dil eğitimi sistemine uygulanması sonucuna varılmıştır. Ukraynanın yüksek öğretim enstitülerinde bu şekilde uzman yetiştirmede kalite ve yeterliliği artırmak için Amerika sisteminin olumlu yönlerinin örnek alınması gerektiği görülmüştür.

Phothongsunan'ın (2018) yapmış olduğu çalışma, öğretmen kariyerinin ihtiyaçları, zorlukları ve kalitesi ile ilgili Tayland'daki devlet üniversitelerinde çalışan İngilizceyi yabancı dil olarak öğreten öğretmenlerin algılarını araştırmayı amaçlamaktadır. Verileri elde ederken anket ve görüşmelerden yararlanılmıştır. Bu verilerden yeterli mesleki gelişim fırsatlarıyla üniversite öğretmenlerinin kalitesini desteklemenin önemine ve Taylanddaki İngilizceyi yabancı dil olarak öğreten üniversite öğretmenlerinin çoğunlukla kendilerini verimli şekilde geliştirmek için heveslendikleri sonucuna ulaşılmıştır.

Soons'un (2008) yapmış olduğu çalışmanın amacı, yabancı dil öğrenimiyle ilgili İsviçre'deki üst orta okul öğretmenlerinin gözünden dil farkındalığının rolünü ve dil edinimini artırmak için dil farkındalığı kavramına daha fazla dikkat etmenin neden önemli olduğunu araştırmaktır. Bu araştırma altı yabancı dil öğretmeniyle yapılan nitelikli ve kapsamlı görüşmeler yoluyla uygulanmıştır. Sonuçlar öğretmenlerin görüşlerinin dil farkındalığı kavramının tüm yönlerini kapsamadığını ve bilişsel yönünü düşünürken teori ve pratikte anlam karmaşaları olduğunu gösteriyor. Dil farkındalığının müfredatta geliştirilmesi ve açıkça bahsedilmesi sonucuna varılmıştır. Son olarak sonuçlar

öğrencilerin üst bilişleri yoluyla dil öğrenimini geliştirme amacıyla öğretimi kolaylaştırmak için dil farkındalığı yöntem biliminin gerekliliğinin altını çiziyor.

2005'ten beri Tayvan hükümeti ilkokul 3. Sınıftan itibaren (öğrencilerin çoğunun 9 olduğu yaşa) İngilizce öğretmeye başlama politikası benimsemiştir. Wang'ın (2008) yapmış olduğu araştırmanın amacı ise; bu politikanın uygulamasına eşlik eden problemleri araştırmaktır. Tayvan'daki ilkokullarda öğretilen örnek dersler ve çocuklara kullanılan kitap örneklerinin kriter referanslı analizini içeren araştırmalarla öğretmenlerin bilgilerini içeren araştırmalar birleştirilmiştir. Bunun sonucunda da Tayvan'da İngilizce öğretimiyle ilgili problemlerin olduğu görülmüştür. Öğretmen eğitiminden dersin planlanması ve sunulmasına kadar dil öğretiminin her aşamasında bu problemlerin olduğu anketler ve derslerin incelenmesi gibi geniş kapsamlı araştırmalar sonucunda görülmüştür.

BÖLÜM III

YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli, evren ve örneklem, veri toplama araçları, veri toplama aracının geliştirilmesi, veri toplama araçlarının geliştirilmesi, verilerin toplanması ve verilerin analizi yer almaktadır.

3.1. Araştırmanın Modeli

Bu çalışma nicel bir araştırma olup ilişkisel tarama modellerinden nedensel-karşılaştırma modeline göre yürütülmüştür. Nedensel-karşılaştırma (causal-comparative) türü araştırmalar “insan grupları arasındaki farklılıkların nedenlerini ve sonuçlarını koşullar ve katılımcılar üzerinde her hangi bir müdahale olmaksızın belirlemeyi amaçlar” (Büyükoztürk, 2010, s. 16).

3.2. Evren ve Örneklem

Bu araştırmanın evrenini Kütahya merkez ve ilçelerde bulunan ilkokullarda görev yapan İngilizce öğretmenleri oluşturmuştur. Araştırmada evrenden örnekleme alma yoluna başvurulmadan evrenin tamamına ulaşılmaya çalışılmıştır. Bu doğrultuda evrende yer alan 62 devlet ve 8 özel okulun tamamına ulaşılarak toplamda 80 öğretmen araştırmaya dahil edilmiştir. Araştırma 2015-2016 eğitim öğretim yılı bahar döneminde başlamış ve 2017-2018 eğitim öğretim yılında bitmiştir. Tablo 2’de araştırmaya katılan öğretmenlere ait demografik bilgiler sunulmuştur.

Tablo 2.

Çalışma grubuna ait demografik özellikler

Süreksiz Değişkenler	Grup	N	%
Cinsiyet	Kadın	57	71,3%
	Erkek	23	28,8%
	Toplam	80	100,0%
Süreksiz Değişkenler	Grup	N	%
Mesleki kıdem	1-5 yıl	24	30,0%
	6-10 yıl	30	37,5%
	11-15 yıl	18	22,5%
	16 yıl ve üzeri	8	10,0%
	Toplam	80	100,0%
Mezuniyet	Eğitim Fakültesi	49	61,3%
	Diğer	31	38,8%
	Toplam	80	100,0%
Çocuklara yabancı dil öğretimiyle ilgili eğitim alma durumu	Evet	31	38,8%
	Hayır	49	61,3%
	Toplam	80	100,0%
Sürekli değişkenler	$\bar{x}/Ss$	Min.	Mak.
İlköğretim kademesinde İngilizce ders yürütme deneyimi (yıl)	6,16/4,5	1	20

Tablo 2'ye göre araştırmaya katılan öğretmenlerin %71,3'ü (n=57) kadın 23'ü (n=23) ise erkektir. Araştırmaya katılan öğretmenlerin ilköğretim kademesinde İngilizce ders yürütme deneyimleri 1 ile 20 yıl arasında değişmektedir. Bu öğretmenlerin %30'u (n=24) 1-5 yıl arası mesleki kıdeme sahip, %37.5'i (n=30) 6-10 yıl arası mesleki kıdeme sahip, %22.5'i (n=18) 11-15 yıl arası mesleki kıdeme sahip ve %10'u (n=8) 16 ve üzeri yıl mesleki kıdeme sahiptir. Araştırmaya katılan öğretmenlerin %61.3'ü (n=49) eğitim fakültesinden mezun, %38.8'i (n=31) diğer fakültelerden (edebiyat fakültesi gibi) mezun olmuştur. Araştırmaya katılan öğretmenlerin %38.8'i (n=31) çocuklara yabancı dil öğretimiyle ilgili eğitim almış, %61.3'ü (n=49) çocuklara yabancı dil öğretimiyle ilgili eğitim almamıştır.

3.3. Veri Toplama Araçları

Araştırmada iki veri toplama aracı kullanılmıştır. Birinci veri toplama aracı; Şad (2010) tarafından geliştirilmiş olan “Çocuklara Yabancı Dil Öğretimi Yeterlilik Algısı Ölçeği” (Ek 2)’dir. İkinci veri toplama aracı ise, araştırmacının kendisi tarafından geliştirilmiş olan “Erken Yaşta Yabancı Dil Öğretimi Başarı Testi” (Ek 6)’dir. Aşağıda veri toplama araçlarına ilişkin açıklamalara yer verilmiştir.

3.3.1. Çocuklara Yabancı Dil Öğretimi Yeterlilik Algısı Ölçeği

İngilizce öğretmeninin ve öğretmen adaylarının çocuklara yabancı dil öğretimi özyeterlilik algılarını ölçmek amacıyla Şad (2010) tarafından Sınıf öğretmenliği bölümü son sınıf öğrencileri için geliştirilen “Çocuklara Yabancı Dil Öğretimi Yeterlilik ve İsteklilik Algısı Ölçeği”nin yeterlilik algısına ilişkin formu kullanılmıştır. Orijinal ölçek alan yazın taraması sonucu elde edilen ve çocuklara yabancı dil öğretimi sürecinde etkili bir öğretmenin uygulaması gereken sınıfıçi etkinlikleri içeren 19 maddeden oluşmaktadır (Şad, 2010). Beş seçenekli (5-Oldukça yeterli ile 1-Oldukça yetersiz) Likert tipi maddelerden oluşan ölçeğin faktör analizi sonucunda tek faktörlü bir yapıya ulaşılmıştır [KM=.944; Bartlett Küresellik Testi= 2028.6, $p < .05$; Özdeğer= 14.549; Varyans Açıklama Oranı= 76,574; Faktör yükleri= .936-.714]. Ölçeğin güvenilirliğine ilişkin analizler sonucunda Cronbach Alpha içtutarlılık katsayısı .983 düzeyinde ve madde toplam korelasyon katsayıları ise .925-.821 aralığında bulunmuştur.

Şad (2015) ayrıca 251 aday sınıf öğretmeninden elde edilen verilerle ölçeğin yapısını doğrulayıcı faktör analiziyle test etmiştir. Doğrulayıcı faktör analizi sonucunda yeterlilik algısı ölçeğinin tek faktörlü yapısına ait standardize edilmiş faktör yüklerinin .67 ve .86 arasında dağıldığı ve yüklere ait t değerlerinin .05 düzeyinde anlamlı olduğu görülmüştür. Ölçeğe ait açıklanan ortalama varyans (Average variance extracted) oranı .66 (ölçülen yapıya ait varyansın %66’sı) olarak hesaplanmıştır. Ayrıca Şad (2015) ölçeğe ait komposit güvenilirlik katsayısını (composite reliability) .95 düzeyinde bulmuştur. Doğrulayıcı faktör analizine ilişkin model uyum göstergeleri ise kabul edilebilir sınırlar içerisinde bulunmuştur: $X^2/sd = 95.29/42=2.26$, $p= 0.000$, RMSEA = 0.071, RMR= 0.071, GFI = 0.94, AGFI= 0.90, NFI= 0.96, CFI= 0.98, IFI, 0.98.

Mevcut çalışmada Çocuklara Yabancı Dil Öğretimi Yeterlilik Algısı ölçeği farklı bir gruptan (İngilizce öğretmenleri ve öğretmen adayları) veri toplamak amacıyla kullanılacağı için bir uyarlama çalışması yapılmasına karar verilmiştir. Dolayısıyla ölçeğin yapısı ve güvenilirliğine ilişkin analizler İngilizce öğretmenleri ve öğretmen adayları için tekrar yapılmıştır. Bu amaçla öncelikle araştırmaya katılan 188 öğretmen ve öğretmen adayından elde edilen verilerin örnekleme yeterliliği *KMO* ve Bartlett Küresellik testleri ile analiz edilmiştir. Analiz sonuçları (*KMO*= 0.923 ve Bartlett Küresellik testi (X^2)= 1680,295; *sd*=171; *p*= .000) veri setinin faktör analizi için örnekleme yeterliliğine sahip olduğunu göstermiştir (Çokluk, Şekercioğlu ve Büyüköztürk, 2010). Ayrıca her bir maddenin örnekleme yeterliliği Anti-*imaj* korelasyon katsayıları hesaplanarak test edilmiştir. Analiz sonucunda maddelerin anti-*imaj* korelasyon katsayılarının .950 ile .875 arasında dağıldığı ve örnekleme yeterliliğinin yüksek olduğu görülmüştür. Ölçek maddeleri Temel Bileşenler Analizi kullanılarak açıklayıcı faktör analizine tabi tutulmuştur. Faktör analizinde Kaiser Ölçütü (≥ 1 özdeğer), Çizgi grafiği, Bileşenler Matrisi, ortak faktör varyansları ve açıklanan varyans oranı (Büyüköztürk, 2010; Çokluk vd., 2010; Field, 2009; Pallant, 2007; Tabachnick ve Fidell, 2007) dikkate alınmıştır.

Analiz sonucunda sadece üç faktörün özdeğerinin 1'in üzerinde olduğu görülmüştür. Bunlardan 1.'sinin özdeğeri 8.16 olup toplam varyansın 42.93'ünü açıkladığını, diğer iki faktörün ise özdeğerleri sırasıyla 1.43 ve 1.17 olduğu toplam varyansa katkılarının düşük olduğu saptanmıştır. Ayrıca yamaç çizgi grafiğinin en belirgin düşüşü ilk faktörde yaptığı ve 2. faktörden itibaren dirsek yaparak yatay bir seyir izlediği görülmüştür. Son olarak bileşenler matrisi incelendiğinde bütün maddelerin birinci faktörde yüksek yük değeri (.651-.594) aldığı anlaşılmıştır. Bu kanıtlardan hareketle ölçme aracının orijinal formunda (Şad, 2010, 2015) olduğu gibi tek faktörlü bir yapı gösterdiği sonucuna varılmıştır. Bu amaçla uyarlama çalışması kapsamında ölçeğin açıklayıcı faktör analizi faktör sayısı bir ile sınırlandırılarak tekrarlanmıştır. Yapılan analiz sonucunda elde edilen tek faktörlü yapıya ilişkin bilgiler tablo 3'te sunulmuştur:

Tablo 3.

Çocuklara Yabancı Dil Öğretimi Yeterlilik Algısı ölçeğinin geçerlilik ve güvenilirliğine ilişkin analiz sonuçları

Madde	Faktör yükü	Ortak faktör varyansı	Düzeltilmiş madde toplam
İngilizce derslerinde çocukların kendilerini kaygısız ve rahat hissetmelerini sağlayacak etkinlikler yapabilirim.	,773	,353	,600
Sınıf içinde sürekli kullandığım basit yönergeleri İngilizce verebilirim.	,754	,370	,601
İngilizceyi kullanarak el becerisi gerektiren etkinlikler (origami, kolaj, boyama, kesme-yapıştırma, süsleme vb.) yaptırabilirim.	,733	,436	,613
İngilizce diyalog, rol oynama, drama etkinlikleri yaptırabilirim.	,693	,597	,608
Çocukların yabancı dil öğrenmeye karşı tutumlarını olumlu yönde arttırabilirim.	,678	,481	,686
Sınıfın duvarlarını İngilizce poster, resim, pano vb. materyallerle zenginleştirebilirim.	,674	,353	,647
Çocuklara İngilizce çocuk şarkıları öğretebilirim.	,668	,460	,550
Çocukların fiziksel olarak yerine getirmesi gereken İngilizce komutlar verebilirim.	,667	,434	,541
Öğrencilerin İngilizce portfolyolar (ürün dosyaları) hazırlamalarını sağlayabilirim.	,664	,446	,621
İngilizce derslerinde çocuklara dünyanın farklı kültürlerini tanıtabilirim.	,660	,364	,458
İngilizce dersleri için öğrencilere eğlenceli etkinlikler hazırlayabilirim.	,659	,537	,596
Sınıfta İngilizce oyunlar oynatabilirim.	,651	,423	,619
Çocuklara İngilizce şiir ve tekerlemeler öğretebilirim.	,648	,441	,605
Çocuklara resimli İngilizce çalışma yaprakları hazırlayabilirim.	,647	,445	,631
Teyp, TV, video, bilgisayardan İngilizce dinleme/izleme etkinlikleri yaptırabilirim.	,603	,358	,617
İngilizce derslerinde çocukların diğer derslerde öğrendiği bilgilerden faydalanabilmelerini sağlayabilirim.	,594	,419	,734
Resimli hikaye kartlarından İngilizce hikayeler okuyup sorular sorabilirim.	,594	,569	,451
İngilizce söylediklerimi mimik ve jestlerimle daha anlaşılır hale getirebilirim.	,519	,419	,707
Öğrencilere telaffuz açısından iyi bir model olabilirim.	,508	,454	,547
<i>KMO= 0.923</i>			
<i>X²= 1680,295; sd=171; p= .000</i>			
<i>Açıklanan toplam varyans= 42.93</i>			
<i>Cronbach alfa=.923</i>			
<i>Guttman iki yarı tutarlılık katsafısı=.902</i>			

Yapılan analizler sonucunda tek faktörlü yapının açıklanan toplam varyans oranının %42.93 olduğu, maddelerin faktör yüklerinin .773 ile .508 arasında değiştiği, ortak faktör varyanslarının ise .569 ile .353 arasında değer aldığı görülmüştür. Ölçek maddelerine ilişkin düzeltilmiş madde-toplam korelasyonları .451 ile .734 arasında değişmektedir. Bu da ölçeğin yapısının tek boyutluluğu açısından önemli bir kanıt sunmaktadır. Ölçekten elde edilen puanların güvenilirliğinin kanıtı olarak hesaplanan Cronbach Alpha ve Guttman iç tutarlılık katsayıları sırasıyla .923 ve .902 olarak hesaplanmıştır. Bu değerler ölçekten elde edilen puanların tesadüfi hatalardan arınlığının bir göstergesi olan güvenilirlik düzeylerinin yeterli olduğu göstermektedir (Kline, 2011, s. 70).

Daha önce de belirtildiği üzere 5’li Likert ölçeği formatında hazırlanan ölçekte küçük yaş gruplarında yabancı dil derslerine giren öğretmenlerin etkili bir yabancı dil öğretimi hizmeti sunabilmek için uygulaması gereken 19 kritik etkinlik ya da performans göstergesi yer almaktadır. Öğretmenlere bu etkinlikleri uygulayabilme konusunda kendilerini ne düzeyde yeterli algıladıkları sorulmaktadır. Ölçekten alınabilecek minimum ve maksimum puanlar 19 ve 95’tir. Puanın artması öğretmen ya da öğretmen adayının çocuklara yabancı dil öğretimi konusunda kendisini yeterli algıladıkları, puanın azalması ise kendilerini bu konuda yetersiz algıladıkları anlamına gelmektedir. Alınan puanların daha iyi yorumlanabilmesi amacıyla aşağıda verilen puan aralıkları ve karşılık gelen yeterlik düzeyleri kullanılabilir:

19.00 – 34.20 = Oldukça yetersiz

34.21 – 49.40 = Yetersiz

49.41 – 64.60 = Kısmen yeterli

64.61 – 79.80 = Yeterli

79.81 – 95.00 = Oldukça yeterli

3.3.2. Erken Yaşta Yabancı Dil Öğretimi Başarı Testi

İngilizce öğretmenlerinin ve öğretmen adaylarının çocuklara yabancı dil öğretimindeki başarılarını ölçmek amacıyla “*Erken Yaşta Yabancı Dil Öğretimi Başarı Testi*” geliştirilmiştir. Test, alan yazın taraması sonucunda öğretmenlere kazandırılması beklenen 5 konu alanı altında dağılan toplam 16 kazanımdan oluşmaktadır (EK 3). Bu

kazanımlar ışığında toplam 42 maddeden oluşan bir soru havuzu geliştirilmiştir (EK 4). Sorular 5 seçenekli çoktan seçmeli formatta hazırlanmıştır (Büyüköztürk; 2010).

Başarı testinin madde havuzunun hazırlanmasında ilgili literatürden (Crosse, 2007; Halliwell, 1992; Scott ve Ytreberg, 2001; Doye ve Hurrell, 1997; Moon, 2000, Philips, 1993; Matsuaka ve Smith, 2008; Larson-Hall, 2008; Gordon, 2007; Johnson ve Newport, 1989; Cameron, 2003; Nikolov, 2009; Edelenbus, Johnstone, Kubanek, 2005; English ve Williamson, 2005; Hayes, 2009; Zhao ve Morgan, tarihsiz; Scott, 2009; Crosse, 2007; Goodwyn ve Bronson, 2005; Halliwell, 1992; Moon, 2000; MEB, 2013) faydalanılmıştır.

Hazırlanan “*Erken Yaşta Yabancı Dil Öğretimi Başarı Testi*” taslak formunun kapsam ve görünüş geçerliliğini sağlamak amacıyla yabancı dil öğretimi alanından 3 öğretim üyesi ve bir İngilizce öğretmeni olmak üzere 4 kişilik bir uzman panelin görüşüne başvurulmuştur. Bu amaçla Ek 7’de yer alan uzman görüş formundan faydalanılmıştır. Uzman görüşleri ışığında taslak formda yer alan 4. ve 33. maddeler çıkarılmıştır ve belirtke tablosu yeniden düzenlenmiştir (EK 5).

Testin yapı geçerliliği ve güvenilirliğini test etmek 40 maddelik “*Erken Yaşta Yabancı Dil Öğretimi Başarı Testi*” Malatya İnönü Üniversitesinden 63, Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesinden 49, Ankara Gazi Üniversitesinden 25 İngilizce öğretmeni adayı olmak üzere toplam 137 kişiye uygulanmıştır. Uygulama sonucunda elde edilen veriler Test Analysis Program (TAP, Version 14.7.4) (Brooks & Johanson, 2003) yazılımı kullanılarak madde güçlük, madde ayırt edicilik ve KR20 içtutarlılık analizlerine tabi tutulmuştur. 40 maddelik başarı testinin yapı geçerliliği ve güvenilirlik analizlerine ilişkin ilk sonuçlar tablo 4’te verilmiştir.

Tablo 4.

“Erken Yaşta Yabancı Dil Öğretimi Başarı Testinin” güçlük (p), ayırtedicilik (r) ve güvenilirlik (KR20) analiz sonuçları (40 maddelik form)

Madde	Güçlük (p)	Ayırt edicilik (r)	Madde	Güçlük (p)	Ayırt edicilik (r)
Madde 01	0,58	0,37	Madde 22	0,74	0,51
Madde 02	0,59	0,40	Madde 23	0,88	0,38
Madde 03	0,65	0,21	Madde 24	0,45	0,34
Madde 05*	0,91	0,26	Madde 25	0,67	0,53
Madde 06	0,81	0,46	Madde 26	0,79	0,56
Madde 07*	0,88	0,12	Madde 27	0,60	0,42
Madde 08	0,67	0,30	Madde 28	0,64	0,50
Madde 09	0,68	0,32	Madde 29	0,47	0,42
Madde 10	0,45	0,23	Madde 30	0,61	0,72
Madde 11*	0,38	0,07	Madde 31*	0,45	0,18
Madde 12	0,83	0,38	Madde 32	0,53	0,58
Madde 13	0,61	0,35	Madde 34	0,51	0,37
Madde 14	0,68	0,48	Madde 35	0,46	0,31
Madde 15	0,65	0,32	Madde 36	0,39	0,31
Madde 16	0,48	0,39	Madde 37	0,67	0,43
Madde 17	0,63	0,45	Madde 38*	0,26	0,17
Madde 18	0,38	0,44	Madde 39	0,59	0,58
Madde 19	0,37	0,25	Madde 40*	0,28	0,02
Madde 20	0,30	0,25	Madde 41	0,31	0,22
Madde 21	0,66	0,53	Madde 42	0,45	0,60
Ortalama p = 0,574					
Ortalama r= 0,402					
KR20 (Alpha)= 0,796					

Yapılan ilk analiz sonucunda 40 madde için ortalama güçlük düzeyinin 0,574, ortalama ayırtedicilik düzeyinin 0,368 ve KR içtutarlılık katsayısının 0,796 olduğu görülmüştür. Madde bazında yapılan analizler sonucunda madde ayırt edicilik katsayıları düşük olan 7, 11, 31, 38, 40. maddeler ile güçlük düzeyi oldukça düşük olan 5 maddenin testten çıkarılmasına karar verilmiştir. Bu maddeler testten çıkarıldıktan sonra tekrarlanan analizler sonucunda testin son haline ait güçlük, ayırt edicilik, KR20 ve madde toplam korelasyon katsayıları tablo 5’te verilmiştir:

Tablo 5.

“Erken Yaşta Yabancı Dil Öğretimi Başarı Testinin” güçlük (p), ayırtedicilik (r), güvenilirlik (KR20) ve madde-toplam korelasyon katsayısı analiz sonuçları (34 maddelik form)

Madde	Güçlük (p)	Ayırt edicilik (r)	Madde-toplam korelasyon katsayısı
Madde 01	0,58	0,36	0,29
Madde 02	0,59	0,39	0,37
Madde 03	0,65	0,24	0,29
Madde 06	0,81	0,47	0,57
Madde 08	0,67	0,30	0,30
Madde 09	0,68	0,40	0,37
Madde 10	0,45	0,20	0,26
Madde 12	0,83	0,38	0,45
Madde 13	0,61	0,30	0,25
Madde 14	0,68	0,51	0,44
Madde 15	0,65	0,34	0,35
Madde 16	0,48	0,41	0,28
Madde 17	0,63	0,45	0,34
Madde 18	0,38	0,42	0,34
Madde 19	0,37	0,29	0,26
Madde 20	0,30	0,30	0,25
Madde 21	0,66	0,56	0,54
Madde 22	0,74	0,53	0,54
Madde 23	0,88	0,38	0,61
Madde 24	0,45	0,33	0,23
Madde 25	0,67	0,50	0,49
Madde 26	0,79	0,54	0,63
Madde 27	0,60	0,41	0,32
Madde 28	0,64	0,43	0,41

Madde	Güçlük (p)	Ayırt edicilik (r)	Madde-toplam korelasyon katsayısı
Madde 29	0,47	0,33	0,29
Madde 30	0,61	0,62	0,57
Madde 32	0,53	0,48	0,43
Madde 34	0,51	0,37	0,34
Madde 35	0,46	0,33	0,25
Madde 36	0,39	0,30	0,25
Madde 37	0,67	0,46	0,39
Madde 39	0,59	0,57	0,53
Madde 41	0,31	0,25	0,25
Madde 42	0,45	0,55	0,45

Ortalama p = 0,582

Ortalama r= 0,368

KR20 (Alpha)= 0,809

Ortalama Madde-toplam korelasyon katsayısı= 0,380

Tablo 5’te görüldüğü gibi başarı testinde yer alan 34 maddeye ait ortalama güçlük düzeyi 0,582 (min.= 0,30 ve maks. 0,88), ortalama ayırtedicilik düzeyi 0,368 (min.= 0,20 ve maks. 0,62), ortalama madde toplam korelasyon katsayısı 0,380 (min.= 0,23 ve maks. 0,63) ve KR20 içtutarlılık katsayısı da 0,809 olarak hesaplanmıştır. Bu değerler başarı testinin yapısını geçerli olduğu ve testten elde edilen puanların güvenilirliğinin yüksek olduğunu göstermektedir. Testin son haline göre yeniden düzenlenmiş belirtke tablosu Ek 5’te ve “*Erken Yaşta Yabancı Dil Öğretimi Başarı Testi*” nin son hali de Ek 6’te sunulmuştur.

3.4. Verilerin Toplanması

Veriler araştırmacı tarafından uzman desteği alınarak geliştirilmiş olan Erken Yaşta Yabancı Dil Öğretimine yönelik kuramsal bilgiyi ölçen bir başarı testi ve İngilizce Öğretmenlerinin Çocuklara Yabancı Dil Öğretimi Konusunda Yeterlik Algılarını Belirlemek amacıyla Şad (2010) tarafından geliştirilen “Çocuklara Yabancı Dil Öğretimi Yeterlik Ölçeği” kullanılarak toplanmıştır. Ayrıca araştırmadaki bağımsız değişkenlerle ilgili bilgi toplamak için araştırmacı tarafından geliştirilen “Kişisel Bilgi Formu” kullanılmıştır.

Kütahya merkezinde bulunan 62 devlet okulu ve 8 özel okul ziyaret edilmiş ve 80 İngilizce öğretmenine “Çocuklara Yabancı Dil Öğretimi Yeterlik Ölçeği” ve “Erken Yaşta Yabancı Dil Öğretimi Başarı Testi” uygulanmıştır.

3.5. Verilerin Analizi

“Çocuklara Yabancı Dil Öğretimi Yeterlik Ölçeği” ve “Erken Yaşta Yabancı Dil Öğretimi Başarı Testi” uygulanarak elde edilen verileri analiz etmek için SPSS paket programı kullanılmıştır. SPSS programı yardımıyla yapılan tüm analizlerde anlamlılık düzeyi $p < .05$ olarak kabul edilmiştir.

Öğretmenlerin çocuklara yabancı dil öğretimine ilişkin yeterlilik algı puanları ve başarı testinden aldıkları puanların bağımsız değişkenler açısından farklılaşıp farklılaşmadığını test etmek için öncelikle puanlara ait normallik varsayımları kontrol edilmiştir. Bu amaçla her iki bağımlı değişkene ait puanların dağılımlarının her bir bağımsız değişkenin alt gruplarında normal dağılıp dağılmadığı çarpıklık ve basıklık katsayılarıyla incelenmiştir. Tablo 6’da bu analize ilişkin sonuçlar sunulmuştur.

Tablo 6.

Yeterlik algısı ve başarı testi puanları için değişkenlerin alt gruplarına ait normallik analizi sonuçları

Bağımlı değişken	Bağımsız Değişkenler	Grup	Çarpıklık	Basıklık
Yeterlilik algısı	Cinsiyet	Kadın	-,592	-,353
		Erkek	-,820	-,617
	Mesleki kıdem	1-5 yıl	-,431	-,763
		6-10 yıl	-,623	-,762
		11-15 yıl	-,406	-,509
		16 yıl ve üzeri	-,728	-,728
	Mezun olunan fakülte	Eğitim Fakültesi	-1,00	,330
		Diğer	-1,274	1,804
		Çocuklara yabancı dil öğretimiyle ilgili eğitim alma durumu	Evet	-1,553
	Hayır		-,949	,736
Başarı testi puanları	Cinsiyet	Kadın	-1,525	3,197
		Erkek	-,623	,871
	Mesleki kıdem	1-5 yıl	-,896	,472
		6-10 yıl	,088	-,289
		11-15 yıl	-,986	,517
		16 yıl ve üzeri	-,400	,436
	Mezun olunan fakülte	Eğitim Fakültesi	-1,124	2,126
		Diğer	-1,387	2,398
		Çocuklara yabancı dil öğretimiyle ilgili eğitim alma durumu	Evet	-1,438
	Hayır		-1,219	1,913

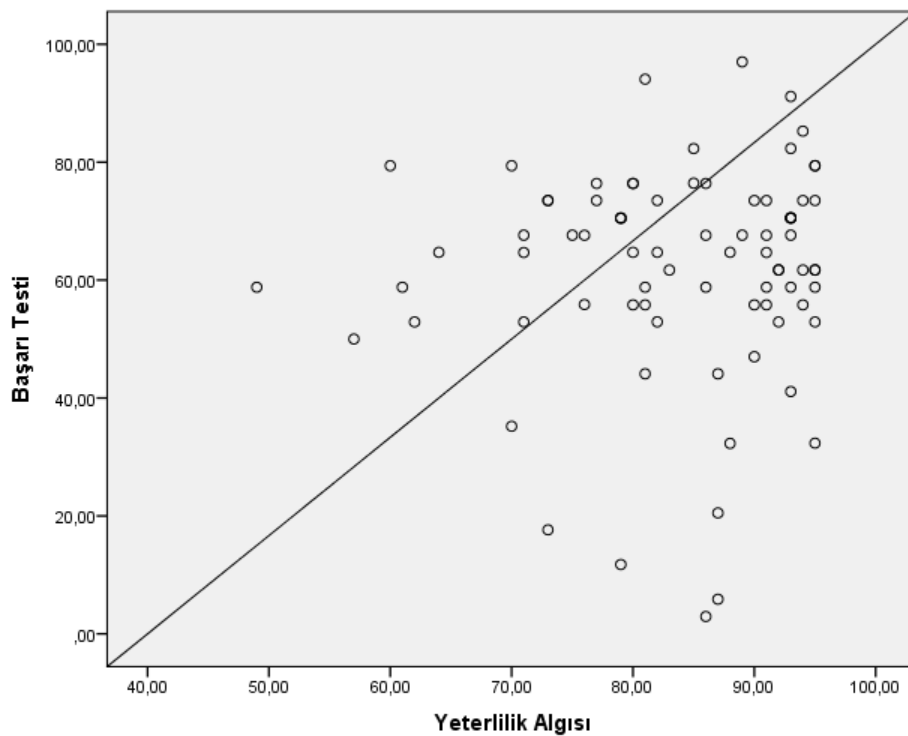
Tablo 6 incelendiğinde yeterlilik algısı puanlarına ait çarpıklık ve basıklık katsayılarının cinsiyet ve mesleki kıdem değişkenlerinin alt gruplarında ± 1 aralığında kaldığı, mezuniyet ve çocuklara yabancı dil öğretimiyle ilgili eğitim almış olma durumu değişkenlerinin alt gruplarında ise ± 1 sınırını aştığı görülmektedir. Dolayısıyla yeterlilik algısı puanlarının cinsiyet ve mesleki kıdem değişkenleri açısından fark analizlerinde parametrik testler (sırasıyla bağımsız gruplar için t testi ve tek yönlü ANOVA) kullanılırken, mezuniyet ve çocuklara yabancı dil öğretimiyle ilgili eğitim almış olma

durumu değişkenleri açısından fark analizlerinde ise non-parametrik testler (Mann Whitney U) kullanılmıştır.

Öğretmenlerin başarı testinden aldıkları puanların analizinde her bir alt grup için arpıklık ve basıklık katsayılarının ± 1 aralığında hesaplandığı mesleki kıdem değişkeni için parametrik fark analizleri (tek yönlü ANOVA) kullanılmıştır. Çarpıklık ve basıklık katsayılarının ± 1 sınırını aştığı cinsiyet, mezuniyet ve çocuklara yabancı dil öğretimiyle ilgili eğitim almış olma durumu değişkenleri açısından fark analizlerinde ise non-parametrik testler (Mann Whitney U) kullanılmıştır.

Öğretmenlerin ocuklara yabancı dil öğretimiyle ilgili kuramsal bilgi düzeylerinin (başarı testi puanları) ocuklara yabancı dil öğretimi yeterlilik algılarının anlamlı bir yordayıcısı olup olmadığını test etmek amacıyla basit doğrusal regresyon analizinden faydalanılmıştır. Analiz öncesinde bilgi düzeyi ve yeterlilik algısı puanları arasındaki ilişkinin doğrusallığı saçılma diyagramıyla incelenmiştir (bkz. Grafik 1). Grafik 1 incelendiğinde öğretmenlerin başarı testinden ve yeterlilik algısı ölçeğinden aldıkları puanların arasındaki ilişkinin doğrusal olduğu söylenebilir.

Grafik 1. Öğretmenlerin bilgi düzeyi ve yeterlilik algısı puanları arasındaki ilişkiye ait saçılma diyagramı

BÖLÜM IV

BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde ilkököl derslerine giren İngilizce öğretmenlerinin erken yaşta yabancı dil (İngilizce) öğretimine ilişkin yeterli düzeylerinin incelenmesi amacıyla oluşturulan problem ve alt problemlere göre elde edilen bulgular sırasıyla verilip yorumları yapılmıştır.

4.1. İngilizce Öğretmenlerinin Erken Yaşta Yabancı Dil (İngilizce) Öğretimine İlişkin Kuramsal Bilgi Düzeyine İlişkin Bulgu ve Yorumlar

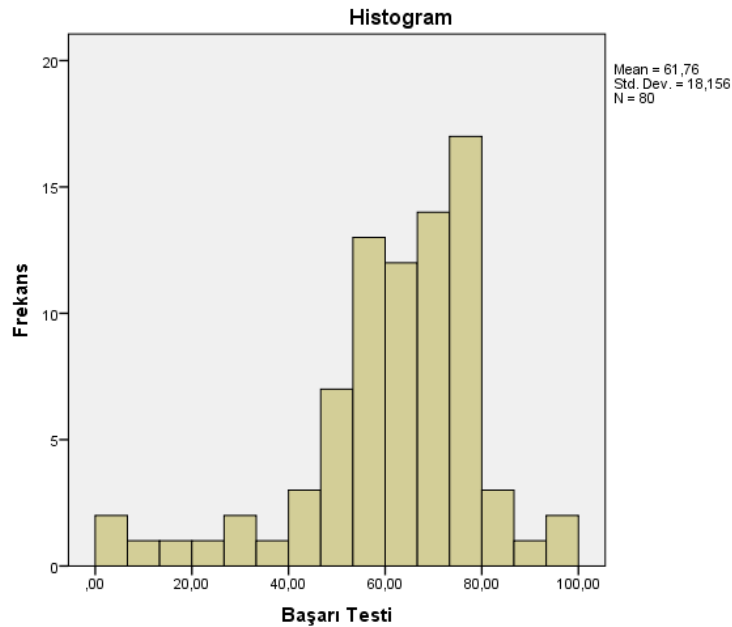
Araştırma kapsamında geliştirilen başarı testi aracılığıyla ölçülen İngilizce öğretmenlerinin erken yaşta yabancı dil (İngilizce) öğretimine ilişkin kuramsal bilgi düzeyine ilişkin sonuçlar tablo 7’de sunulmuştur.

Tablo 7.

İngilizce öğretmenlerinin erken yaşta yabancı dil (İngilizce) öğretimine ilişkin kuramsal bilgi düzeyine ait betimsel analiz sonuçları

Kuramsal bilgi testi puanı		Istatistik	Standart
			<u>hata</u>
Ortalama		61,76	2,03
Ortalama için %95 düzeyinde güven aralığı	Alt sınır	57,72	
	Üst sınır	65,80	
%5 Kırpılmış ortalama		62,99	
Medyan		64,70	
Mod		73,50	
Varyans		329,63	
Standart sapma		18,15	
Minimum		2,94	
Maksimum		97,02	
Ranj		94,08	
Çarpıklık		-1,233	,269
Basıklık		2,163	,532

Grafik 2. İngilizce öğretmenlerinin erken yaşta yabancı dil (İngilizce) öğretimine ilişkin kuramsal bilgi düzeyine başarı testi sonuçlarının grafiksel dağılımı

34 sorudan oluşan kuramsal bilgi testine katılan 80 öğretmenin puanları 100'lük sistemde hesaplanmıştır. Öğretmenlerin başarı testinden aldıkları puanların ortalaması 61,76 [Güven aralığı (%95)=57,72-65,80], medyan 64,70 ve mod 73,50 bulunmuştur. Puanlar 2,94 ile 97,02 (ranj=94,08) arasında değişirken standart sapması 18,15 olarak hesaplanmıştır. Grafik 2'de görüldüğü gibi grup başarısının nispeten yüksek olduğu sola çarpık (çarpıklık=-1,233) bir dağılım göstermektedir.

4.2. İngilizce Öğretmenlerinin Erken Yaşta Yabancı Dil (İngilizce) Öğretimine İlişkin Kuramsal Bilgi Düzeylerinin Cinsiyet Değişkenine Göre Analizi

İngilizce öğretmenlerinin erken yaşta yabancı dil (İngilizce) öğretimine ilişkin kuramsal bilgi düzeylerinin cinsiyetlerine göre anlamlı düzeyde farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız gruplar için t testi sonuçları tablo 8'de verilmiştir.

Tablo 8.

İngilizce öğretmenlerinin erken yaşta yabancı dil (İngilizce) öğretimine ilişkin kuramsal bilgi düzeylerinin cinsiyet değişkenine göre fark analizi sonuçları

Cinsiyet	N	$\bar{x}$	Ss	T	sd	P
Kadın	57	62,76	18,10	,770	78	,444
Erkek	23	59,30	18,45			

* $p < .05$

Yapılan bağımsız gruplar t testi sonucunda kadın ($\bar{x}= 62,76$) İngilizce öğretmenlerinin erken yaşta yabancı dil (İngilizce) öğretimine ilişkin başarı testinden aldıkları puanların ortalamasının erkek ($\bar{x}=59,30$) meslektaşlarına göre daha yüksek olmakla birlikte aralarında istatistiksel açıdan anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür, $t(78)=,770$; $p>.05$. Dolayısıyla araştırmaya dahil edilen kadın ve erkek İngilizce öğretmenlerinin erken yaşta yabancı dil (İngilizce) öğretimine ilişkin kuramsal bilgi düzeylerinin benzer olduğu söylenebilir.

4.3. İngilizce Öğretmenlerinin Erken Yaşta Yabancı Dil (İngilizce) Öğretimine İlişkin Kuramsal Bilgi Düzeylerinin Mesleki Kıdem Değişkenine Göre Analizi

İngilizce öğretmenlerinin erken yaşta yabancı dil (İngilizce) öğretimine ilişkin kuramsal bilgi düzeylerinin mesleki kıdemlerine göre anlamlı düzeyde farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü ANOVA sonuçları tablo 9'da verilmiştir.

Tablo 9.

İngilizce öğretmenlerinin erken yaşta yabancı dil (İngilizce) öğretimine ilişkin kuramsal bilgi düzeylerinin mesleki kıdem değişkenine göre fark analizi sonuçları

Mesleki kıdem	N	$\bar{x}$	Ss	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F(Brown-Forsythe)	p	Fark (Dunnett' C)
A) 1-5 yıl	24	58,42	25,25	Gruplar arası	3131,65	3	1043,882	3,862	,014*	B > C
B) 6-10 yıl	30	69,57	11,42	Gruplar içi	22909,43	52,33	301,440			B > D
C) 11-15 yıl	18	57,31	14,36	Toplam	26041,08					
D) 16 yıl ve üzeri	8	52,54	11,71							
Toplam	80	61,76	18,16							

Levene(3;76)=4,166, $p < .05$

* $p < .05$

Yapılan tek yönlü ANOVA testi sonucunda İngilizce öğretmenlerinin erken yaşta yabancı dil (İngilizce) öğretimine ilişkin kuramsal bilgi düzeylerinin mesleki kıdem değişkenine göre anlamlı düzeyde farklılaştığı görülmüştür, $F_{(3; 52,331)} = 3,862$; $p > .05$. Bu farka ilişkin hesaplanan Eta Kare etki büyüklüğü değeri $\eta^2 = 0.12$ olarak hesaplanmıştır. Buna göre öğretmenlerin kuramsal bilgi düzeylerinde gözlenen varyansın % 12'si mesleki kıdem değişkeni tarafından açıklanmaktadır. Farkın hangi gruplar arasında olduğunu bulmak amacıyla yapılan Dunnett' C testi sonucunda 6-10 yıl mesleki kıdeme sahip İngilizce öğretmenlerinin erken yaşta yabancı dil (İngilizce) öğretimine ilişkin kuramsal bilgi düzeylerinin ($\bar{x}=69,57$) hem 11-15 yıl mesleki kıdeme sahip meslektaşlarından ($\bar{x}=57,31$) hem de mesleki kıdemi 16 yıl ve üzeri olan meslektaşlarından ($\bar{x}=52,54$) istatistiksel olarak daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

4.4. İngilizce Öğretmenlerinin Erken Yaşta Yabancı Dil (İngilizce) Öğretimine İlişkin Kuramsal Bilgi Düzeylerinin Mezun Oldukları Fakülte Değişkenine Göre Analizi

İngilizce öğretmenlerinin erken yaşta yabancı dil (İngilizce) öğretimine ilişkin kuramsal bilgi düzeylerinin mezun oldukları fakülte değişkenine göre anlamlı düzeyde farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan Mann-Whitney U testi sonuçları tablo 10'da verilmiştir.

Tablo 10.

İngilizce öğretmenlerinin erken yaşta yabancı dil (İngilizce) öğretimine ilişkin kuramsal bilgi düzeylerinin mezun olunan fakülte değişkenine göre fark analizi sonuçları

Mezuniyet	N	Sıra ortalaması	Sıra toplamı	U	P
Eğitim fakültesi mezunu	49	42,90	2102,00	642	,245
Diğer fakülte mezunları	31	36,71	1138,00		
Toplam	80				

* $p < .05$

Yapılan Mann-Whitney U testi sonucunda İngilizce öğretmenlerinin erken yaşta yabancı dil (İngilizce) öğretimine ilişkin kuramsal bilgi düzeylerinin mezun oldukları

fakülte değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılaşmadığı görülmüştür, $U=642$, $p> ,05$. Dolayısıyla eğitim fakültesinden ya da diğer fakültelerden mezun olan İngilizce öğretmenlerinin erken yaşta yabancı dil (İngilizce) öğretimine ilişkin kuramsal bilgi düzeylerinin benzer olduğu söylenebilir.

4.5. İngilizce Öğretmenlerinin Erken Yaşta Yabancı Dil (İngilizce) Öğretimine İlişkin Kuramsal Bilgi Düzeylerinin Çocuklara Yabancı Dil Öğretimiyle İlgili Eğitim Alma Durumu Değişkenine Göre Analizi

İngilizce öğretmenlerinin erken yaşta yabancı dil (İngilizce) öğretimine ilişkin kuramsal bilgi düzeylerinin çocuklara yabancı dil öğretimiyle ilgili eğitim alma durumlarına göre anlamlı düzeyde farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan Mann-Whitney U testi sonuçları tablo 11’de verilmiştir.

Tablo 11.

İngilizce öğretmenlerinin erken yaşta yabancı dil (İngilizce) öğretimine ilişkin kuramsal bilgi düzeylerinin çocuklara yabancı dil öğretimiyle ilgili eğitim alma durumu değişkenine göre fark analizi sonuçları

Çocuklara yabancı dil öğretimiyle ilgili N	Sıra ortalaması	Sıra toplamı	U	P
Evet	31 46,44	1439,50	575,5	,069
Hayır	49 36,74	1800,50		
Toplam	80			

* $p< .05$

Yapılan Mann-Whitney U testi sonucunda İngilizce öğretmenlerinin erken yaşta yabancı dil (İngilizce) öğretimine ilişkin kuramsal bilgi düzeylerinin çocuklara yabancı dil öğretimiyle ilgili eğitim alma durumu değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılaşmadığı görülmüştür $U=575,5$, $p>,05$. Dolayısıyla çocuklara yabancı dil öğretimiyle ilgili geçmişte bir eğitim alan ve almayan İngilizce öğretmenlerinin erken yaşta yabancı dil (İngilizce) öğretimine ilişkin kuramsal bilgi düzeylerinin benzer olduğu söylenebilir.

4.6. İngilizce Öğretmenlerinin Erken Yaşta Yabancı Dil (İngilizce) Öğretimi Uygulamalarına Yönelik Özyeterlik Algılarına İlişkin Bulgu ve Yorumlar

İngilizce öğretmenlerinin erken yaşta yabancı dil (İngilizce) öğretimine ilişkin algıladıkları yeterlilik düzeyleri “Çocuklara Yabancı Dil Öğretimi Yeterlilik Algısı Ölçeği” ile ölçülmüştür. Ölçeğin her bir maddesinden ve toplamından alınan puanlara ilişkin sonuçlar tablo 12’de sunulmuştur.

Tablo 12.

Çocuklara Yabancı Dil Öğretimi Yeterlilik Algısı Ölçeği’nden madde bazında ve toplamda alınan puanların dağılımı

Maddeler	N	Min	Mak.	$\bar{x}$	Ss
01. Sınıfta İngilizce oyunlar oynatabilirim.	80	3	5	4,33	0,74
02. Çocuklara İngilizce şiir ve tekerlemeler öğretebilirim.	80	2	5	4,03	0,87
03. Çocukların fiziksel olarak yerine getirmesi gereken İngilizce komutlar verebilirim.	80	3	5	4,71	0,53
04. Çocuklara İngilizce çocuk şarkıları öğretebilirim.	80	3	5	4,55	0,63
05. İngilizceyi kullanarak el becerisi gerektiren etkinlikler (origami, kolaj, boyama, kesme-yapıştırma, süsleme vb.) yaptırabilirim.	80	1	5	4,30	0,92
06. İngilizce diyalog, rol oynama, drama etkinlikleri yaptırabilirim.	80	2	5	4,11	0,93
07. Teyp, TV, video, bilgisayardan İngilizce dinleme/izleme etkinlikleri yaptırabilirim.	80	3	5	4,64	0,64
08. Resimli hikaye kartlarından İngilizce hikayeler okuyup sorular sorabilirim.	80	1	5	4,20	0,89
09. Sınıfın duvarlarını İngilizce poster, resim, pano vb. materyallerle zenginleştirebilirim.	80	2	5	4,63	0,64
10. İngilizce söylediklerimi mimik ve jestlerimle daha anlaşılır hale getirebilirim.	80	3	5	4,76	0,48
11. Çocuklara resimli İngilizce çalışma yaprakları hazırlayabilirim.	80	1	5	4,51	0,83
12. Öğrencilerin İngilizce portfolyolar (ürün dosyaları) hazırlamalarını sağlayabilirim.	80	1	5	4,30	0,95
13. İngilizce dersleri için öğrencilere eğlenceli etkinlikler hazırlayabilirim.	80	1	5	4,34	0,89
14. Çocukların yabancı dil öğrenmeye karşı tutumlarını olumlu yönde arttırabilirim.	80	1	5	4,39	0,82

Maddeler	N	Min	Mak.	$\bar{x}$	Ss
15. İngilizce derslerinde çocuklara dünyanın farklı kültürlerini tanıtabilirim.	80	2	5	4,19	0,75
16. İngilizce derslerinde çocukların kendilerini kaygısız ve rahat hissetmelerini sağlayacak etkinlikler yapabilirim.	80	2	5	4,40	0,77
17. Öğrencilere telaffuz açısından iyi bir model olabilirim.	80	2	5	4,34	0,65
18. Sınıf içinde sürekli kullandığım basit yönergeleri İngilizce verebilirim.	80	2	5	4,68	0,65
19. İngilizce derslerinde çocukların diğer derslerde öğrendiği bilgilerden faydalanabilmelerini sağlayabilirim.	80	2	5	4,34	0,71
Toplam	80	49	95	83,73	10,37

Tablo 12'deki veriler incelendiğinde İngilizce öğretmenlerinin erken yaşta yabancı dil (İngilizce) öğretimine ilişkin algıladıkları yeterlilik düzeylerini ölçmek amacıyla uygulanan Çocuklara Yabancı Dil Öğretimi Yeterlilik Algısı Ölçeği'nden alınan en yüksek puanın 95, en düşük puanın 49; alınan puanların aritmetik ortalamasının 83,73 ve standart sapmasının 10,37 olduğu görülmektedir. Bu bulgu, hesaplanan puan aralık ve dereceleri dikkate alındığına İngilizce öğretmenlerinin yabancı dil öğretimi hakkında kendilerini yeterli olarak gördüğü söylenebilir.

4.7. İngilizce Öğretmenlerinin Erken Yaşta Yabancı Dil (İngilizce) Öğretimi Uygulamalarına Yönelik Özyeterlilik Algılarının Cinsiyet Değişkenine Göre Analizi

İngilizce öğretmenlerinin erken yaşta yabancı dil (İngilizce) öğretimi uygulamalarına yönelik yeterlilik algılarının cinsiyet değişkenine göre anlamlı düzeyde farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan Mann-Whitney U testi sonuçları tablo 13'te verilmiştir.

Tablo 13.

İngilizce öğretmenlerinin erken yaşta yabancı dil (İngilizce) öğretimi uygulamalarına yönelik yeterlilik algılarının cinsiyet değişkenine göre fark analizi sonuçları

Cinsiyet	N	Sıra Ortalaması	Sıra toplamı	U	P
Kadın	57	42,12	2401,00	563	,325
Erkek	23	36,4	839,00		
Toplam	80				

* $p < .05$

Yapılan Mann-Whitney U testi sonucunda İngilizce öğretmenlerinin erken yaşta yabancı dil (İngilizce) öğretimi uygulamalarına yönelik yeterlilik algılarının cinsiyet değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılaşmadığı görülmüştür $U=563$, $p>.05$. Dolayısıyla kadın ya da erkek İngilizce öğretmenlerinin erken yaşta yabancı dil (İngilizce) öğretimi uygulamalarına yönelik yeterlilik algılarının benzer olduğu söylenebilir.

4.8. İngilizce Öğretmenlerinin Erken Yaşta Yabancı Dil (İngilizce) Öğretimi Uygulamalarına Yönelik Özyeterlilik Algılarının Mesleki Kıdem Değişkenine Göre Analizi

İngilizce öğretmenlerinin erken yaşta yabancı dil (İngilizce) öğretimi uygulamalarına yönelik yeterlilik algılarının mesleki kıdemlerine göre anlamlı düzeyde farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü ANOVA sonuçları tablo 14'te verilmiştir.

Tablo 14.

İngilizce öğretmenlerinin erken yaşta yabancı dil (İngilizce) öğretimi uygulamalarına yönelik yeterlilik algılarının mesleki kıdem değişkenine göre fark analizi sonuçları

Mesleki kıdem	N	$\bar{x}$	Ss	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	
								(Brown-Forsythe)	p
A) 1-5 yıl	24	84,92	7,59	Gruplar arası	284,097	3	94,699	,568	,645
B) 6-10 yıl	30	82,90	10,76	Gruplar içi	8203,853	13,92	107,945		
C) 11-15 yıl	18	85,56	6,81	Toplam	8487,950				
D) 16 yıl ve üzeri	8	79,13	19,76						
Toplam	80	83,73	10,37						

Levene_(3;76)=14,890, $p<.05$

* $p<.05$

Yapılan tek yönlü ANOVA testi sonucunda İngilizce öğretmenlerinin erken yaşta yabancı dil (İngilizce) öğretimi uygulamalarına yönelik yeterlilik algılarının mesleki kıdem

değişkenine göre anlamlı düzeyde farklılaşmadığı görülmüştür, $F_{(3; 13,92)}=,568$; $p > .05$. Dolayısıyla farklı mesleki kademelere sahip İngilizce öğretmenlerinin kendilerini erken yaşta yabancı dil (İngilizce) öğretimi uygulamaları konusunda benzer şekilde yüksek düzeyde yeterli algıladıkları söylenebilir.

4.9. İngilizce Öğretmenlerinin Erken Yaşta Yabancı Dil (İngilizce) Öğretimi Uygulamalarına Yönelik Özyeterlilik Algularının Mezun Oldukları Fakülte Değişkenine Göre Analizi

İngilizce öğretmenlerinin erken yaşta yabancı dil (İngilizce) öğretimi uygulamalarına yönelik yeterlilik algularının mezun oldukları fakülte değişkenine göre anlamlı düzeyde farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan Mann-Whitney U testi sonuçları tablo 15'te verilmiştir.

Tablo 15.

İngilizce öğretmenlerinin erken yaşta yabancı dil (İngilizce) öğretimi uygulamalarına yönelik yeterlilik algularının mezun olunan fakülte değişkenine göre fark analizi sonuçları

Mezuniyet	N	Sıra ortalaması	Sıra toplamı	U	P
Eğitim fakültesi mezunu	49	42,57	2086,00	658	,315
Diğer fakülte mezunları	31	37,23	1154,00		
Toplam	80				

* $p < .05$

Yapılan Mann-Whitney U testi sonucunda İngilizce öğretmenlerinin erken yaşta yabancı dil (İngilizce) öğretimi uygulamalarına yönelik yeterlilik algularının mezun oldukları fakülte değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılaşmadığı görülmüştür, $U=658$, $p > ,05$. Dolayısıyla eğitim fakültesinden ya da diğer fakültelerden mezun olan İngilizce öğretmenlerinin erken yaşta yabancı dil (İngilizce) öğretimi uygulamalarına yönelik yeterlilik algularının benzer olduğu söylenebilir.

4.10. İngilizce Öğretmenlerinin Erken Yaşta Yabancı Dil (İngilizce) Öğretimi Uygulamalarına Yönelik Yeterlilik Algılarının Çocuklara Yabancı Dil Öğretimiyle İlgili Eğitim Alma Durumu Değişkenine Göre Analizi

İngilizce öğretmenlerinin erken yaşta yabancı dil (İngilizce) öğretimi uygulamalarına yönelik yeterlilik algılarının çocuklara yabancı dil öğretimiyle ilgili eğitim alma durumlarına göre anlamlı düzeyde farklılaşmış farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan Mann-Whitney U testi sonuçları tablo 16'da verilmiştir.

Tablo 16.

İngilizce öğretmenlerinin erken yaşta yabancı dil (İngilizce) öğretimi uygulamalarına yönelik yeterlilik algılarının çocuklara yabancı dil öğretimiyle ilgili eğitim alma durumu değişkenine göre fark analizi sonuçları

Çocuklara yabancı dil öğretimiyle ilgili eğitim alma durumu	N	Sıra Orta.	Sıra toplamı	U	p	Etki büyüklüğü (r)
Evet	31	50,60	1568,50	446,5	,002	,35
Hayır	49	34,11	1671,50			
Toplam	80					

* $p < .05$

Yapılan Mann-Whitney U testi sonucunda İngilizce öğretmenlerinin erken yaşta yabancı dil (İngilizce) öğretimi uygulamalarına yönelik yeterlilik algılarının çocuklara yabancı dil öğretimiyle ilgili eğitim alma durumu değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılaştığı görülmüştür, $U=575,5$; $p > ,05$ ($r=,35$). Gruplara ait sıra ortalamaları incelendiğinde çocuklara yabancı dil öğretimiyle ilgili geçmişte bir eğitim alan (Sıra ort.=50,60) İngilizce öğretmenlerinin erken yaşta yabancı dil (İngilizce) öğretimi uygulamalarına yönelik yeterlilik algılarının böyle bir eğitimi almayan meslektaşlarına (Sıra ort.=34,11) göre anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu anlaşılmıştır. Bu fark için hesaplanan orta düzeydeki etki büyüklüğünden ($r= .35$) hareketle bu farkın pratikte de anlamlı olduğu söylenebilir.

4.11. Öğretmenlerin Erken Yaşta Yabancı Dil (İngilizce) Öğretimiyle İlgili Kuramsal Bilgilerinin Yeterlilik Algılarını Yordama Düzeyinin İncelenmesi

Öğretmenlerin çocuklara yabancı dil öğretimiyle ilgili kuramsal bilgi düzeylerinin (başarı testi puanları) çocuklara yabancı dil öğretimi yeterlilik algılarının anlamlı bir yordayıcısı olup olmadığına ilişkin araştırmanın 5. alt problemine cevap aramak amacıyla yapılan basit doğrusal regresyon analizinin sonuçları tablo 17’de verilmiştir.

Tablo 17.

Öğretmenlerin çocuklara yabancı dil öğretimiyle ilgili kuramsal bilgi düzeylerinin yeterlilik algılarını yordamasına ilişkin basit doğrusal regresyon analizi sonucu (n=80)

Değişken	Standart		β	T	p	İkili r
	B	Hata B				
Sabit	81,526	4,151		19,639	0.000	
Kuramsal bilgi düzeyi	,036	,065	,062	,552	,583	0,062
R= ,062, R ² = ,004, F _(1; 78) = ,304, p= ,583						

Tablo 17 incelendiğinde öğretmenlerin çocuklara yabancı dil öğretimiyle ilgili kuramsal bilgi düzeylerinin çocuklara yabancı dil öğretimiyle ilgili yeterlilik algılarının istatistiksel açıdan anlamlı bir yordayıcısı olmadığı görülmüştür [R= ,062, R²= ,004, F_(1; 78)= ,304, p= ,583]. Bu bulgudan hareketle küçük yaş gruplarında yabancı dil derslerine giren öğretmenlerin etkili bir yabancı dil öğretimi için gerekli etkinlikleri uygulayabilme konusunda kendilerini ne düzeyde yeterli algıladıklarının bu konudaki kuramsal bilgi düzeylerinden etkilenmediği söylenebilir.

BÖLÜM V

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölümde araştırmadan elde edilen bulgulara dayalı olarak ulaşılan sonuçlar ve bu sonuçlardan yola çıkılarak geliştirilen öneriler yer almaktadır.

5.1. Sonuçlar

5.1.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar

İlkokuldaki İngilizce derslerini yürüten öğretmenlerinin erken yaşta yabancı dil (İngilizce) öğretimine ilişkin yeterlik düzeylerinin incelenmesini amaçlayan bu araştırmada öğretmenlerin genel olarak bilgi düzeylerinin ve özyeterlik düzeylerinin yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Aslan'ın (2013) yapmış olduğu araştırma da incelendiğinde öğretmen özyeterliliğinin İngilizce öğretimi üzerinde etkisi olduğunu ve öğretmenlerin İngilizce yeterlilikleri ile de ilişkili olduğunu göstermiştir.

5.1.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar

Bu araştırma sonucunda İngilizce öğretmenlerinin erken yaşta yabancı dil (İngilizce) öğretimine ilişkin kuramsal bilgi düzeylerinin; cinsiyetlerine göre benzer olduğu, mesleki kıdemlerine göre anlamlı düzeyde farklılaştığı ve 6-10 yıl arası mesleki kıdeme sahip İngilizce öğretmenlerinin bilgi düzeylerinin diğer mesleki kıdemlere göre daha yüksek olduğu, mezun oldukları fakülte türüne göre benzer olduğu ve erken yaşta yabancı dil öğretimine ilişkin bir eğitim alma durumlarına göre benzer olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

İşpınar'ın (2005) yapmış olduğu araştırma yabancı dil öğretmenlerinin çocukların gelişimlerini bilmeleri gerektiğini ve öğretim yöntemlerini de nasıl etkili bir şekilde uygulamaları gerektiğini de bilmeleri gerektiğinin önemine vurgu yapmıştır. Bu sonuçtan hareketle yapılan araştırmada öğretmenlerin mesleki kıdemleri arttıkça bilgi düzeylerinde bir değişiklik olup olmadığı araştırılmıştır. Araştırmaya katılan öğretmenlerden 6-10 yıl arası mesleki kıdeme sahip İngilizce öğretmenlerinin bilgi düzeyinin diğer mesleki kıdeme sahip öğretmenlerden daha yüksek bilgi düzeyine sahip oldukları sonucuna varılmıştır.

5.1.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Sonuçlar

Araştırmada İngilizce öğretmenlerinin erken yaşta yabancı dil (İngilizce) öğretimi uygulamalarına yönelik özyeterlik algılarına bakıldığında kendilerini yeterli gördüğü sonucuna ulaşılmıştır.

5.1.4. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Sonuçlar

Araştırmada İngilizce öğretmenlerinin erken yaşta yabancı dil (İngilizce) öğretimi uygulamalarına yönelik özyeterlik algılarının; cinsiyetlerine göre benzer olduğu, mesleki kıdemlerine göre benzer ve yüksek düzeyde kendilerini yeterli algıladıkları, mezun oldukları fakülte türüne göre benzer olduğu, erken yaşta yabancı dil öğretimine ilişkin bir eğitim alma durumlarına göre anlamlı düzeyde yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuç daha önceki araştırmayı da destekler niteliktedir (Güven ve Çakır, 2012). Fakat bunun aksine; öğretmenlerin erken yaşta yabancı dil öğretimi almış olması ya da olmaması onların bilgi düzeyinde farklılık oluşturduğu görülmemiştir.

İlkokul derslerine giren İngilizce öğretmenlerinin erken yaşta yabancı dil (İngilizce) öğretimine ilişkin bilgi düzeyleri üzerinde cinsiyet ve mezun olunan fakülte türünün etkisi olduğu görülmemiştir. Ayrıca öğretmenlerin özyeterlik düzeylerinde de cinsiyet, mezun olunan fakülte türü ve mesleki kıdeme göre bir farklılık olmadığı sonucuna varılmıştır. Bu iki durum Güven ve Çakır'ın (2012) araştırmasına farklı bir bakış açısı kazandırmıştır.

5.1.5. Beşinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar

Araştırmada İngilizce öğretmenlerinin erken yaşta yabancı dil (İngilizce) öğretimine ilişkin kuramsal bilgi düzeylerinin, erken yaşta yabancı dil öğretimi uygulamalarına yönelik özyeterlik algılarının istatistiksel açıdan anlamlı bir yordayıcısı olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuçtan yola çıkılarak öğretmenlerin kendi bilgi düzeylerinin farkında olmadığı ve kendilerini fazla yeterli olarak gördüğü sonucuna varılabilir. Bazı öğretmenlerin ise tam tersi bilgi düzeylerinin iyi ancak kendilerini yeterli görmedikleri söylenebilir. Öğretmenlerin bazılarında yaşanan bu kendisinin farkında olmama durumunun yabancı dil öğretiminde olumsuz algıya yol açacağı düşünülmektedir. Çünkü Sarı'nın (2004) yapmış olduğu araştırma incelendiğinde yabancı dil öğretiminde öğretmenin rolünün oldukça büyük olduğu ve yaş faktörüne göre öğrenenlerin ihtiyaçları

ve özelliklerinin değiştiği görülmüştür. Bu durumun daha fazla kişiye ulaşılarak araştırılmasının gelecekteki yabancı dil öğretmenlerinin yetiştirilmesi konusuna oldukça fazla katkıları olacağı kanısına varılmıştır.

5.2. Öneriler

Araştırmadan elde edilen sonuçlar ışığında, araştırma sonuçlarına ve araştırmacılara yönelik öneriler aşağıda verilmiştir.

5.2.1. Uygulamacılara Yönelik Öneriler

- Çocuklara yabancı dil eğitimi almayan bazı öğretmenlerin kendilerini çocuklara yabancı dil öğretiminde yeterli görmediği sonucuna varılmıştır. Üniversiteler öğretmenlere çocuklara yabancı dil eğitimi dersleri açabilir ve gönüllü olarak öğretmenlerin bu eğitimlere katılması sağlanabilir.
- Araştırma sonucunda öğretmenlerin çocuklara yabancı dil eğitimindeki yeterliliklerinin mesleki kıdemleri arttıka azaldığı görülmüştür. Araştırmada kullanılan mesleki kıdem aralığı göz önünde bulundurularak İngilizce öğretmenlerine düzenli aralıklarla çocuklara yabancı dil eğitimi kursları verilebilir.
- MEB tarafından yapılan eğitimlerin başlangıcından önce ve bittikten sonra öğretmenlere “Çocuklara Yabancı Dil Öğretimi Yeterlilik Algısı Ölçeği” (Ek 2) ve “Erken Yaşta Yabancı Dil Öğretimi Başarı Testi” (Ek 6) uygulanabilir. Ya da MEB tarafından başka bir test uygulanıp sonuçlar analiz edilip; yorumlanıp; üstünde konuşulup; tartışılabilir.

5.2.2. Araştırmacılara Yönelik Öneriler

- Araştırma Kütahya ilinde bulunan ilkokul İngilizce derslerine giren İngilizce öğretmenleriyle yapıldı. Aynı araştırma daha çok ilde uygulanabilir ve illerdeki öğretmenlerin başarı durumu; özyeterliliği karşılaştırılabilir.
- MEB ile işbirliği yapılıp gerekli izinler alınarak aynı araştırma tüm Türkiye’de uygulanabilir. Bunun sonucunda elde edilen veriler ışığında eğitimde çocuklara yabancı dil eğitimi konusunda gerekli planlar yapılabilir.

- Öğretmenliğe yeni başlayacak olan İngilizce öğretmenlerine özyeterlilik testi uygulanıp sonuçları öğretmenle konuşulabilir. Öğretmenliğe adaptasyonda faydalı olabilir.

KAYNAKÇA

- Agulló, G. L. (2006, October). Overcoming age-related differences. *ELT Journal Volume*, 60/4, 365-373. doi: 10.1093/elt/ccl027.
- Aslan, E. (2013). “*The Role of Teacher Efficiency Over English Language Teaching.*” Çağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Mersin.
- Aslan, N. (2008). Dünyada erken yaşta yabancı dil öğretimi uygulamaları ve Türkiye’deki durum. *Çukurova Eğitim Fakültesi Dergisi*, 35(3), 1-9.
- Avrupa Konseyi. (2009). *Common European framework of reference for languages: learning, teaching, assessment* (10. Baskı). Cambridge: Cambridge University Press.
- Bachrudin, B. (2010). Teaching English to young learners in Indonesia: Essential requirements. *Educationist*, 4(2), 120-125.
- Bandura, A. (1997). *Self-Efficacy: The exercise of control*. New York: Freeman.
- Brewster, J., Ellis, G. ve Girard, D. (2004). *The primary English teacher’s guide* (New Edition). England: Pearson Education Limited.
- Brooks, G. P., & Johanson, G. A. (2003). TAP: Test Analysis Program. *Applied Psychological Measurement*, 27(4), 303-304.
- Büyüköztürk, Ş. (2010). *Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı* 11. baskı). Ankara: PegemA Yayıncılık.
- Cameron, L. (2001). *Teaching languages to young learners*. UK: Cambridge University Press.
- Cameron, L. (2003, April). Challenges for ELT from the expansion in teaching children. *ELT Journal Volume*, 57/2, 105-112, Oxford University Press.
- Caner, M., Subaşı, G., Kara, S. (2010, July). Teacher’s Beliefs On Foreign Language Teaching Practices in Early Phases of Primary Education: A case study *Turkish Online Journal of Qualitative Inquiry*, 1(1).

- Christie, F. (2005). *Language Education in the Primary Years*. Australia: University of New South Wales Press Ltd.
- Crosse, K. (2007). *Introducing English as an Additional Language to Young Children: A Practical Handbook*. London: Paul Chapman Publishing.
- Çelen, İ. ve Akar-Vural, R. (2009). Drama in education and teaching English: A research on the fourth grade elementary students. *İlköğretim Online- Elementary Education*, 8(2), 425-438.
- Çokluk, Ö., Şekercioğlu, G. ve Büyüköztürk, Ş. (2010). *Sosyal bilimler için çok değişkenli istatistik: Spss ve Lisrel uygulamaları*. Ankara: PegemA Akademi.
- Demirezen, M. (2003). Yabancı dil ve anadil öğreniminde kritik dönemler. *Dil Dergisi*, 118, 5-15.
- Dendrinos, B. European Commission Civil Society Platform for Multilingualism WG I: Language Education Report by Prof. Bessie 2010.
- Djigunovic, J.M. (2009). Impact of learning conditions on young FL learners' motivation. Marianne Nikolov (Ed.), *Early learning of modern foreign languages: Processes and outcomes* (s.75-89). Bristol, UK: Multilingual Matters Ltd.
- Doğan, Y. (2009). *Young Learner English Teacher Profile From Teachers' and Students' Perspectives*. Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.
- Doye, P. ve Hurrell, A. (1997). *Foreign Language Education in Primary Schools (age 5/6 to 10/11)*. Council of Europe Press.
- Dörnyei, Z. (2007). Creating a motivating classroom environment. Jim Cummins ve Chris Davison (Editörler), *International handbook of English language teaching* (s. 719-731). New York, USA: Springer Science+Business Media.
- Driscoll, P. (1999). Modern Foreign Languages in the Primary School: a fresh start. In P. Driscoll & D. Frost (Ed.), *The Teaching of Modern Foreign Languages in the Primary School*, 9–26. London: Routledge.

- Edelenbos, P., Johnstone, R. ve Kubanek, A. (2006). *The main pedagogical principles underlying the teaching of languages to very young learners*. European Commission, Final Report of the EAC 89/04, Lot 1 study http://ec.europa.eu/education/policies/lang/doc/young_en.pdf
- Egel, İ., P. (2009). English language learning and teaching styles in two Turkish primary schools. *Social Behavior and Personality*, 37(8), 1117-1128.
- Ekuş, B. ve Babayiğit, Ö. (2013). İlkokul 2. sınıftan itibaren yabancı dil eğitimi verilmesine ilişkin sınıf ve İngilizce öğretmenlerinin görüşlerinin incelenmesi. *Researcher: Social Science Studies*. 1, 40-49.
- Ellis, R. (2005). *Instructed Second Language Acquisition A Literature Review*. Wellington.
- English, E. ve Williamson, J. (2005). *Meeting the Standards in Primary English*. The Taylor and Francis e-Library.
- Er, K.O. (2006). Evaluation of English curricula in 4th and 5th grade primary schools. *Ankara University, Journal of Faculty of Educational Sciences*, 39(2), 1-25.
- Erdoğan, V. (2005). *An evaluation of the English curriculum implemented at the 4th and 5th grade primary state schools: the views of the teachers and the students*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Mersin Üniversitesi, Mersin.
- Eurydice, (2005). (Directorate-General Education and Culture), *Key Data on Teaching Languages at school in Europe*. 2.11.2005, from the World Wide Web: www.eurydice.org.
- Eurydice (2008). *Key data on teaching languages at school in Europe*. Brussels: Eurydice European Unit.
- Eurydice, (2012). (Directorate-General Education and Culture), *Key Data on Teaching Languages at school in Europe*. 2012 from the World Wide Web: www.eurydice.org.
- Field, A. (2005). *Discovering statistics using SPSS (2nd ed.)*. London: Sage.
- Gardner, R.C., MacIntyre, P.D. ve Lysynchuk, L.M. (1990). The affective dimension in programme evaluation. *Language, Culture, and Curriculum*, 3, 39-64.

- Genç, A. (2004). Türkiye’de ilk ve ortaöğretim okullarında yabancı dil öğretimi. *Manas Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 107-111. <http://yordam.manas.kg/ekitap/pdf/Manasdergi/sbd/sbd10/sbd-10-10.pdf>
- Genç, G. ve Kaya A. (2011). Sınıf öğretmeni adaylarının yabancı dil derslerine yönelik tutumları ile yabancı dil akademik başarıları arasındaki ilişkisi. *Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 14(26). 19-30.
- Goodwyn, A. ve Branson, J. (2005). *Teaching ENGLISH*. The Taylor and Francis e-Library.
- Gordon, T. (2007). *Teaching young children a second language*. USA: Praeger Publisher.
- Güven, S. (2005). “*The Profile and the perception of professional competencies of the first stage state primary school EFL teachers.*” Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Mersin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Mersin.
- Güven, S. ve Çakır, Ö. (2012). İlköğretim İngilizce öğretmenlerinin özyeterlik inançları üzerine bir çalışma. *Eğitim ve Bilim* 37(163). 43-52.
- Halliwell, S. (1992). *Teaching English in the Primary Classroom*. New York: Longman Publishing.
- Harmer, J. (2007). *The practice of English language teaching* (4. baskı) Harlow: Pearson Longman Limited.
- Hayes, D. (2009). *Primary Teaching Today*. Taylor & Francis e-Library.
- Ikonnikova, M. (2018). Professional Training of Foreign Language Teachers in the USA: Based on the Experience of Lewis University. doi: 10.2478/rpp-2018-0022.
- İşpınar, D. (2005). *A Study on Teachers’ Awareness of Teaching English to Young Learners*. Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.
- Johnson, J. S. ve Newport, E. L. (1989). Critical Period Effects in Second Language Learning: The Influence of Maturational State on the Acquisition of English as a Second Language. *Cognitive Psychology* 21, 60-99.

- Katsuyama, H., Nishigaki, C. ve Wang, J. (2008). The Effectiveness of English Teaching in Japanese Elementary Schools: Measured by Proficiency Tests Administered to Seventh-year Students. *RELC Journal*, 39, 359. doi: 10.1177/0033688208096846.
- Kırkgöz, Y. (2006). Teaching EFL at the primary level in Turkey. M.L. McCloskey, J. Orr ve M. Dolitsky (Editörler), *Teaching English as a foreign language in primary school* (s. 85-99). Alexandria, VA: TESOL.
- Kırkgöz, Y. (2007). English language teaching in Turkey: Policy changes and their implementations. *RELC Journal*, 38, 216-228.
- Kırkgöz, Y. (2009). Evaluating the English textbooks for young learners of English at Turkish primary education. *Procedia Social and Behavioral Sciences* 1, 79–83.
- Kline, R. B. (2011). *Principles and Practice of Structural Equation Modeling* (3. Baskı). New York London: The Guilford Press.
- Larson-Hall, J. (2008). Weighing the benefits of studying a foreign language at a younger starting age in a minimal input situation. *Second Language Research* 24(1), 35–63.
- Matsuoka, R. ve Smith, I. (2008). Age Effects in Second Language Acquisition: Overview. *J Nurs Studies N C N J* 7 (1). 33-40.
- MEB (2006). *İlköğretim İngilizce dersi (4, 5, 6, 7 ve 8. sınıflar) öğretim programı*. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı.
- MEB (2013). *İlköğretim İngilizce Dersi (2, 3, 4, 5, 6, 7 ve 8. sınıflar) Öğretim Programı*. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı.
- MEB (2017). *İngilizce Dersi Öğretim Programı (İlkokul ve Ortaokul 2, 3, 4, 5, 6, 7 ve 8. Sınıflar)*. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı.
- Memiş, M. R. ve Erdem, M. D. (2013). Yabancı Dil Öğretiminde Kullanılan Yöntemler, Kullanım Özellikleri ve Eleştiriler. *International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 8(9). 297-318.

- Mirici, İ. H. (1999). *Türk Milli Eğitiminde İlköğretim 4. ve 5. Sınıflarında Uygulanmakta Olan İngilizce Programlarına Bakış ve Öneriler*. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı EARGED.
- Moon, J. (2000). *Children learning English*. Oxford: Macmillan Heinemann.
- Nikolov, M. (2009). Early modern foreign language programmes and outcomes: Factors contributing to Hungarian learners' proficiency. Marianne Nikolov (Editör), *Early learning of modern foreign languages: Processes and outcomes* (s. 90-107). Bristol, UK: Multilingual Matters Ltd.
- Pallant, J. (2007). *SPSS Survival manual: A step by step guide to data analysis using SPSS for Windows* (3. Baskı). Berkshire: Open University Press
- Phillips, S. (1993). *Young Learners*. Oxford University Press.
- Phothongsunan, S. (2018). EFL University Teachers' Professional Development in the Thai Context. *Arab World English Journal (AWEJ)*, 9(2). 283-297.
- Rea-Dickins, P. (2000). Assessment in early years language learning contexts. *Language Testing* 17(2), 115-122. doi: 10.1177/026553220001700201.
- Sarı, H. Y. (2004). *Teacher's Role in Teaching English to Young Learners*. Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum.
- Schindler, A. (2006). Channeling Children's Energy Through Vocabulary Activities. *English Teaching Forum* 2, 8-12.
- Scott, C. (2009). *Teaching Children English as an Additional Language*. Taylor & Francis e-Library.
- Scott, W. A. ve Ytreberg, L.H. (2001). *Teaching English to children* (14. baskı). New York: Longman.
- Soons, M. P. (2008). The Importance of Language Awareness. *Malmö högskola Lärarutbildningen Kultur-Språk-Medier*.
- Stone, L.A., Bradley, F.O. (1994). *Foundations of elementary and middle school counseling*. New York: Longman.

- Şad, S. N. (2010, Mayıs) *Sınıf Öğretmeni Adaylarının Çocuklara Yabancı Dil Öğretimi Konusundaki Yeterlilik Algularının ve İsteklilik Düzeylerinin İncelenmesi*. Çalışma 9. Ulusal Sınıf Öğretmenliği Eğitim Sempozyumunda sunulmuştur, Elazığ.
- Şad, S. N. (2011). *İlköğretim birinci kademe İngilizce öğretim programının çocuklara yabancı dil öğretiminin duyuşsal hedeflerini gerçekleştirme düzeyi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, İnönü Üniversitesi, Malatya.
- Şad, S. N. (2015). Do Prospective Classroom Teachers Perceive Themselves as Effective and Willing to Teach Young Learners English?. *Educational Sciences: Theory & Practice*, 5, 1257-1269.
- Şevik, M. (2008). Avrupa ülkelerinde ilköğretim birinci kademe zorunlu yabancı dil öğretiminin karşılaştırılması. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 41(1), 135-162.
- Tabachnick, B.G. & Fidell, L.S. (2007). *Using multivariate statistics* (5. Baskı). Boston: Pearson Education.
- Tebliğler Dergisi. (1997). İlköğretim birinci kademe 4. ve 5. Sınıflar İngilizce Dersi Programı. Ekim 1997, 2481. Ankara: MEB Yayınlar Dairesi Başkanlığı.
- Tebliğler Dergisi. (2000). Okul öncesi eğitim kurumları 5 ve 6 yaş grupları, ilköğretim okullarının 1 inci, 2 nci ve 3 üncü sınıfları yabancı dil öğretim etkinlikleri programı. Nisan 2000, 2511. Ankara: MEB Yayınlar Dairesi Başkanlığı.
- Tost Planet, M. A. (1997). Objectives and contents. P. Doyé ve A. Hurrell (Ed.), *Foreign language learning in primary schools* (s. 15-24). Strasbourg: The Council of Europe.
- Wang, W. (2008). *Teaching English to Young Learners in Taiwan: Issues Relating to Teaching, Teacher Education, Teaching Materials and Teacher Perspectives*. A thesis submitted in fulfilment of the requirements for the Degree of Doctor of Philosophy in Applied Linguistics at The University of Waikato.
- Ytreberg, L. (1997). Methods. P. Doyé ve A. Hurrell (Ed.), *Foreign language learning in primary schools* (s. 25-34). Strasbourg: The Council of Europe.

Zincir, B. (2006). *5th grade english teachers' evaluations of curriculum objectives*.
Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Anadolu Üniversitesi, Eskişehir. Kıroğlu, K.
(2006). *Yeni ilköğretim programları 1-5. Sınıflar*. Ankara: PegemA Yayıncılık.

EKLER

EK 1: İzin Belgesi

T.C.
KÜTAHYA VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 53490996-44-E.2548161 04/03/2016
 Konu : Merve SARI'nın
 Anket Çalışması

VALİLİK MAKAMINA

İlgi : a) MEB. Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü'nün 2012/13 nolu Genelgesi.
 b) Merve SARI'nın 01/03/2016 tarihli dilekçesi.

Bakanlığımızın ilgi (a) Genelgesi doğrultusunda, İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim, Eğitim Programları ve Öğretim Bilim Dalı Yüksek Lisans öğrencisi Merve SARI'nın ilgi (b) yazısında " İngilizce öğretmenlerinin erken yaşta yabancı dil (İngilizce) öğretimine ilişkin yeterlik düzeyleri (Kütahya İli Örneği) " konulu çalışmasını İlimiz Merkezinde bulunan İlikokullarda görev yapan İngilizce öğretmenlerinde uygulamak istediği belirtilmektedir.

İl Millî Eğitim Müdür Yardımcısı Hamdi SARIÖZ'ün başkanlığında toplanan değerlendirme komisyonu yapmış olduğu inceleme sonucunda söz konusu anket çalışmasının okullarda uygulanabilir olduğuna karar vermiş olup, eğitim-öğretimi aksatmadan, konunun dışına çıkmamaları, bütün sorumluluğun ilgililere ve okul müdürlüğüne ait olmak üzere yukarıda belirtilen anket çalışmasının tamamlandıktan sonra bir örneğinin Müdürlüğümüze verilme üzere yapılmasını;

Makamlarınızca da uygun görülmesi halinde olurlarınıza arz ederim.

Coşkun ESEN
İl Millî Eğitim Müdürü

ÖLÜR
04/03/2016

Yüksel KARA
Vali a.
Vali Yardımcısı

İl Millî Eğitim Müdürlüğü/KÜTAHYA
Elektronik Ađ:kutahya.meb.gov.tr
e-posta: stratejigelistirme43@meb.gov.tr

Ayrıntılı bilgi için: Filiz ÖRNEK- VHKİ
Tel: (0 274) 2236241/159
Faks: (0 274) 2236254

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <http://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden 7481-4f54-3278-8dd6-c480 koda ile teyit edilebilir.

EK 2: Çocuklara Yabancı Dil Öğretimi Yeterlilik Algısı Ölçeği

ÇOCUKLARA YABANCI DİL ÖĞRETİMİ YETERLİLİK ALGISI ÖLÇEĞİ

Sevgili öğretmenler aşağıda Eğitim Fakültesinde aldığımız eğitimin, çocuklara yabancı dil öğretiminde gerekli bilgi ve becerileri kazanmanızda ne düzeyde etkili olduğuna ilişkin görüşlerinizi öğrenmeye yönelik bir ölçek sunulmuştur. Lütfen bu çalışmanın tamamen araştırma amacıyla yapıldığını ve sonuçların gizli tutulacağını dikkate alarak size en uygun olan yanıtı tüm içtenliğinizle işaretleyiniz. Katkılarınız için teşekkürler.

Doç. Dr. S.Nihat ŞAD; Merve SARI

Kişisel bilgi formu:

1. Cinsiyetiniz : Bayan Erkek
2. Mesleki Kıdeminiz : 0-5 6-10 11-15 16 ve üstü
3. Mezun Olunan Üniversite ve Fakülte Adı : .....
4. Erken yaşta yabancı dil öğretimine ilişkin bir eğitim aldınız mı? Evet Hayır

İlköğretim kademesinde kaç yıldır İngilizce derslerine giriyorsunuz? (Lütfen boşluğa yazınız) .....

Aşağıda verilen sınıf düzeylerinde haftada kaç saat derse girdiğinizi boşluğa yazınız

Ana sınıfı ..... saat	1. sınıf ..... Saat	2. sınıf ..... saat
3. sınıf ..... saat	4. sınıf	

Anasınıfı ya da ilkokul kademesinde yürüttüğünüz İngilizce dersleriyle alakalı olarak aşağıda verilen etkinlik ya da uygulamaları hayata geçime konusunda kendinizi ne kadar yeterli gördüğünüzü seçeneklerden size en uygun olanı işaretleyerek belirtiniz.

		Oldukça yetersizim	Yetersizim	Kısmen yeterliyim	Yeterliyim	Oldukça yeterliyim
1	Sınıfta İngilizce oyunlar oynatabilirim.	①	②	③	④	⑤
2	Çocuklara İngilizce şiir ve tekerlemeler öğretebilirim.	①	②	③	④	⑤
3	Çocukların fiziksel olarak yerine getirmesi gereken İngilizce komutlar verebilirim.	①	②	③	④	⑤
4	Çocuklara İngilizce çocuk şarkıları öğretebilirim.	①	②	③	④	⑤
5	İngilizceyi kullanarak el becerisi gerektiren etkinlikler (origami, kolaj, boyama, kesme-yapıştırma, süsleme vb.) yapabilirim.	①	②	③	④	⑤
6	İngilizce diyalog, rol oynama, drama etkinlikleri yapabilirim.	①	②	③	④	⑤
7	Teyp, TV, video, bilgisayardan İngilizce dinleme/izleme etkinlikleri yapabilirim.	①	②	③	④	⑤
8	Resimli hikaye kartlarından İngilizce hikayeler okuyup sorular sorabilirim.	①	②	③	④	⑤
9	Sınıfın duvarlarını İngilizce poster, resim, pano vb. materyallerle zenginleştirebilirim.	①	②	③	④	⑤
10	İngilizce söylediklerimi mimik ve jestlerimle daha anlaşılır hale getirebilirim.	①	②	③	④	⑤
11	Çocuklara resimli İngilizce çalışma yaprakları hazırlayabilirim.	①	②	③	④	⑤
12	Öğrencilerin İngilizce portfolyolar (ürün dosyaları) hazırlamalarını sağlayabilirim.	①	②	③	④	⑤
13	İngilizce dersleri için öğrencilere eğlenceli etkinlikler hazırlayabilirim.	①	②	③	④	⑤
14	Çocukların yabancı dil öğrenmeye karşı tutumlarını olumlu yönde arttırabilirim.	①	②	③	④	⑤
15	İngilizce derslerinde çocuklara dünyanın farklı kültürlerini tanıtabilirim.	①	②	③	④	⑤
16	İngilizce derslerinde çocukların kendilerini kaygısız ve rahat hissetmelerini sağlayacak etkinlikler yapabilirim.	①	②	③	④	⑤
17	Öğrencilere telaffuz açısından iyi bir model olabilirim.	①	②	③	④	⑤
18	Sınıf içinde sürekli kullandığım basit yönergeleri İngilizce verebilirim.	①	②	③	④	⑤
19	İngilizce derslerinde çocukların diğer derslerde öğrendiği bilgilerden faydalanabilmelerini sağlayabilirim.	①	②	③	④	⑤

EK 4: Erken Yaşta Yabancı Dil Öğretimi Başarı Testi İlk Hali

İNGİLİZCE ÖĞRETMENLERİNE YÖNELİK ÖĞRETMEN BAŞARI TESTİ

Sınav Yönergesi

Bu sınav 42 çoktan seçmeli sorudan oluşmaktadır. Cevaplama süresi 50 dakikadır. Başarılar dilerim!
Merve SARI.

- 1) Çocukların dil gelişimi ile ilgili aşağıda verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?
- A) 5-12 yaş arası çocuklar yabancı dil öğrenmeye hazırdır.
- B) Çocuklar, yabancı dilin dil bilgisini öğrenecek olgunluğa erişmiştir.**
- C) Çocuklar, yabancı dilde kelimelerden daha çok anlama odaklanır.
- D) Çocuklar, öğretilen yabancı dili hazır olana kadar konuşmaz.
- E) Çocuklar, yabancı dil öğrenmeye ilk olarak dinleme becerisiyle başlar.
- 2) I. Kelimelerin telaffuzu yaştan etkilenir.
II. Yabancı dil öğreniminde yaş önemli bir değişkendir.
III. Sessiz dönemin (*silent period*) süresi çocuktan çocuğa değişir.
IV. Erken yaşta yabancı dil öğrenenler anadil düzeyinde telaffuz becerisi edinebilir.
V. Kritik dönemden sonra (5-12 yaş) yabancı dil öğrenimi zorlaşır.
Çocuklarda yabancı dil öğrenme süreciyle ilgili yukarıda verilen bilgilerden hangileri doğrudur?
- A) I, II   B) III, IV
C) III, IV, V   D) I, II, III, IV
E) I, II, III, IV, V
- 3) I. Çocuklar, kendini güvende ve rahat hissettiği ortamda yabancı dili daha iyi öğrenir.
II. Çocuklar, yabancı dili gelişimsel süreçlerine uygun aktivitelerle daha iyi öğrenir.
III. Çocuklar, yabancı dili yapı odaklı alıştırmalardan ziyade anlam odaklı alıştırmalarla daha iyi öğrenir.
IV. Çocuklar, çeviriyi kullanarak anlamı oluşturduğunda yabancı dili daha iyi öğrenir.
Yukarıda verilen bilgilerden hangisi ya da hangileri çocuklar için etkin yabancı dil eğitimi ilkeleri kapsamında geçerlidir?
- A) I, II ve III   B) I, II, III ve IV
C) II, III ve IV   D) I ve III
E) II ve IV
- 4) Öğretmenin yabancı dil öğrenen çocukların, bilişsel ve sosyal gereksinimlerini karşılayabilecek bir öğrenme ortamı yaratması beklenir.
Yukarıdaki yargıya göre aşağıdakilerden hangisi böyle bir öğrenme ortamının özelliklerinden biri değildir?
- A) Otantik materyaller
B) Etkili iletişim yöntemleri
C) Dikkat çekici görsel-ışitsel uyarılar
D) Etkileşimli oyunlar
E) Dilbilgisi alıştırmaları
- 5) Çocuklara yabancı dil öğretimiyle ilgili aşağıda verilen bilgilerden hangisi doğrudur?
- A) Çocuklar, yabancı dili dolaylı olarak değil bilinçli olarak öğrenmek ister.
B) Çocuklar, yabancı dille aktif bir şekilde ilgilendiklerinde daha iyi öğrenir.
C) Çocuklar, yabancı dildeki tanıdık olmayan konuları ve olayları daha kolay öğrenir.

- D) Çocuklar, yabancı dili otoriter ve disiplinli bir öğretmenle daha iyi öğrenir.
- E) Çocukların dikkatini çabuk dağıttığından oyun etkinlikleri az kullanılmalıdır.
- 6) Çocuklara yabancı dil öğretimi ile ilgili aşağıdaki bilgilerden hangisi yanlıştır?
- A) **Çocuklar kelime listeleriyle çok sayıda kelime öğrenmek ister.**
- B) Çocuklar başarılı olmak isterken güvende olmak da ister.
- C) Çocuklar yaratıcı ve anlamlı deneyimler yaşayarak dili öğrenmek ister.
- D) Çocuklar başarılı performanslarına karşılık ödül veya geri dönüt bekler.
- E) Çocuklar ilgi duydukları konularla ilgili içerikleri öğrenmek ister.
- 7) Aşağıdakilerden hangileri çocukların yabancı dil gelişimi üzerinde etkilidir?
- I. Öğretmen II. Aile
III. Okul ve Çevre IV.
Kitap ve Kaynaklar V.
Kültür
- A) I ve II B) IV ve V
C) III, IV ve V D) I, II ve III
E) **I, II, III, IV ve V**
- 8) Aşağıda verilen bilgilerden hangisi çocuklara uygun etkinlik seçiminde uyulması gereken ilkelerden biri değildir?
- A) Derste çocuklara hareket imkânı verecek aktiviteler seçilmelidir.
- B) Ders birçok konu yerine birçok aktiviteyle çeşitlendirilmelidir.
- C) **Derse uzun süren aktivitelerle başlanıp kısa aktivitelerle devam edilmelidir.**
- D) Dersin gün içerisindeki zamanına göre (öğleden önce/sonra) etkinlikler seçilmelidir.
- E) Çocukların sahip oldukları dil ve beceriye göre etkinlikler seçilmelidir.

9) Çocuklara yabancı dil öğretirken ders sürecinde aktivitelerin sıralanmasıyla ilgili verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

A) **Derse öğretmen kontrolünün az olduğu etkinliklerle başlanmalıdır.**

B) Etkinlikler dinleme ya da okuma becerisinden üretim becerisine doğru sıralanmalıdır.

C) Etkinlikler basitten karmaşığa doğru sıralanmalıdır.

D) Soyut imgeler içeren etkinliklere yer verilmemelidir.

E) Etkinliklerin hızları dengeli bir şekilde dağıtılmalıdır.

10) Aşağıdakilerden hangisi çocuklara yabancı dil öğretiminde etkinlik seçiminde dikkat edilmesi gereken kurallardan biri değildir?

A) Etkinliklerde otantik materyaller daha çok tercih edilmelidir.

B) Dersin içeriği etkinliklerde sık sık tekrarlanmalıdır.

C) Çocukların ilgisi ve kültürü göz önünde bulundurularak etkinlikler seçilmelidir.

D) **Çok sayıda kısa etkinlik yerine daha az sayıda anlama odaklanan etkinlik seçilmelidir.**

E) Etkinlikler çeşitlendirilirken konuyu da çeşitlendirmemeye özen gösterilmelidir.

11) I. Gelişimsel açıdan uygun olmadığından okuma ve yazma becerileri öncelik olmamalıdır.

II. Bir ders saatinin tamamı dinleme aktiviteleriyle geçirilmemelidir.

III. Çocuklar ne kadar çok dinlerlerse o kadar iyi konuşabilirler.

IV. Yazma becerileri diğer öğrenme becerilerine yardım eder.

V. Sınıf içi iletişimde tamamen yabancı dil kullanılmalıdır.

Yukarıda verilen çocuklara yabancı dil öğretiminde dört temel dil becerilerini geliştirmede dikkat edilmesi

gerekenlerden hangisi ya da hangileri doğrudur?

- A) I ve II B) II ve III C) **I, II ve IV**
D) III, IV ve V E) I, IV ve V

12) Aşağıda erken yaşta yabancı dilde kelime öğretimiyle ilgili verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Yeni kelimelerin öğrenilmesi için öğretmenler anlamlı içerikler oluşturmalıdır.
B) Kelime öğreniminde görseller önemlidir.
C) Kelimelerin öğretiminde jest ve mimikler kullanılmalıdır.
D) Çocuklar öğrendikleri kelimeleri aktif olarak kullanılmalıdır.
E) **Çocuklar öğrendikleri kelimeleri yazarak pekiştirmelidir.**

13) Aşağıdakilerden hangisi çocuklara yabancı dil öğretiminde konuşma etkinlikleriyle ilgili ilkelerden biri değildir?

- A) Çocuklara güvende olduklarını hissettirmek önemlidir.
B) Çocuklara sınıfta konuşma pratiği yapma imkânı verilmelidir.
C) **Çocukların derste sadece yabancı dili kullanması sağlanmalıdır.**
D) Çocukların konuşma etkinliklerine katılımı desteklenmelidir.
E) Çocukların yabancı kelimeleri doğru telaffuzları hemen desteklenmelidir.

14) Çocuklara kelime öğretimiyle ilgili aşağıda verilen ilkelerden hangisi yanlıştır?

- A) Yeni kelimelere vurgu yapılmalıdır.
B) Kelimeler basit cümleler içinde sunulmalıdır.
C) Tekrarlar bağlam içinde yapılmalıdır.
D) Kelimelerle ilgili görseller kullanılmalıdır.

E) Kelimelerin doğru hecelemesine önem verilmelidir.

15) Çocuklara yabancı dil öğretiminde dilbilgisi öğretimi ile ilgili aşağıda verilen ilkelerden hangisi doğrudur?

- A) Dilbilgisini çocuklara kurallarıyla açıklamak gereklidir.
B) **Çocuklara tek başına dil bilgisi kurallarını sunmamak gerekir.**
C) Çocuklar dilbilgisindeki karışıklıkların üstesinden kolaylıkla gelebilir.
D) Dilbilgisi yapıları çocuklara metin üzerinde açıklanmalıdır.
E) Çocukların zihinsel kapasiteleri dil bilgisi kurallarını anlayabilmeye uygundur.

16) Aşağıdakilerden hangisi çocuklara yabancı dil öğretimine uygun bir dinleme aktivitesi değildir?

- A) Dinle ve resimleri uygun sıraya koy
B) Dinle ve hataları bul
C) Dinle ve tekrar et
D) **Dinle ve bilgi edin**
E) Dinle ve resmi boya

17) Aşağıdakilerden hangisi çocuklara yabancı dilde okuma ve yazma öğretimi ile ilgili doğru bir yargıdır?

- A) Çocuklara ilk önce okuma ve yazma kuralları verilmelidir.
B) Çocuklar yabancı dili öğrenmeye başlarken ana kaynakları yazılı dildir.
C) Yazıyı kopyalamanın yazma becerisini geliştirmeye katkısı azdır.
D) **Okuma ve yazma becerileri bilinçli dil gelişimi gerektirir.**
E) Sesleri öğretmenin okuma ve yazmaya katkısı azdır.

18) Aşağıdakilerden hangisi motivasyonu düşük öğrencilerin konuşma aktivitelerine katılmasını sağlamak için en uygun yoldur?

- A) Anında üretim beklemek

- B) Basit bir konuşmayı tekrar ettirmek**
 C) Sadece gönüllüleri seçmek
 D) Rol yapma etkinliği yaptırmak
 E) Grupla çalışma fırsatı vermek
- 19) Öğretmenlerin öğretim yöntem ve teknikleri kullanımı ile ilgili aşağıda verilen bilgilerden hangisi en doğrudur?**
 A) "İşe yarayan ne ise" (*what works*) gibi pratik deneyimler kullan.
 B) Çocuklarla onların başarısızlıkları hakkında uzun uzun konuşmak.
- C) Çocukların neleri yapamadıklarına odaklanmak.**
 D) Uzun süre ve hızlı konuşmaktan kaçınmak.
 E) Öğrencilerle direk göz temasından kaçınmak.
- 20) I. Öğretmen ikili ve grup çalışmalarında öğrencilerini sürekli kontrol etmelidir.**
 II. Öğretmen her derste şimşek kartları (*flashcards*) mutlaka kullanmalıdır.
 III. Öğretmen çocukların yabancı dilde şarkı söylemesini teşvik etmelidir.
 IV. Öğrenmen en başından itibaren çocukların yabancı dili konuşmasını sağlamalıdır.
- Çocuklara yabancı dil öğretimiyle ilgili yukarıda verilen bilgilerden hangileri doğrudur?
 A) Sadece I **B) Sadece III**
 C) I ve IV D) II ve III
 E) II ve IV
- 21) Çocuklara yabancı dil öğretimiyle ilgili verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?**
 A) **Çocuklar arkadaşlık ilişkilerine göre gruplandırılmalıdır.**
 B) Çocuklarla iyi ilişki kurmada mizah kullanılmalıdır.
 C) Dersin gün içindeki zamanına göre aktiviteler seçilmelidir.
 D) Çocukların kelimeleri değil cümlelerin genel anlamını anlaması sağlanmalıdır.

E) Çocukların oturma ve gruplama düzeni zaman zaman değiştirilmelidir.

22) Aşağıda verilen çocuklara yabancı dil öğretimiyle ilgili bilgilerden hangisi yanlıştır?

A) Şarkı, şiir, drama aktiviteleri çocukların iletişim kurmasına yardımcı olur.

B) Sınıfta teknoloji kullanımı çocuklara daha fazla pratik yapma imkânı sağlayabilir.

C) Oyunların yabancı dili öğrenme üzerinde doğrudan faydası yoktur.

D) Sınıfta görsellerin kullanımı çocukları motive eder.

E) Yapılandırılmış ve öğrenme görevine uygun grup çalışması planlanmalıdır.

23) Aşağıda verilen çocuklara yabancı dil öğretiminde kullanılacak öğrenmeyi destekleme yollarından hangisi yanlıştır?

A) Yabancı dil gelişiminde önemli role sahip olduğu için çocuklara hikâyeye okunmalıdır.

B) Öğrencilerin sınıf içinde hareket etmesini gerektirecek etkinliklerden kaçınılmalıdır.

C) Kontrollü alıştırmalarda çocukların ipuçlarıyla cevaplandırabilecekleri sorular verilmelidir.

D) Çocuklara yaşlarına uygun İngilizce içerikli videolar izlettirilmelidir.

E) Çocuklara tekrarlanan yapılarda ritmik ve basit kelimelerden oluşturulmuş şarkılar öğretilmelidir.

24) Aşağıda verilen materyal ya da tekniklerden hangisinin çocuklara yabancı dil öğretiminde telaffuz öğretimine katkısı en fazladır?

A) Tekerleme

B) Drama

C) Hikaye

- D) Kelime alıştırmaları
E) Renkli görseller

25) Aşağıdakilerden hangisi çocuklara yabancı dil öğretiminde kullanılabilir doğru sınıf yönetimi stratejilerinden biri değildir?

- A) **Öğrencilerin hatalarını anında düzeltmek**
B) Grup etkinlikleriyle öğrenciler arasındaki dayanışmayı pekiştirmek
C) Güvenli bir sınıf atmosferi oluşturmak
D) Sınıf kurallarını uygulama konusunda tutarlı olmak
E) Sınıf kurallarını öğrencilerle birlikte belirlemek

26) Aşağıdakilerden hangisi öğretmenlerin olumlu bir sınıf atmosferi oluştururken dikkat etmesi gereken ilkelerden biri değildir?

- A) Sınıfta emir cümleleri kullanılmamalıdır.
B) Öğrencilerin güveni sağlanmalıdır.
C) Dikkat çekici görseller, çalışma yaprakları ve panolar hazırlanmalıdır.
D) Farklı aktivitelerde farklı oturma düzeni kullanılmalıdır.
E) **Sınıf disiplinini bozan çocukların isimleri tahtaya yazılmalıdır.**

27) Aşağıda verilenlerden hangisi sınıf yönetimini başarılı bir şekilde gerçekleştirmek için dikkat edilmesi gereken faktörler arasında en az öneme sahiptir?

- A) Zamanı ayarlama
B) Oturma düzeni
C) **Ödev kontrolü**
D) Öğrencileri gruplandırma
E) Sınıf kurallarını belirleme

28) Aşağıdakilerden hangisinin çocuklara yabancı dil öğretiminde sınıf yönetimine doğrudan katkısı yoktur?

- A) Sınıf kurallarını belirleme

- B) Oturma düzeni ve gruplama
C) **Değerlendirme türüne karar verme**

- D) Öğrencileri dikkatli dinleme
E) Öğrencilere dönüt verme

29) Aşağıdaki ifadelerden hangisi çocuklara yabancı dil öğretiminde etkili sınıf yönetimi açısından uygun bir ilke olamaz?

- A) Öğretmenlerin sınıf yönetimindeki en temel becerisi sınıfta oluşan olayları gözlemlemek ve en uygun kararı seçmektir.
B) Sınıf yönetimi öğretmenlerin dersi aksatan öğrenci davranışlarını önlemek için uyguladığı karar ve davranışlardır.
C) Özellikle grup ve ikili çalışmalarda U biçimi sınıf düzeni kullanılmalıdır.

D) **Öğretmenler sınıf kurallarına sıkı bir şekilde uyulduğundan emin olmak için öğrencilere ne yapmamaları gerektiğini her zaman hatırlatmalıdır.**

- E) Öğretmenler herkesin birbirine saygı duyup işbirliği yapabildiği güvenli ve samimi bir ortam oluşturmalıdır.

30) Çocuklara yabancı dil öğretiminde sınıf etkileşimi ile ilgili aşağıdakilerden hangisi doğru değildir?

- A) Öğretmenin konuşma süresinin azaltılıp görseller daha çok kullanılmalıdır.
B) Öğretmen konuşma süresi öğrenci konuşma süresinden az olmalıdır.
C) Öğretmen öğrencilere düşünmeleri için zaman vermelidir.
D) Öğrenci katılımını artırmak için ikili çalışmalar kullanılmalıdır.
E) **Öğretmen-öğrenci etkileşimi öğrenci-öğrenci etkileşiminden daha fazla olmalıdır.**

- 31) I. Çocuklara İngilizce isimler vererek derse motive olmalarını sağlamak
II. Sınıfı çocukların kaynaklara ulaşip kullanabileceği şekilde düzenle
III. Doğum günü takvimi gibi rutin olaylara ilişkin materyaller oluşturmak
IV. Kazanana ödülleri verildiği yarışmalar düzenlemek
Çocuklara yabancı dil öğretimine ilişkin yukarıda verilen ilkelerden hangileri yanlıştır?
A) II ve III B) I ve IV
C) I ve III D) I, II ve IV
E) II, III ve IV
- 32) Etkili bir sınıf yönetimi, sınıfta gerçekleşen öğrenmeyi engelleyecek olası olayları ve durumları önlemek ya da ortadan kaldırmak için kuralları, ilkeleri, hareket ve kararları içermektedir.
Aşağıdakilerden hangisi öğrenmenin gerçekleşmesini engelleyen etmenler arasında sayılamaz?
A) Karışık ve uzun yönergeler
B) Yetersiz öğretmen otoritesi
C) Öğrencileri aktivite türüne göre gruplamak
D) Yerinde duramayan çocuklar
E) Bütün öğrencilerin aktiviteyi bitirmesini beklemek
- 33) Sınıfta beklenmedik davranışlar karşısında öğretmenin vermesi gereken tepkilerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?
A) Kişiye değil yanlış davranışa vurgu yapılmalıdır.
B) Sınıf kuralları konusunda tutarlı olmalıdır.
C) Ezici olmadan göz teması kurulmalıdır.
D) Yapılan davranışla ilgili olarak hemen bilgilendirmelidir.
E) Öğrenciyi diğer öğrencilerin önünde azarlamamalıdır

34) Aşağıdakilerden hangisi çocuklara yabancı dil öğretim programının öğretmene sunduğu avantajlardan biri değildir?

- A) Program yabancı dili konuşmak için yararlı dilbilgisi ve kelimeler içerir.
B) Program öğrenmeyi değerlendirme yollarını gösterir.
C) Program eğlenceli interaktif ve teşvik edici aktiviteleri gösterir.
D) Programın dışına çıkmayarak öğretmen kendini güvende hisseder.
E) Program gerçek yaşam durumlarına uygulama yollarını gösterir.

35) Çocuklara yabancı dil öğretim programı aşağıdaki konulardan hangisini içermez?

- A) Geliştirilmesi hedeflenen beceriler
B) Öğrenilmesi planlanan kelimeler ve yapılar
C) Örnek ders planları ve anlatımları
D) Temel aktivite ve stratejiler
E) Değerlendirme türleri

36) Aşağıdakilerden hangisi programda belirtilen 2. ve 3. sınıf çocuklarına yönelik uygulama önerilerinden biri değildir?

- A) Öncelikle Türkçe ve İngilizce'de ortak olan sözcüklerin öğretimiyle derse başlanmalıdır.
B) Derslerde soru yanıt ve tekrar tekrar kullanım yoluyla iletişim kurulmalıdır.
C) Öğretmen İngilizceyi konuşurken kelimelere vurgu (*headline*) yapmalıdır.
D) Çocuklar şarkı sözlerini ve sözcükleri yazmak için küçük bir defter edinmelidir.
E) Ders programı sarmal olarak düşünülmeli ve önceki konular sık sık hatırlatılmalıdır.

37) Aşağıdakilerden hangisi yabancı dil derslerini planlamanın faydalarından biri değildir?

- A) Zaman tasarrufu sağlar.
- B) Öğretmene güven ve rahatlık verir.

C) Bir sonraki aktivite hakkında düşünmeyi sağlar.

- D) Etkili öğretim için kullanışlı, sistematik kaynak sağlar.
- E) Müfredata uygun bir yolda duygusunu hissettirir.

38) Aşağıdakilerden hangisi ders planı hazırlamanın öğretmen başarısına etkileri arasında en az öneme sahiptir?

- A) Öğretmenin kendini güvende hissetmesi
- B) Öğretmenin sınıfını etkili yönetebilmesi
- C) Öğretmenin düzenli olmasına yardımcı olması
- D) Öğretmenin farklı şubelerde paralel dersler işleyebilmesi

E) Öğretmenin konuları yetiştirebilmesi

39) Dersin planlamasıyla ilgili olarak aşağıda verilen kurallardan hangisi yanlıştır?

- A) **Her zaman çok detaylı plan hazırlamaya dikkat edilmelidir.**
- B) Bir önceki dersle bağlantı kurarak plan hazırlanmalıdır.
- C) Öğrencilere ait kayıtlara bakarak ihtiyaçlarına göre plan yapılmalıdır.
- D) Plan hazırlarken öğrenme aktivitelerini seçip sıralanmalıdır.
- E) Plan dersin gün içindeki zamanına göre hazırlanmalıdır.

40) Aşağıdakilerden hangisi ders planı hazırlanırken dikkat edilmesi gereken ilkeler arasında değildir?

- A) Öğretmen grup çalışmasını ne zaman ve nasıl yapacağına karar vermelidir.
- B) Öğretmen her aktivitenin ne kadar süreceğini belirlemelidir.

C) Öğretmen bir ders boyunca uygulayabileceği kadar aktivite planlamalıdır.

- D) Öğretmen dersi incelemek için kontrol listesi hazırlamalıdır.
- E) Öğretmen öğrencileri nasıl değerlendireceğini planlamalıdır.

41) Aşağıdakilerden hangisi çocuklara yabancı dil öğretimi açısından uygun bir değerlendirme yaklaşımı değildir?

- A) Çocukları gözlemlemek
- B) Çocuklara sözlü soru sormak
- C) Çocukları yazılı yapmak**
- D) Çocukların kendi kendilerini değerlendirmeleri
- E) Çocuklara ürün dosyaları hazırlatmak

42) Aşağıdakilerden hangisi çocuklara yabancı dil öğretimi programının değerlendirme ilkeleri açısından yanlıştır?

- A) Değerlendirme hedefle ilişkili ve ders sürecinde olmalıdır.
- B) Değerlendirme çocuklar hazır olduğunda olmalıdır.
- C) Değerlendirme sürecinde çocukların gelişimi kayıt altına alınmalıdır.
- D) Değerlendirirken çocukların başarılı ve başarısızlıkları kaydedilmelidir.**
- E) Çocuklar bireysel olmaktansa arkadaşlarıyla birlikte değerlendirilmelidir.

EK 5: Belirtke Tablosu Son Hali

BELİRTKE TABLOSU

KONULAR	KAZANIMLAR													
	Çocuğun dil gelişimi hakkında bilgi sahibidir.	Çocukların nasıl dışındüğünü ve öğrendiğini bilir.	Çocukların yabancı dili öğrenme yollarını bilir.	Çocuklara yabancı dil öğretiminde onlara uygun etkinlikler seçer.	Çocuklarda dört temel dil becerisini (okuma, yazma, dinleme, konuşma) geliştirme yollarını bilir.	Pratik öğretim yöntem ve tekniklerinin kullanımına destek olacak ilkeleri kavrar.	Öğrenmeyi destekleme ve materyalleri zenginleştirme yollarını bilir.	Çocukların ilgisini çekebilecek temel ilkeleri bilir.	Çocuklara yabancı dil öğretirken öğrenme ortamını nasıl düzenleyeceği hakkında bilgi sahibidir.	Olumsuz davranışları giderme ve konsantrasyon seviyesini artırma yollarını bilir.	Çocuklara yabancı dil öğretim programı hakkında bilgi sahibidir.	Ders sürecini yabancı dili öğrenmede başarıyı artıracak şekilde planlar.	İngilizce dersini planlama aşamalarını bilir.	Çocukları değerlendirme yolları hakkında bilgi sahibidir.
Çocuklar yabancı dili nasıl öğrenir?	1,2	3	4											
Çocuklara yabancı dil öğretimi yolları				5,6,7	8,9,10,11 12,13,14	15,16,17	18,19,20							
Sınıf yönetimi ve olumlu sınıf atmosferi oluşturma								21,22,23 24	25,26	27				
Dersi planlama											28,29, 30	31	32	
Çocukların dil edinimini değerlendirme														33,34

- D) Dersin gün içerisindeki zamanına göre (öğleden önce/sonra) etkinlikler seçilmelidir.
- E) Çocukların sahip oldukları dil ve beceriye göre etkinlikler seçilmelidir.
- 6) Erken yaşta yabancı dil öğretirken ders sürecinde aktivitelerin sıralanmasıyla ilgili verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?
- A) **Derse öğretmen kontrolünün az olduğu etkinliklerle başlanmalıdır.**
- B) Etkinlikler dinleme ya da okuma becerisinden üretim becerisine doğru sıralanmalıdır.
- C) Etkinlikler basitten karmaşığa doğru sıralanmalıdır.
- D) Soyut imgeler içeren etkinliklere yer verilmemelidir.
- E) Etkinliklerin hızları dengeli bir şekilde dağıtılmalıdır.
- 7) Aşağıdakilerden hangisi erken yaşta yabancı dil öğretiminde etkinlik seçiminde dikkat edilmesi gereken kurallardan biri değildir?
- A) Etkinliklerde otantik materyaller daha çok tercih edilmelidir.
- B) Dersin içeriği etkinliklerde sık sık tekrarlanmalıdır.
- C) Çocukların ilgisi ve kültürü göz önünde bulundurularak etkinlikler seçilmelidir.
- D) **Çok sayıda kısa etkinlik yerine daha az sayıda anlama odaklanan etkinlik seçilmelidir.**
- E) Etkinlikler çeşitlendirilirken konuyu da çeşitlendirmemeye özen gösterilmelidir.
- 8) Aşağıda erken yaşta yabancı dilde kelime öğretimiyle ilgili verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?
- A) Yeni kelimelerin bağlamı içerisinde sunulması gerekir.
- B) Kelime öğreniminde doğru telaffuz, doğru hecelemeden daha önemlidir.
- C) Kelimelerin öğretiminde jest ve mimikler kullanılmalıdır.

- D) Çocuklar öğrendikleri kelimeleri aktif olarak kullanılmalıdır.
- E) **Çocuklar öğrendikleri kelimeleri tekrar ederek ve yazarak pekiştirmelidir.**
- 9) Aşağıdakilerden hangisi çocuklara yabancı dil öğretiminde konuşma etkinlikleriyle ilgili ilkelerden biri değildir?
- A) Çocuklara güvende olduklarını hissettirmek önemlidir.
- B) Çocuklara sınıfta konuşma pratiği yapma imkânı verilmelidir.
- C) **Çocukların derste sadece yabancı dili kullanması sağlanmalıdır.**
- D) Çocukların konuşma etkinliklerine katılımı desteklenmelidir.
- E) Çocukların yabancı kelimeleri doğru telaffuzları hemen desteklenmelidir.
- 10) Çocuklara kelime öğretimiyle ilgili aşağıda verilen ilkelerden hangisi yanlıştır?
- A) Yeni kelimelere vurgu yapılmalıdır.
- B) Kelimeler basit cümleler içinde sunulmalıdır.
- C) Tekrarlar bağlam içinde yapılmalıdır.
- D) Öğrenciler kelimenin anlamını keşfetmeye teşvik edilmelidir.
- E) **Kelimelerin doğru hecelenmesine önem verilmelidir.**
- 11) Çocuklara yabancı dil öğretiminde dilbilgisi öğretimi ile ilgili aşağıda verilen ilkelerden hangisi doğrudur?
- A) Dilbilgisini çocuklara kurallarıyla açıklamak gereklidir.
- B) **Çocuklara tek başına dil bilgisi kurallarını sunmamak gerekir.**
- C) Çocuklar dilbilgisindeki karışıklıkların üstesinden kolaylıkla gelebilir.

- D) Dilbilgisi yapıları çocuklara metin üzerinde açıklanmalıdır.
- E) Çocukların zihinsel kapasiteleri dil bilgisi kurallarını anlayabilmeye uygundur.
- 12) Aşağıdakilerden hangisi çocuklara yabancı dil öğretimine uygun bir dinleme aktivitesi değildir?**
- A) Dinle ve resimleri uygun sıraya koy
- B) Dinle ve hataları bul
- C) Dinle ve tekrar et
- D) Dinle ve bilgi edin**
- E) Dinle ve resmi boya
- 13) Aşağıdakilerden hangisi çocuklara yabancı dilde okuma ve yazma öğretimi ile ilgili doğru bir yargıdır?**
- A) Çocuklara ilk önce okuma ve yazma kuralları verilmelidir.
- B) Çocuklar yabancı dili öğrenmeye başlarken ana kaynakları yazılı dildir.
- C) Yazıyı kopyalamanın yazma becerisini geliştirmeye katkısı azdır.
- D) Okuma ve yazma becerileri bilinçli dil gelişimi gerektirir.**
- E) Sesleri öğretmenin okuma ve yazmaya katkısı azdır.
- 14) Aşağıdakilerden hangisi yabancı dil derslerinde motivasyonu düşük küçük öğrencilerin konuşma aktivitelerine katılmasını sağlamak için en uygun yoldur?**
- A) Anında üretim beklemek
- B) Türkçe konuşmasına izin vermek
- C) Sadece gönüllüleri seçmek
- D) Rol yapma etkinliği yaptırmak
- E) Grupla çalışma fırsatı vermek**
- 15) Öğretmenlerin öğretim yöntem ve teknikleri kullanımı ile ilgili aşağıda verilen bilgilerden hangisi doğrudur?**
- A) Bütün yönergeleri Türkçe vermek.
- B) Çocuklarla onların başarısızlıkları hakkında uzun uzun konuşmak.
- C) Çocukların neleri yapamadıklarına odaklanmak.**

- D) Uzun süre ve hızlı konuşmaktan kaçınmak.
- E) Öğrencilerle direk göz temasından kaçınmak.
- 16) I. Öğretmen ikili ve grup çalışmalarında öğrencilerini sürekli kontrol etmelidir.**
- II. Öğretmen her derste şimşek kartları (flashcards) mutlaka kullanmalıdır.**
- III. Öğretmen çocukların yabancı dilde şarkı söylemesini teşvik etmelidir.**
- IV. Öğretmen en başından itibaren çocukların yabancı dili konuşmasını sağlamalıdır.**
- Çocuklara yabancı dil öğretimiyle ilgili yukarıda verilen bilgilerden hangisi ya da hangileri doğrudur?
- A) Yalnız I   **B) Yalnız III**
- C) I ve IV   D) II ve III
- E) II ve IV
- 17) Çocuklara yabancı dil öğretimiyle ilgili verilen aşağıdaki bilgilerden hangisi yanlıştır?**
- A) Çocuklar arkadaşlık ilişkilerine göre gruplandırılmalıdır.**
- B) Çocuklarla iyi ilişki kurmada mizah kullanılmalıdır.
- C) Dersin gün içindeki zamanına göre aktiviteler seçilmelidir.
- D) Çocukların kelimeleri değil cümlenin genel anlamını anlaması sağlanmalıdır.
- E) Çocukların oturma ve grupta düzeni zaman zaman değiştirilmelidir.
- 18) Aşağıda verilen çocuklara yabancı dil öğretimiyle ilgili bilgilerden hangisi yanlıştır?**
- A) Şarkı, şiir, drama aktiviteleri çocukların iletişim kurmasına yardımcı olur.
- B) Sınıfta teknoloji kullanımı çocuklara daha fazla pratik yapma imkânı sağlayabilir.

- C) Eğitsel oyunlar sonunda bir kazanan olacak şekilde planlanmalıdır.
- D) Sınıfta görsellerin kullanımı çocukları motive eder.
- E) Yapılandırılmış ve öğrenme görevine uygun grup çalışmaları planlanmalıdır.
- 19) Aşağıda verilen çocuklara yabancı dil öğretiminde kullanılacak öğrenmeyi destekleme yollarından hangisi yanlıştır?
- A) Çocuklara anadillerinden aşına oldukları hikâyelerin İngilizceleri okunmalıdır.
- B) Sınıf disiplini açısından öğrencilerin sınıf içinde hareket etmesini gerektirecek etkinliklerden kaçınılmalıdır.
- C) Kontrollü alıştırmalarda çocukların ipuçlarıyla cevaplandırabilecekleri sorular verilmelidir.
- D) Çocuklara yaşlarına uygun İngilizce içerikli videolar izlettirilmelidir.
- E) Çocuklara nakaratları olan ritmik ve basit kelimelerden oluşturulmuş şarkılar öğretilmelidir.
- 20) Aşağıda verilen materyal ya da tekniklerden hangisinin çocuklara yabancı dil öğretiminde telaffuz öğretimine katkısı en fazladır?
- A) Tekerleme
- B) Drama
- C) Hikaye
- D) Kelime alıştırmaları
- E) Renkli görseller
- 21) Aşağıdakilerden hangisi çocuklara yabancı dil öğretiminde kullanılacak doğru sınıf yönetimi stratejilerinden biri değildir?
- A) Öğrencilerin hatalarını anında düzeltmek
- B) Grup etkinlikleriyle öğrenciler arasındaki dayanışmayı pekiştirmek

- C) Güvenli bir sınıf atmosferi oluşturmak
- D) Sınıf kurallarını uygulama konusunda tutarlı olmak
- E) Sınıf kurallarını öğrencilerle birlikte belirlemek
- 22) Aşağıdakilerden hangisi yabancı dil derslerinde öğretmenlerin olumlu bir sınıf atmosferi oluştururken dikkat etmesi gereken ilkelerden biri değildir?
- A) Sınıfta emir cümleleri kullanılmamalıdır.
- B) Öğrencilere İngilizce isimlerle hitap edilmemelidir.
- C) Sınıf canlı görseller, afişler ve panolar ile süslenmelidir.
- D) Farklı aktiviteler için farklı oturma düzeni kullanılmalıdır.
- E) Sınıf disiplini bozan çocukların isimleri tahtaya yazılmalıdır.
- 23) Aşağıda verilenlerden hangisi erken yaşta yabancı dil öğretimi açısından başarılı bir sınıf yönetimi için dikkat edilmesi gereken faktörler arasında en az öneme sahiptir?
- A) Zamanı ayarlama
- B) Oturma düzeni
- C) Ödev kontrolü
- D) Öğrencileri gruplandırma
- E) Sınıf kurallarını belirleme
- 24) Aşağıdakilerden hangisinin çocuklara yabancı dil öğretiminde sınıf yönetimine doğrudan katkısı yoktur?
- A) Sınıf kurallarını belirleme
- B) Oturma düzeni ve gruplama
- C) Değerlendirme türüne karar verme
- D) Öğrencileri dikkatli dinleme
- E) Öğrencilere dönüt verme
- 25) Aşağıdaki ifadelerden hangisi çocuklara yabancı dil öğretiminde etkili sınıf yönetimi açısından uygun bir ilke olamaz?
- A) Öğretmenlerin sınıf yönetimindeki en temel becerisi sınıfta oluşan olayları

- gözlemlemek ve en uygun kararı seçmektir.
- B) Sınıf yönetimi öğretmenlerin dersi aksatan öğrenci davranışlarını önlemek için uyguladığı karar ve davranışlardır.
- C) Özellikle grup ve ikili çalışmalarda U biçimi sınıf düzeni kullanılmalıdır.
- D) Öğretmenler sınıf kurallarına sıkı bir şekilde uyulduğundan emin olmak için öğrencilere ne yapmamaları gerektiğini her zaman hatırlatmalıdır.**
- E) Öğretmenler herkesin birbirine saygı duyup işbirliği yapabildiği güvenli ve samimi bir ortam oluşturmalıdır.
- 26) Çocuklara yabancı dil öğretiminde sınıf etkileşimi ile ilgili aşağıdakilerden hangisi doğru değildir?**
- A) Öğretmenin konuşma süresinin azaltılıp görseller daha çok kullanılmalıdır.
- B) Öğretmen konuşma süresi öğrenci konuşma süresinden az olmalıdır.
- C) Öğretmen öğrencilere düşünmeleri için zaman vermelidir.
- D) Öğrenci katılımını artırmak için ikili çalışmalar kullanılmalıdır.
- E) Öğretmen-öğrenci etkileşimi öğrenci-öğrenci etkileşiminden daha fazla olmalıdır.**
- 27) Etkili bir sınıf yönetimi, sınıfta gerçekleşen öğrenmeyi engelleyecek olası olayları ve durumları önlemek ya da ortadan kaldırmak için kuralları, ilkeleri, hareket ve kararları içermektedir. Aşağıdakilerden hangisi öğrenmenin gerçekleşmesini engelleyen etmenler arasında sayılamaz?**
- A) Karışık ve uzun yönergeler
- B) Yetersiz öğretmen otoritesi
- C) Öğrencileri aktivite türüne göre gruplamak**
- D) Yerinde duramayan çocuklar

- E) Bütün öğrencilerin aktiviteyi bitirmesini beklemek
- 28) Aşağıdakilerden hangisi erken yaşta yabancı dil öğretim programının öğretmene sunduğu avantajlardan biri değildir?**
- A) Program yabancı dili konuşmak için yararlı dilbilgisi ve kelimeler içerir.
- B) Program öğrenmeyi değerlendirme yollarını gösterir.
- C) Program eğlenceli interaktif ve teşvik edici aktiviteleri gösterir.
- D) Programın dışına çıkmayarak öğretmen kendini güvende hissedir.**
- E) Program gerçek yaşam durumlarına uygulama yollarını gösterir.
- 29) MEB tarafından uygulanan çocuklara yabancı dil öğretim programı aşağıdaki konulardan hangisini içermez?**
- A) Geliştirilmesi hedeflenen beceriler
- B) Öğrenilmesi planlanan kelimeler ve yapılar
- C) Programın dayandığı dil öğretim yaklaşımı
- D) Temel aktivite ve stratejiler
- E) Dinleme metinleri**
- 30) Aşağıdakilerden hangisi MEB tarafından uygulanan İngilizce öğretim programında belirtilen 2. ve 3. sınıf çocuklarına yönelik uygulama önerilerinden biri değildir?**
- A) Öncelikle Türkçe ve İngilizce'de ortak olan sözcüklerin öğretimiyle derse başlanmalıdır.
- B) Derslerde soru yanıt ve tekrar tekrar kullanım yoluyla iletişim kurulmalıdır.
- C) Öğretmen İngilizceyi konuşurken kelimelere vurgu (*headline*) yapmalıdır.
- D) Çocuklar şarkı sözlerini ve sözcükleri yazmak için küçük bir defter edinmelidir.**

- E) Ders programı sarmal olarak düşünülmesi ve önceki konular sık sık hatırlatılmalıdır.
- 31) Aşağıdakilerden hangisi yabancı dil derslerini planlamanın faydaları arasında en az öneme sahiptir?**
- A) Zaman tasarrufu sağlar.
 B) Öğretmene güven ve rahatlık verir.
 C) Bir sonraki aktivite hakkında düşünmeyi sağlar.
 D) Öğretmenin sınıfı daha etkili yönetebilmesini sağlar.
E) Müfredata uygun bir yolda ilerlendiği duygusunu hissettirir.
- 32) Çocuklara yabancı dil öğretimi bağlamında bir dersin planlamasıyla ilgili olarak aşağıda verilen kurallardan hangisi yanlıştır?**
- A) Her zaman çok detaylı plan hazırlamaya dikkat edilmelidir.
 B) Bir önceki dersle bağlantı kurarak plan hazırlanmalıdır.
 C) Öğrencilere ait kayıtlara bakarak ihtiyaçlarına göre plan yapılmalıdır.
 D) Plan hazırlarken öğrenme aktivitelerini seçip sıralanmalıdır.
 E) Plan dersin gün içindeki zamanına göre hazırlanmalıdır.
- 33) Aşağıdakilerden hangisi çocuklara yabancı dil öğretimi açısından uygun bir değerlendirme yaklaşımı değildir?**
- A) Çocukların dersteki performansını gözlemlemek
 B) Çocuklara konuşma becerilerini ölçmek
C) Çocukları yazılı yapmak
 D) Çocukları kendilerini değerlendirmeye teşvik etmek
 E) Çocuklara ürün dosyaları hazırlatmak

34) Aşağıdakilerden hangisi çocuklara yabancı dil öğretimi programının değerlendirme ilkeleri açısından yanlıştır?

- A) Değerlendirme hedefle ilişkili ve ders sürecinde olmalıdır.
B) Değerlendirmede not vermeye yer verilmemelidir.
 C) Değerlendirme çocuklar hazır olduğunda olmalıdır.
 D) Değerlendirme sürecinde çocukların gelişimi kayıt altına alınmalıdır.
 E) Öz ve akran değerlendirmeye yer verilmelidir.

EK 7: Uzman Görüş Formu

ÖĞRETMEN BAŞARI TESTİ ÖLÇEĞİ Uzman Görüş Formu

Sayın ...

Proje İnönü Üniversitesi Eğitim Programları ve Öğretimi Bilim Dalı tarafından yönetilmektedir. Projenin amacı ilkökul derslerine giren İngilizce öğretmenlerinin erken yaşta yabancı dil (İngilizce) öğretimine ilişkin yeterlik düzeylerinin incelenmesidir. Bu amaç doğrultusunda İngilizce öğretmenlerinin erken yaşta yabancı dil (İngilizce) öğretimine ilişkin kuramsal bilgi düzeyleri ve özyeterlik algıları; cinsiyetlerine, mesleki kıdemlerine, mezun oldukları fakülte türüne ve erken yaşta yabancı dil öğretimine ilişkin bir eğitim alma durumlarına göre araştırılacaktır.

İngilizce öğretmenlerinin İngilizce derslerini yürütmeleriyle ilgili bir ihtiyaç analizi kapsamında yeterliliklerinin araştırılması erken yaşta yabancı dil öğretiminde kalitenin artması açısından önemli görülmektedir.

Ekte taslağı sunulan ölçme aracı öğretmenlerin yabancı dil öğretimine ilişkin bilgi düzeylerini ölçen sorulardan oluşmaktadır. Sorular yazılırken ulusal ve uluslararası literatürden yararlanılmıştır. Sizden, ekte sunulan ölçeğin taslak formunun ölçülecek özellikle ilgili tanımlanmış boyutları ne derece kapsadığı ve uygunluğu konusunda önerilerde bulunmanız istenmektedir. Düzeltilecek alınmasını düşündüğünüz maddeler için düzeltme önerisini, lütfen madde üzerinde veya altında yapınız. Çıkarılmasını düşündüğünüz madde için lütfen nedenini kısaca belirtiniz. Formu inceleyerek XXXXXXXXXX tarihine kadar göndermeniz beklenmektedir. Katkılarınız için teşekkür ederiz.

Doç. Dr. Süleyman Nihat ŞAD – Merve SARI
İnönü Üniversitesi
Eğitim Programları ve Öğretimi

Maddenin Uygunluk Derecesi

1. **Hiç uygun değil.** Madde çıkartılmalı.
2. **Kısmen uygun.** Madde önerilen düzeltmeler yapılarak kullanılabilir.
3. **Uygun.** Madde bu şekli ile kullanılabilir.

1. Çocuklar yabancı dili nasıl öğrenir?

2. Çocuklara yabancı dil öğretimi yolları

Maddeler		Maddenin Uygunluk Derecesi			Açıklama
		1	2	3	
1. SORU 1					
2. SORU 2					
3. SORU 3					
4. SORU 4					
5. SORU 5					
6. SORU 6					
7. SORU 7					
Onerilen Madde					
Maddeler	Maddenin Uygunluk Derecesi	Açıklama			
		1	2	3	
8. SORU 8					
9. SORU 9					
10. SORU 10					
11. SORU 11					
12. SORU 12					
13. SORU 13					
14. SORU 14					
15. SORU 15					
16. SORU 16					
17. SORU 17					
18. SORU 18					
19. SORU 19					
20. SORU 20					
21. SORU 21					
22. SORU 22					
23. SORU 23					
24. SORU 24					
25. SORU 25					
Onerilen Madde					

3. Sınıf yönetimi ve olumlu sınıf atmosferi oluşturma

Maddeler	Maddenin Uygunluk Derecesi			Açıklama
	1	2	3	
26. SORU 26				
27. SORU 27				
28. SORU 28				
29. SORU 29				
30. SORU 30				
31. SORU 31				
32. SORU 32				
33. SORU 33				
34. SORU 34				
35. SORU 35				
36. SORU 36				
Onerilen Madde				

4. Dersi planlama

Maddeler	Maddenin Uygunluk Derecesi			Açıklama
	1	2	3	
37. SORU 37				
38. SORU 38				
39. SORU 39				
40. SORU 40				
41. SORU 41				
42. SORU 42				
Onerilen Madde				

5. Çocukların dil edinimini değerlendirme

Maddeler	Maddenin Uygunluk Derecesi			Açıklama
	1	2	3	
43. SORU 43				
44. SORU 44				
Onerilen Madde				